ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia

Nation Religion King

Royaume du Cambodge

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

Trial Chamber

Chambre de Premiere instance

<u>កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ</u>
<u>នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តី "ឌុច"</u>
<u>សាធារណៈ</u>

សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជសដ

ថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩

សវនាការលើអង្គសេចក្តី (លើកទី១៥)

ចៅក្រមសាលាដំបូង៖

លោក និល ណុន ជាប្រធាន

លោកស្រី ស៊ីលយ៉ា ខាតរ៉ាយថ៍

(Judge Silvia Carwright)

លោក យ៉ា សុខន

លោក ហ្សង់ម៉ាក ឡាវ៉ែន៍

(Judge Jean-Marc Lavegne)

លោក ធូ មណី

លោក យូរ ឧត្តរា

លោកស្រី ក្លូឌា ហ្វេនស៍

(Judge Claudia Fenz)

ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូង៖

លោក លឹម ស៊ុយហុង

លោក ម៉ាតូ គ្រីស្ពារ

(Mr. Matteo Crippa)

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី

កញ្ញា ណាថាក់ វិចស៊ែល

(Ms. Natacha Wexels-Riser)

លោក ឌុច ផារី

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោក តាន់ សេណារ៉ុង

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ បេ៊ត

(Mr. Alexander Bates)

លោក ពេជ្រ សម្បត្តិ

លោក ស្ទូអាត ហ្វដ *(Mr.stuart FORD)*

លោក ប៉ាក់ ច័ន្ទលីណូ (ក្រឡាបញ្ជី)

មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ កាំង ហ្កេក អ៊ាវ ៖

លោក ការ សាវុត្ថ

លោកស្រី ហេឡឺន អ៊ុយណាក់

(Ms.Heleyn UÑAC)

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖

លោក ហុង គឹមសួន

លោក គង់ ពិសី

លោក យ៉ុង ផានិត

កញ្ញា ម៉ុច សុវណ្ណារី

លោកស្រី ស៊ីលឃីស្ទូត ហ្សីនស្គី

(Ms. Silke Studzinsky)

កញ្ញា ទី ស្រីនណា

លោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ

(Mr. Alain Werner)

លោក ហ្វីលីព កាណុន

(Mr. Philippe Cannone)

ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ៖

លោក អ៊ុច អរុណ

ឧបសម្ព័ន្ធ

សាក្សី

សាក្សី ៖ ជនជាប់ចោទ កាំង ហ្កេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច

សួរដោយ លោក ហុង គឹមសួន ផ្ដើមពី ....ទំព័រ ១

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍ ផ្ដើមពី ....ទំព័រ ៩

សួរដោយ ប្រធានអង្គជំនុំ ផ្ដើមពី ....ទំព័រ ១០

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍ ផ្ដើមពី ....ទំព័រ ២៣

បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកនិយាយ៖

ភាសា ដែលប្រើប្រាស់ លើកលែងតែបានកំណត់ជាក់លាក់នៅក្នុងប្រតិចារឹក

អ្នកនិយាយ	**ភាសា**
លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត	អង់គ្លេស
ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយថ៍	អង់គ្លេស
លោក ហុង គឹមសួន	ខ្មែរ
លោក ការ សាវុត្ថ	ខ្មែរ
ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវ៉ែរ៍	បារាំង
ជនជាប់ចោទ	ខ្មែរ-បារាំង
ចៅក្រម និល ណុន (ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ)	ខ្មែរ
លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី	ខ្មែរ
លោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ	អង់គ្លេស

កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

[០៩:១៤:២៩]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តសវនាការពិភាក្សាដេញដោលលើអង្គហេតុនៃការបង្កើតមន្ទីរសន្តិបាល ស-២១ និងគុកនៅអតីតមន្ទីរពេទ្យឆ្កួតនៅតាខ្មៅជាបន្ត ។ ក្រឡាបញ្ជីឡើងរាយការណ៍អំពីវត្តមាន និង អវត្តមានភាគីត្រូវចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការសវនាការនៅថ្ងៃនេះ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

សូមគោរពលោកប្រធាន ភាគីដែលបានចូលរួមក្នុងដំណើរការនីតិវិធីក្នុងថ្ងៃនេះមានវត្តមានគ្រប់ចំនួនហើយ ។

សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អនុរក្សមន្ទីរឃុំឃាំង នាំជនជាប់ចោទមកកាន់តុឈើរាងរង្វង់ក្រចកសេះនៅមុខអង្គជំនុំជម្រះ ។

ដោយកាលពីម្សិលមិញ គឺដល់ឱកាសនៃមេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបួន ដែលបានសួរសំណួរដល់ជនជាប់ចោទ ប៉ុន្ដែ នៅសល់នៅសំណួរមួយចំនួនដោយពេលវេលាដល់ពេលត្រូវឈប់សម្រាកនោះគឺមិនទាន់បានសួរអស់ទេ ។ អ៊ីចឹង អង្គជំនុំជម្រះប្រគល់ឱកាសនេះទៅមេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបួន ប្រសិនបើនៅមានសំណួរសេសសល់អាចបន្តសំណួរសួរដល់ជនជាប់ចោទបន្តទៀត អំពីអង្គហេតុដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលបានកំណត់រួចហើយ ។

សូមអញ្ជើញលោកមេធាវី ។

សួរដោយ លោក ហុង គឹមសួន៖

សូមអរគុណបាទ ។

ជាដំបូង ខ្ញុំបាទសូមគោរពលោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃ អ.វ.ត.ក លោកស្រី លោកចៅក្រម និងអង្គសវនាការជាទីគោរព ។ ខ្ញុំបាទសូមបន្តសំណួរបន្តិចទៀតទៅលោក កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច ទាក់ទងនឹងការបង្កើតមន្ទីរស-២១ និងគុកនៅតាខ្មៅ ។ ពីម្សិលមិញ ខ្ញុំបាទបានសួរដល់ទាក់ទងជាមួយនឹងដ្យាក្រាម ប៉ុន្តែថ្ងៃនេះដោយសារលោកចៅក្រម ឡាវែន៍ លោកបានជម្រាបរួចហើយ

ថា ជាឧបសម្ព័ន្ធ ។ អ៊ីចឹង ខ្ញុំបន្តចូលទៅដល់ទាក់ទងនឹងការបង្កើតបន្ទប់តូចៗសម្រាប់ដាក់អ្នកទោសនៅក្នុងអគារនៃមន្ទីរស-២១ ។ ដោយពីថ្ងៃមុនលោក ឌុច បានជម្រាបអង្គសវនាការអំពីការបង្គាប់បញ្ជាដោយសិទ្ធិរបស់លោកផ្ទាល់ទៅឲ្យសមមិត្តហ៊ី ជាអ្នកធ្វើបន្ទប់តូចៗ នេះគ្រាន់តែខ្ញុំសូមរំឭកបន្តិចឡើងវិញ ។

ស៖ តើលោកបានបង្គាប់ឲ្យសហការីរបស់លោក គឺមិត្តហ៊ី ទៅធ្វើបន្ទប់តូចៗនោះ ជាគម្រោងគូសវាស ការគិតផ្ទាល់របស់លោក ឬមានការណែនាំពីថ្នាក់លើ?

ជនជាប់ចោទ៖

ឆ៖ សូមគោរពលោកប្រធាន! រឿងនេះខ្ញុំបានរាយការណ៍ជូនអង្គសវនាការច្រើនហើយ ឥឡូវគ្រាន់សូមបញ្ជាក់ពីរបីម៉ាត់ដើម្បីច្បាស់លាស់ ។ ខ្ញុំគ្មានបានសុំយោបល់ខាងលើទេ ជាក្របខ័ណ្ឌសិទ្ធិអំណាចរបស់គណៈកម្មាធិការមន្ទីរស-២១ ក្នុងរៀបចំធ្វើបន្ទប់តូចៗនេះ ។ ខ្ញុំជាអ្នកបញ្ជា មិត្តហ៊ី ជាអ្នកធ្វើ ។ គំរូខ្ញុំអត់គូរឲ្យទេ មិត្តហ៊ី ស្គាល់ហើយ*សែលុយអាំងឌីវីឌែល* នៅប៉េហ្ស៊ី ដែលសល់តាំងពីជំនាន់បារាំងមក គេធ្វើតាមនុ៎ង ។ ដូច្នេះសូមចប់ប៉ុណ្ណោះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ លោកបានជម្រាបអង្គសវនាការពីថ្ងៃមុនហើយ ទាក់ទងថាលោកមិនដែលទៅមើលតាមអគារដែលលោកបង្គាប់ឲ្យធ្វើបន្ទប់តូចៗនោះទេ ។ តើបន្ទាប់ ឬក្រោយពេលដែលធ្វើបន្ទប់តូចៗហើយនោះ ការអនុ-- (សូមទោស) ការសម្រេចដាក់អ្នកទោសទៅក្នុងបន្ទប់មួយៗនោះ គឺជាការគិត ឬការបង្គាប់របស់លោក ឬក៏ជាការណែនាំផងដែរ? នេះខុសគ្នាពីការបង្គាប់ឲ្យធ្វើបន្ទប់ និងការយកអ្នកទោសទៅដាក់ ។

ឆ៖ សូមជម្រាបអង្គសវនាការ សូមជម្រាបលោកប្រធាន សូមជម្រាបលោកគឹមស្ហួន ថា បញ្ហានេះពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។ ទីមួយ គឺបញ្ជាឲ្យធ្វើបន្ទប់ ជាការបញ្ជារបស់ខ្ញុំក្នុងក្របខ័ណ្ឌសិទ្ធិអំណាចជាប្រធានមន្ទីរស-២១ ។ ឯចំណែកការដាក់អ្នកទោសសាមញ្ញនៅក្នុង*សែលុយអាំងឌីវីឌែល* តូចៗហ្នឹងក្តីនៅក្នុងបន្ទប់រួមក្តី ជាកាតព្វកិច្ចដែលមិត្តហ៊ី គេដោះស្រាយ គេធ្វើជាប្រចាំរបស់គេ ។ គេម្ចាស់ការទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខខ្ញុំដែលជាប្រធាន និងចំពោះមុខបក្ស ធ្វើម៉េចកុំឲ្យតែអ្នកទោសនិយាយឆ្លើយឆ្លងគ្នានៅពេលដែលសំណុំរឿងជាមួយគ្នា ហើយសួរចម្លើយពេលជាមួយគ្នា ។ ដូច្នេះ គេម្ចាស់ការរបស់គេទុកឲ្យគេម្ចាស់ការ ។ នេះជាសិទ្ធិអំណាចដែលខ្ញុំប្រគល់ឲ្យគេធ្វើ ឲ្យគេទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខខ្ញុំចំពោះមុខបក្ស ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ សំណួរទីបី ជាទូទៅនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យក៏ដូចជាមន្ទីរក្រសួងស្ថាប័ននានាផងដែរ តែងតែមានការអនុវត្តគោលការណ៍ប្រឡងប្រណាំង ។ ដូច្នេះ នៅក្នុងមន្ទីរស-២១ តើមានការលើកទឹកចិត្តពីលោកក្នុងនាមប្រធានម-២១ *(ស៊ុក)* ឲ្យមានការប្រឡងប្រណាំងលើគុណសម្បត្តិតាមផ្នែកនីមួយៗជូនអង្គការ ឬជូនលោកដែរឬទេ?

[០៩:២២:២៤]

ឆ៖ លោកប្រធានជាទីគោរព! អង្គសវនាការជាទីគោរព! លោក គឹមសួន ជាទីគោរព! ការប្រឡងប្រណាំងនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមាន ។ គេប្រឡងប្រណាំងនឹងអ្នកណា? គេប្រឡងប្រណាំងនឹងចលនា ។ លោកអាចឃើញហើយឯកសារដែលខ្ញុំបង្រៀនពួកកម្មាភិបាលសួរចម្លើយ យកគំរូតាមបីតោន ។ កសិករគេខំពុះពារយកឲ្យបានបីតោន យើងអ្នកសួរចម្លើយក៏ខំយកឲ្យបានច្បាស់លាស់ ។ ហ្នឹងគឺប្រឡងប្រណាំងនឹងចលនា យកចលនាជាធំ ។ ការកសាងខ្លួនក៏ដោយ ក៏ត្រូវប្រៀបធៀបនឹងចលនា ។ ការកសាងខ្លួនយើងម្នាក់ៗក៏ត្រូវប្រៀបធៀបនឹងចលនាដែរ ។ សូមចប់ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ នៅក្នុងសំណួរទីបួន ទាក់ទងជាមួយនឹងភាពស៊ីចង្វាក់ ឬក៏ប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងម-១៣ និងការបង្កើតគោលការណ៍នៅក្នុងស-២១ ការប្រជុំទិតៀន ស្វ័យទិតៀន ។ តើកម្មាភិបាល ឬថ្នាក់កម្រិតណាដែលធ្វើការប្រជុំទិតៀន ស្វ័យទិតៀនជាមួយលោកជាមេផ្ទាល់?

ឆ៖ បញ្ហានេះវាជាក្រឹត្យក្រមដែលមានចែងច្បាស់លាស់នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈបក្ស ។ ខ្ញុំមិនសូមនិយាយបញ្ហានេះលម្អិតទេ ។ ក្នុងនាមជាគណៈកម្មាធិការបក្សមន្ទីរស-២១ ក្នុងការប្រជុំប្រចាំកន្លះខែម្តងទិតៀន ស្វ័យទិតៀន ត្រូវធ្វើរវាងខ្ញុំបីនាក់ ។ គឺខ្ញុំ មិត្តហ៊ី និងមិត្តហ៊ុយ ។ នេះជាគោលការណ៍ដែលត្រូវតែធ្វើ ក៏ប៉ុន្តែដល់ពេលវារវល់ជាក់ស្តែងខ្លាំងពេកទៅ ហើយមានជំនឿជឿទុកចិត្តគ្នាផង មិនដែលបានធ្វើទេ ។ គ្រាន់តែខ្ញុំឃើញគេខុស ខ្ញុំប្រាប់គេ គេឃើញខ្ញុំខុស គេប្រាប់ខ្ញុំ ។ នេះជាប្រចាំធ្វើអ៊ីចឹង ។ ឯចំណែកទិតៀន ស្វ័យទិតៀន ដាក់ខ្លួនឲ្យអង្គភាពទាំងមូល មានមតិខ្ញុំគឺនៅពេលសន្និបាតគណៈមន្ទីរ--សន្និបាតគណៈកម្មាធិការមន្ទីរ សន្និបាតមន្ទីរទាំងមូលនោះ គណៈមន្ទីរស-២១ ទាំងមូលនោះ ។ ជាឧទាហរណ៍ សន្និបាតមួយដែលខ្ញុំនៅចាំថ្ងៃច្បាស់លាស់ គឺសន្និបាតថ្ងៃ២៧ មេសា ១៩៧៧ ដែលមេខ្ញុំលោកគ្រូ សុន សេន គាត់អញ្ជើញមកនុ៎ង ។ ពេលនឹងដែលខ្ញុំត្រូវដាក់ខ្លួនឲ្យមហាជនក្នុងអង្គភាព គេទិតៀនខ្ញុំ ។ សូមបញ្ជាក់ថា បានជាខ្ញុំចាំថ្ងៃខែពេលនេះច្បាស់ វាជាន់នឹងថ្ងៃកំណើតកូនខ្ញុំ ។ បង ម៉មណៃ អត់បានស្តាប់ទេ ជូនប្រពន្ធខ្ញុំទៅពេទ្យ ដូច្នេះ មានតែសន្និបាតទេ ដែលក្នុងៗអង្គភាពហ្នឹង គេមាន

សិទ្ធិទិតៀនខ្ញុំ ។

[០៩:២៦:០៥]

ស៖ សូមអរគុណ ។ សំណួរបន្ត ដោយសារតែលោកបានជម្រាបអង្គសវនាការរួចហើយ ទាក់ទងជាមួយការបញ្ចូលបក្ខជនពេញសិទ្ធិ កាលដែលលោកត្រូវបានជាប់ពន្ធនាគារ នៅឆ្នាំ១៩៦៨ លោកថាអ្នកដែលបញ្ចូលបក្សនោះ គឺមិត្តហ៊ា ហ្នឹង ។ តើខ្ញុំស្តាប់ច្រឡំឬយ៉ាងម៉េច? សូមបញ្ជាក់បន្តិច ដើម្បីសួរសំណួរឲ្យចំ?

ឆ៖ លោក គឹមសួន មិត្តហ៊ា អង្កាល់ដែលយើងខ្ញុំជាប់គុកទាំងពីរណាស់ មិត្តហ៊ា នៅជាយុវកក ទេ ខ្ញុំជាបក្ខជនត្រៀម ។ ខ្ញុំមកចូលបក្សនៅគុកធំ អ្នកទទួលស្គាល់ខ្ញុំបង ទេព សឿន សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍សភា ស សឿន ដល់ពេលគាត់ធ្វើសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍សភា គាត់ដាក់ឈ្មោះ ស សឿន នេះជាកម្មាភិបាលដែលទទួលស្គាល់ខ្ញុំក្នុងឋានៈជាបក្ខជនពេញសិទ្ធិ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ដោយសារលោកបានជម្រាបលោកប្រធាន លោកស្រី លោកចៅក្រម និងអង្គសវនាការទាក់ទងអំពីការធ្វើការងារ ឬអនុវត្តគោលការណ៍បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ក៏ដូចជាតួនាទីរបស់លោកជាប្រធានស-២១ ប្រហាក់ប្រហែលនឹងម-១៣ ។ ដូច្នេះ លោកបានជម្រាបអង្គសវនាការរួចហើយថា បើសិនជាបញ្ហា ឬទិស ឬគោលការណ៍ថ្នាក់លើដាក់មកលោកមិនហ៊ានប្រកែក ឬត្រូវតែធ្វើតាម បើមិនធ្វើតាមកំបុតក ។ អ៊ីចឹង ជាមួយនឹងទិសរបស់ សុន សេន ហើយនិង នួន ជា ក្នុងពេលដែលលោកធ្វើប្រធានស-២១ នេះ ទាំងពីរនាក់នេះ មួយណាដែលមានឥទ្ធិពលខ្លាំងទៅលើលោកមុននឹងភ្ជាប់សំណួរបន្តិចទៀត?

ឆ៖ ក្នុងឋានៈជាកម្មាភិបាលដឹកនាំ បទបញ្ជារបស់គេ យើងត្រូវតែគោរព នេះជារឿងពិត ។ ក៏ប៉ុន្តែ បុគ្គលពីរនាក់ វាមានលក្ខណៈប្លែកគ្នាហើយស្រេច ។ បុគ្គលលោកគ្រូ សុន សេន ខ្ញុំ វាទៅផ្សេង បុគ្គល ពូនួន គាត់ទៅផ្សេង ។ ពូនួន បញ្ជាមកអត់ពន្យល់ទេ ។ បើជាមួយលោកគ្រូ សុន សេន គាត់និយាយមក យើងអាចមានសិទ្ធិនិយាយអ៊ីចេះ និយាយអ៊ីចុះ លើកហេតុផល ដើម្បីពិភាក្សាជាមួយគាត់ ។ កាលណាលើកហេតុផលផ្ទុយនឹងបញ្ហាគាត់ គាត់ដោះវ៉ែនតាជូតភ្នែក គាត់គិត ដល់គាត់ដាក់វ៉ែនតាវិញ គាត់លើកហេតុផល ហេតុផលអ៊ីចេះៗ ។ ចុងបញ្ចប់ គាត់ថាមិត្តត្រូវតែអនុវត្តបែបនេះ បានវាចំណេញដល់បក្សបដិវត្តន៍ បើមិត្តអនុវត្តបែបនេះវាខាត ។ ដូច្នេះ ជាមួយនឹង សុន សេន ខ្ញុំមានការស្រឡះក្នុងចិត្ត ក្នុងអនុវត្តបទបញ្ជាគាត់ជាងជាមួយ ពូនួន ។ នេះសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណឹង ។

[០៩:២៩:២៧]

សៈ អរគុណ ។ អ៊ីចឹង ទាក់ទងជាមួយនឹងការបង្កាប់ ឬបញ្ជារបស់មេ ព្រោះលោកថាមានមេដល់ពីរ គឺ សុន សេន និង នួន ជា ។ អ៊ីចឹង ថ្ងៃមុនលោកបានជម្រាបអង្គសវនាការស្តីអំពីបញ្ជារបស់ នួន ជា ឱ្យផ្លាស់ទីតាំងទៅកប់ស្រូវ ហើយលោកបានប្រកែក ឬក៏លោកបានពន្យល់តវ៉ាទៅវិញជាមួយ នួន ជា ថាដោយសារនៅជើងឯក គ្មានអ្នកណាមើលការខុសត្រូវ ដោយសារមានកន្លែងកប់សាកសពច្រើនពេកអ៊ីចឹងមែនទេ ថ្ងៃមុន?

ឆៈ មុននឹងឆ្លើយ ខ្ញុំសូមលើកបញ្ហាមួយដើម្បីច្បាស់លាស់ មិនមែនខ្ញុំស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជាមេទាំងពីរនេះក្នុងពេលតែមួយទេ គឺនៅពេលដែលលោកគ្រូ សុន សេន ខ្ញុំ គាត់អញ្ជើញទៅសមរភូមិ ពូនួនដែលនៅពីលើ សុន សេន ហ្នឹង ចុះមកជួបខ្ញុំ ចាប់តាំងពីថ្ងៃ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ទៅ ។ នេះខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណេះ ។ ទីពីរ គោលការណ៍ដែលឱ្យកសាងមន្ទីរស-២១ នៅកប់ស្រូវជាគោលការណ៍បក្សប៉ុល ពត សម្រេច ។ នេះបើតាមខ្ញុំមើលហូរហែប្រវត្តិពីសាក្រោយឡើងវិញ ។

បានជាខ្ញុំប៊ាននិយាយដូច្នេះ ពីព្រោះថ្ងៃ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដែលខ្ញុំទៅជាមួយនឹង ណាត ទទួលការឧទ្ទេសនាមអំពីការកកើតមន្ទីរស-២១ នេះ លោកគ្រូ សុន សេន មេខ្ញុំបញ្ជាក់ថាទីតាំងមិត្តនៅកប់ស្រូវឯណោះ ។ មិត្តឱ្យ មិត្តចន ជូនទៅបង្ហាញកប់ស្រូវ ក៏ប៉ុន្តែដោយមិត្តចន នីរសាររបស់គាត់ដែលនៅប្រចាំការនៅវ៉ារទេះភ្លើងហ្នឹង ស្ថានីយ៍រថភ្លើងហ្នឹង រវល់ពេកអត់បានជូនទៅក៏ប្រគប់ប្រញាយឱ្យចាប់ផ្តើមបង្កើតមួយរយៈក្រោយមក ឱ្យៗខ្ញុំទៅដើររើសៀវភៅនេះ ។ ដូច្នេះ កប់ស្រូវនេះវាគោល-ការណ៍បក្សតាំងពីនាយមក ។

ដល់ចុងបញ្ចប់ នៅប្រហែលខែ ដែលខែ១១ អី ឆ្នាំ១៩៧៨ ពូនួន គាត់មានប្រសាសន៍ម្តងទៀត គាត់ថា “មិត្តទីតាំងមិត្តដែលបក្សចង្អុលនេះ កប់ស្រូវ” ។ ខ្ញុំថា “ខ្ញុំដឹងហើយបង” ។ កាលណោះ ខ្ញុំហៅបង ខ្ញុំអត់ហៅពូទេ ។ ខ្ញុំដឹងហើយបង ។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាចោទ ខ្ញុំមិនប៊ានដើរចោលជើងឯកទេ ខ្ញុំសុំនៅនឹងជើងឯក ព្រោះសាកសពច្រើនណាស់ ។ បើខ្ញុំដើរចោលទៅ គេទៅរើទៅកកាយពាសវាលពាសកាលវាអត់កើតទេ នេះខ្ញុំជម្រាបគាត់អ៊ីចឹង ។ ដល់ខ្ញុំជម្រាបគាត់អ៊ីចឹង គាត់ក៏មិនទាន់សម្រេចភ្លាមថាម៉េចទេ ។ ទៅធ្វើការលើកក្រោយបាន១ គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា “បក្សអនុម័តិឱ្យមិត្តនៅជើងឯក កសាងកន្លែងនៅជើងឯករៀបចំទៅ” នេះ ។

ស៖ ខ្ញុំសូមអរគុណ ។ អ៊ីចឹង ខ្ញុំសុំសួរសំណួរពីរទៀតទាក់ទងនឹង-- លោកបានមានប្រសាសន៍ជូនអង្គសវនាការនិងលោកប្រធាន លោកស្រី លោកចៅក្រមហើយ ប៉ុន្តែ ក្នុងន័យជាពាក្យស្លោក ។ អ៊ីចឹង ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកបកស្រាយ ឬពន្យល់ថា ពាក្យថា *"ប៉ែកហ្សេ"* ឬ "បកក្តាមបង្ហាញអាចម៍" ន័យជាៗទូទៅ ឲ្យជាការងាយស្រួលដល់អង្គសវនាការ ។ តើមានន័យយ៉ាងម៉េចចំពោះលោកជាមួយនឹងមេឬបក្សរបស់លោក?

[០៩:៣៣:៤០]

ឆ៖ ខ្ញុំគិតថាពាក្យអស់នេះខ្មែរស្រួលយល់ទេ ។ បារាំង អង់គ្លេស ក៏ដូចជាមិនពិបាកយល់ អំពីពាក្យ *"ប៉ែកហ្សេ"* ដែរ ។ យើងជាមនុស្សស្មោះត្រង់នឹងគេ គេទុកយើងជាឧបករណ៍ដែលគេប្រើប្រាស់។ ពាក្យនៅក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាគេហៅថា "ឧបករណ៍ដ៏បរិសុទ្ធរបស់បក្សៗ" ។ មួយជំហានណាក៏អត់ប៉ានក្បត់បក្សដែរ ។ បក្សចង្អុលឆ្វេង ឆ្វេង បក្សចង្អុលស្តាំ ស្តាំ ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំចង់យកពាក្យសាមញ្ញដែលខ្មែរយើងស្រួលយល់ ។ ខ្ញុំប្រើពាក្យ *ប៉ែកហ្សេ* នេះទៅ នេះទីមួយ ។ ទីពីរ "បកក្តាមបង្ហាញអាចម៍" ឬ "ហែកពោះឲ្យក្អែកចឹក" គឺយើងលាតត្រដាងស្អី ដែលនាំឲ្យយើងងាប់ ហើយដែលមិនចាំបាច់ត្រូវលាតត្រដាង ។ ក្តាមតែបកខ្វាក ឃើញអាចម៍ក្តាមងាប់បាត់ហើយ ។ ហើយយើងទៅវះពោះឲ្យក្អែកចឹក វះខ្វាក យើងងាប់បាត់ទៅហើយ ។

ដូច្នេះ យើងមិននិយាយអ្វី ដែលហាឡើងផ្តាប់ គេសម្លាប់យើងភ្លាមនោះទេ ។ ឧទាហរណ៍ ខ្ញុំមិនធ្វើការនគរបាលទេ នគរបាលខ្មែរក្រហមជាឧក្រិដ្ឋ ។ យើងប៉ាននិយាយអ៊ីចឹងទេ? យើងមិនប៉ានទេណ្ហើយហើយយើងរកវិធី ។ ដូចខ្ញុំបានលើកវិធីជូនរួមមកហើយ ដើម្បីនិយាយថាសេចក្តីសារភាពទាំងអស់វាមិនពិត នៅពេលដែលចាប់ទាំងឈុតមកពីខាងឧត្តរ ខ្ញុំបានលើកឧទាហរណ៍ ។ ខ្ញុំនិយាយជាមួយមេខ្ញុំលោកគ្រូ សុន សេន ខ្ញុំថា "បងអ្នា ឈ្មោះនេះដូចមិនទំនង" ។ គាត់កំហែងពីចុងម្ខាងទូរស័ព្ទមកថា "មិត្តឌុច ណាចម្លើយ អាឃួន ណ៎ា!" ។ ដូច្នេះពាក្យដែលថា គាត់ថាចម្លើយអាឃួន ក៏មានន័យថា គាត់មិនជឿរួចទៅហើយ ។ ចម្លើយផ្សេងៗទៀតគាត់មិនជឿ ក៏ប៉ុន្តែនេះជាចម្លើយអាខ្លួន គាត់ត្រូវតែជឿ ។

សរុបមកវិញ ដែលហៅថា "បកក្តាមបង្ហាញអាចម៍" យើងមិនទៅវាយប្រហាររបបគ្រាន់តែហានិយាយឡើង យើងមានគ្រោះថ្នាក់កំបុតកបាត់ទៅហើយទេ ។ នេះហៅថា "បកក្តាមបង្ហាញអាចម៍" ឬក៏ "ហែកពោះឲ្យក្អែកចឹក" នេះជាពាក្យខ្មែរដែលប្រើជាទូទៅ ។ ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ត្រឹមណេះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ លោកបានជម្រាបអង្គសវនាការរួចមកហើយទាក់ទងនឹងមុនពេលលោកចូលកាន់ការងារស-២១ លោកថាបានមករៀនសូត្រ ដូចលោកចៅក្រមបានសួរមុនហ្នឹង ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែបញ្ជាក់បន្តិចថា លោកមិនសរសេរប្រវត្តិរូបទាក់ទងជាមួយនឹងឪពុកមាបានក្មួយលោកសេនាប្រមុខ លន់ នល់ ទេ តែលោកបានជម្រាបរាមច្បងខ្លះ ។ តើលោកអាចជម្រាបអង្គសវនាការបានទេថា រាមច្បងខ្លះៗនោះអ្នកណាគេ?

[០៩:៣៦:៤៤]

ឆ៖ អរគុណលោក គឹមសួន ដែលបានបញ្ជាក់បញ្ហានេះទៀត ។ រាមច្បងទីមួយណា គឺ ឆាយ គឹមហ៊ី ហៅ ហុក ហ្នឹង ប៉ុនកាលណោះគាត់អត់នៅជាមួយខ្ញុំទេ ។ បានខ្ញុំនឹងដល់រឿង ឆាយ គឹមហ៊ី ហៅ ហុក ហ្នឹង ពីព្រោះកាលដែលគាត់ជាប់គុក ។ គាត់លើកបញ្ហាជាគំរូជាឧទាហរណ៍ឲ្យខ្ញុំតាំងពីមុនខ្ញុំទៅជាប់គុកទៀត ។ គាត់ថានៅពេលដែលគាត់ជាប់គុក ប្រពន្ធគាត់ដើរទៅរកស្លូក ។ គាត់កំហែងនឹងប្រពន្ធគាត់ ។ គាត់ថាបើស្លូក ទោះបីជាគេឲ្យចេញក៏ដោយក៏អញមិនដើរចេញពីគុកដែរ ។ នេះគាត់ឲ្យគំរូខ្ញុំ ក្នុងការដាច់ខាតរស់នៅជាមួយបក្ស ។ នេះបង ឆាយ គឹមហ៊ី ។ ក៏ប៉ុន្តែ ពេលដែលខ្ញុំជាប់គុកខ្ញុំចេញពីគុក អូ! នៅក្នុងជាប់គុកនោះ ខ្ញុំជិតស្និទ្ធណាស់នឹង បង ទេព សៀន ហៅ ស សៀន អចិន្ត្រៃយ៍សភានោះ ដែលខ្ញុំជម្រាបលោក គឹមសួន មិញនោះ ។

ចេញពីម្តាយខ្ញុំទៅវិញ ខ្ញុំទៅជម្រាបបង សៀន ខ្ញុំថា “ម្តាយខ្ញុំទាក់ទងបានជីទួតមួយគាត់ក្មួយប្រសា តានល់” ហើយកាលនោះនៅជាឧត្តមសេនីយ៍ទេ មិនទាន់ សេនាប្រមុខទេ ។ ក្មួយតានល់ ខ្ញុំហៅតានល់ អ៊ីចឹង ។ ខ្ញុំអត់ហៅឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍អីទេ ។ ហើយ ដល់ក្មួយតានល់ ប៉ុន្តែ តានល់ សុខចិត្តណាស់ ឲ្យខ្ញុំសរសេរញត្តិទៅយកអង្ករសាមលៀវ ។ លោក គឹមសួន ប្រហែលជាមិនស្គាល់អង្ករសាមលៀវទេ ។ អង្ករសាមលៀវជាអង្ករឆ្ងាញ់នៅខាងស្មោង កំពង់ធំ យកមកជូន តានល់ មួយបាវមក ហើយផ្អកត្រីប្រៃហើយនិងប្រហាយ ។ នេះម្តាយមីងខ្ញុំគាត់រៀបចំអ៊ីចឹង អ្នកមីង ភី ។

ដល់ទៅខ្ញុំនិយាយជម្រាប បងសៀន ទាំងអស់ហើយបានខ្ញុំថា ខ្ញុំបានឆ្លើយជាមួយម្តាយខ្ញុំអ៊ីចេះជាមួយម្តាយខ្ញុំ ខ្ញុំខំពុះពារពន្យល់គាត់ថាម៉ែអ៊ីចេះ ស្វាលោតពីដើមឈើស្អីៗអ៊ីចឹង ។ ដូច្នេះ រាមច្បងដែលខ្ញុំនៅចាំថា ខ្ញុំបាននិយាយរឿងនេះ ពីព្រោះមានពេលជិតស្និទ្ធគ្នាច្រើន គឺបងសៀន ហើយក្រោយមកដល់ពេលជួបគ្នានៅឆ្នាំ១៩៧១ បាន១ខ្ញុំជម្រាប បងហុក គឺ ឆាយ គឹមហ៊ី នេះ ។ ហើយ ខ្ញុំអត់បានជម្រាប វន វ៉េត ខ្ញុំអត់បានជម្រាប សុន សេន ទេ មិនសូវមានពេល ប្រាជ្ញព្រោកជាមួយនឹងគ្នាពី

រឿងអស់ហ្នឹងទេ ។ ដូច្នេះ និយាយពីពាក្យរាមច្បង គឺសំដៅទៅពីរនាក់ហ្នឹង ឆាយ គឹមហ៊ ហៅ ហុក ហើយនិង ស សៀន ហៅ ទេព សៀន នេះ។

[០៩:៣៩:០៩]

ស៖ សំណួរចុងក្រោយ ឆាយ គឹមហ៊ ហៅ ហុក ដែលលោកថា បានឲ្យគាត់ដឹងពីប្រវត្តិរូប គឺជាសហការីលោកដែលធ្វើការក្នុងស-២១ ដែលលោកថា ធ្វើការជារៀងរាល់ថ្ងៃការងារច្រើនហ្នឹងមែនឬទេ?

ឆ៖ សុំទោសណ៎ា លោក គឹមសួន ចាំឈ្មោះមនុស្សអត់អស់ទេ ។ លោក គឹមសួន ចាំឈ្មោះមនុស្សអត់អស់ទេ ។ បង ឆាយ គឹមហ៊ នេះនៅថាមពល៧ ដែលខ្ញុំចង់សុំឲ្យគាត់មកធ្វើប្រធានមន្ទីរ ស-២១ នៅពេលដែល ណាត ចេញទៅនោះ ។ នៅពេលដែលបក្សដក ណាត ចេញពីស-២១ លែងឲ្យធ្វើប្រធានស-២១ ទៅ ខ្ញុំមិនចង់ធ្វើប្រធានចង់ធ្វើនគរបាលអីទេ ។ ខ្ញុំស្នើសុំមេខ្ញុំលោកគ្រូ សុន សេន សុំអញ្ជើញបង គឹមហ៊ មកធ្វើជាប្រធាន បងគឹមហ៊ ហៅ ហុក នុ៎ង ។ ហើយនៅពេលនោះខ្ញុំអត់ទាន់ដឹងថាបក្សចាត់តាំងធំដុំជាប្រធានក្រសួងថាមពលអី ខ្ញុំអត់ដឹងទេ ។ ដឹងថា បងហុក នៅខាងថាមពល៧ ។ ខ្ញុំសុំមក មេខ្ញុំកំហែង មេខ្ញុំគាត់កំហែង លោកគ្រូ សុន សេន "ឌុច ស្អីគេហ្នឹង ក៏ខ្លាំងម្ល៉េះ អាស-២១ វាធំប៉ុនណា?" គាត់កំហែងអីចឹងមក ខ្ញុំដាក់កន្ទុយ លែងហ៊ានតមាត់ទៅទៀត ។ ដូច្នេះ ឆាយ គឹមហ៊ ហៅ ហុក នេះ គឺជាកម្មាភិបាលចាស់ ដែលអប់រំខ្ញុំតាំងពីដើមមកនោះ ។

ស៖ សំណួរខ្ញុំតើត្រូវគ្នាទេ ជាមួយនឹងឈ្មោះមិត្តហ៊ ឬឆាយ គឹមហ៊ នេះ?

ឆ៖ សុំទោសណា លោក គឹមសួន លោកច្រឡំមែន ។ មិត្តហ៊ អនុលេខាខ្ញុំ ឈ្មោះដើម ខឹម វ៉ាក ដែលសរសេរ ហូរហែនៅក្នុងឯកសារ ខឹម វ៉ាត តាមពិត ខឹម វ៉ាក ហៅហ៊ ។ ឯចំណែកគាត់ ឆាយ គឹមហ៊ ហៅ ហុក ។

លោក ហុង គឹមសួន៖

សូមអរគុណ លោកប្រធាន ។

សំណួរខ្ញុំចប់ត្រឹមនេះ ។ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជាកិច្ចបន្តនេះដល់វេទិកាមេធាវីការពារក្តី តើមេធាវីការពារក្តីហ្នឹងមានសំណួរអ្វីសួរដល់ជនជាប់ចោទដែរឬទេ? អំពីអង្គហេតុនៃការបង្កើតមន្ទីរសន្តិបាលស-២១ និងគុកនៅមន្ទីរពេទ្យឆ្កួតតាខ្មៅ ។ បើ

មានសូមអញ្ជើញ ។

លោក ការ សាវុត្ថ៖

សូមអរគុណ លោកប្រធាន ។ មេធាវីការពារក្តីមិនមានអ្វីសួរបន្ថែមទៀតទេ ។

សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អស់លោក លោកស្រី ចៅក្រម តើមានសំណួរអ្វី ត្រូវសួរបន្ថែមដល់ជនជាប់ចោទទៀតដែរឬទេ អំពីអង្គហេតុដែលកំណត់ក្នុងការធ្វើសវនាការកន្លងមកនេះ?

អញ្ជើញលោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ។

[០៩:៤២:៣០]

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងទៅនឹងសំណួរចុងក្រោយ ទាក់ទងនឹងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹង ឆាយ គឹមហ៊ី ហើយនិង ហ៊ី លោកបញ្ជាក់ថាមិនមែនជាមនុស្សដូចគ្នាទេ ។ ហើយលោកថា ចង់ឲ្យលោក ឆាយ គឹមហ៊ី មកជាប្រធានស-២១ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌណា ដែលលោកចង់ឲ្យគាត់មកធ្វើជាប្រធាននោះ?

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម ឆាយ គឹមហ៊ី ហៅ ហុក នេះជាលេខាថាមពល ក្រសួងថាមពលរបស់បក្សកុម្មុនីស្តកម្ពុជា បានន័យថា ទទួលខុសត្រូវខាងប្រេងសាំង ហើយនិងការចែកចាយប្រេងសាំងទូទាំងប្រទេស ។ ប្រេងសាំង ប្រេងម៉ាសូត ។ ដល់ចុងបញ្ចប់ មានចម្លើយឆ្លើយដាក់ ខាងលើចាប់មកស្រករ វរវាងខែ-- អ្ហេ! ចុងឆ្នាំ១៩៧៨ ឆាយ គឹមហ៊ី ហៅ ហុក ហ្នឹង ចាប់ៗមកហើយ ។ គឺបុគ្គលនេះហើយ ដែលខ្ញុំបានរាយការណ៍ជម្រាបលោកចៅក្រម ម៉ាកសែល ឡឺម៉ុង ថាខ្ញុំបានស្នើសុំដោះលែងពីរនាក់ គឺឈ្មោះ ញ៉ លេខាថ្មីរបស់កងពល៧០៣ នេះមួយ ហើយបង ឆាយ គឹមហ៊ី នេះពីរ ។ ដំបូង ពូនួន គាត់ហាក់ដូចជាចង់ដោះលែងដែរ ។ ប៉ុន្តែដល់ក្រោយមក គាត់កំហែងខ្ញុំវិញមិនឲ្យដោះលែង ។ ដូច្នេះ ឆាយ គឹមហ៊ី ហៅ ហុក នេះ មករងគ្រោះ ហើយស្លាប់បាត់ទៅហើយនៅមន្ទីរស-២១ មានទាំងរូបថតនៅពេលដែលគេកម្ទេចគាត់ គេសម្លាប់គាត់ហើយទៅទៀត ។ នេះសូមបញ្ជាក់ជូនលោកចៅក្រមប៉ុណ្ណោះ ដោយគោរព ។

[០៩:៤៤:២០]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ដំណើរការសវនាការពិភាក្សាដេញដោលលើអង្គហេតុនៃការបង្កើតមន្ទីរសន្តិបាលស-២១ និង គុកនៅមន្ទីរពេទ្យឆ្កួតនៅតាខ្មៅបានដល់ទីបញ្ចប់ហើយ ។ ហើយជាកិច្ចបន្តនេះអង្គជំនុំជម្រះសូមជម្រាប ដល់ភាគីទាំងអស់ដែលចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការ អង្គជំនុំជម្រះចាប់ផ្តើមធ្វើសវនាការជាបន្តលើ អង្គហេតុនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស-២១ ។

ស៖ លោក កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ឥឡូវនេះ យើងចូលដល់ទៅរបៀបអង្គហេតុមួយទៀត គឺអង្គហេតុ ទីបី នៃផែនការក្នុងការគ្រប់គ្រងដឹកនាំសវនាការនៅក្នុងរឿងក្តីនេះ ។ ហើយអង្គហេតុនេះគឺអង្គហេតុ ការអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សនៅមន្ទីរស-២១ ។ តើលោកអាចនិយាយប្រាប់ដល់អង្គសវនាការបាន អ្វីខ្លះ អំពីការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយបក្ស នៅក្នុងមន្ទីរសន្តិបាល ស-២១ ដែលលោកនៅចងចាំ?

បើលោកអាចនិយាយបញ្ហានេះបានជូនអង្គសវនាការ សូមអញ្ជើញ ។

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន! ដំបូងខ្ញុំសូមគោរពរាយការណ៍ជូនថា គោលនយោបាយ កម្ទេចខ្មាំងរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា តាមរយៈមន្ទីរនគរបាល វាមានលក្ខណៈដាច់ខាត តាំងពីយូរមក ហើយ គឺចាប់តាំងពីយើងខ្ញុំទទួលភារៈ-- ខ្ញុំបាទទទួលភារៈធ្វើជាប្រធានមន្ទីរ១៣ មកម្ល៉េះ ។ មនុស្ស ដែលគេចាប់ ហើយគេចោទថាខ្មាំងមិនដោះលែងទេ ។ មកដល់មន្ទីរស-២១ ក៏គោលការណ៍នៅតែ អនុវត្ត ។ មនុស្សដែលគេចាប់មកហើយ គ្មាននរណាមានសិទ្ធិដោះលែងទេ ។

ខ្ញុំសូមជូនឧទហរណ៍មួយ ដែលបញ្ជាក់ថាគ្មានសិទ្ធិដោះលែង ។ នៅពេលដែលចាប់ផ្តើមកកើត មន្ទីរស-២១ ដំបូងនេះ យើងខ្ញុំជាមួយនិងណាត ចូលទៅរួបរួមគ្នា ពេលនុ៎ងលោកគ្រូ សុន សេន មេខ្ញុំ ហ្នឹងប្រាប់ថាមានក្មេងម្នាក់ ឈ្មោះ គង់ សុជាតិ ហៅ សឿន លេខាវរសេនាធំមិនដឹង កងពលមិនដឹង នៅភូមិភាគពាយ័ព្យ ជាកូន គង់ សុផល ហៅ កឺ មិត្តកុំអាលទាន់វ៉ៃសួរចម្លើយចាំមើលខ្ញុំសុំយោបល់ អង្គការសិន ក្រែងលអង្គការដោះលែង ។

ដល់ចុងបញ្ចប់គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា អង្គការមិនដោះលែងទេ សួរចម្លើយតាមធម្មតាទៅ ។ ដូច្នេះ ឈ្មោះ គង់ សុជាតិ ហៅ កឺ ហ្នឹងក៏-- (សូមទោស) គង់ សុជាតិ ហៅ សឿន នោះក៏ត្រូវតែសួរចម្លើយត ទៅទៀត ។ នេះជាឧទាហរណ៍មួយដែលខ្ញុំសូមលើកជូនថាគេមិនដោះលែងទេ ។ ក្នុងម៉ាពិសោធន៍ទាំង អស់ដែលថាមិនដោះលែងនេះ គឺវាមានជាហូរហែដល់ពិសោធន៍ចុងក្រោយ គឺពិសោធន៍ដែលខ្ញុំសុំឲ្យបាន បងញ៉ លេខាកងពល៧០៣ ត្រូវដោះលែង ហើយនិង បងហុក ឆាយ គឺមហ៊ នេះត្រូវដោះលែង តែ

ខាងលើមិនដោះលែង ។ នេះវាបញ្ជាក់ឲ្យឃើញបញ្ហានេះ ។

ហើយទន្ទឹមនេះដែរ ក៏សូមបញ្ជាក់ថា ប៉ុល ពត ខ្លួនគាត់នោះក៏អត់ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការដោះលែងដែរ ។ ឧទាហរណ៍ ឈ្មោះទន្តពេទ្យ ឌី ផុន ហៅ ធុក គាត់ជាអ្នកសម្រេចឲ្យចាប់បញ្ជូលមក ស-២១ ពីរបីថ្ងៃស្រាប់តែ ពូនួន ហៅខ្ញុំទៅធ្វើការ គាត់ប្រាប់ថា “មិត្តទុកពេទ្យ ធុក ឌី ផុន កុំសម្លាប់ណា៎ កុំវ៉ៃសួរចម្លើយ មិត្តទុកឲ្យធ្វើធ្មេញមាត់មិត្តទៅ” ។ ខ្ញុំទទួល ។ ដូច្នេះ សិទ្ធិប៉ុន ប៉ុល ពត ទទួលភារៈ-- ទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនឯងត្រឹមតែ មិនឲ្យសម្លាប់ឲ្យនៅធ្វើជាពាក់កណ្តាលអ្នកទោស ពាក់កណ្តាលយុទ្ធជននៅមន្ទីរស-២១ នេះប៉ុននុ៎ង ។

ហើយសូមបញ្ជាក់ថា ពួកគូរ ពួកឆ្លាក់ គ្នាប៉ុន្មាននាក់នេះ បានទទួលសិទ្ធិត្រឹមតែ មិនកម្ទេច ទុកឲ្យនៅជាមួយនឹងស-២១ នេះ ពាក់កណ្តាលអ្នកទោស ពាក់កណ្តាលអ្នកមានសេរីភាពទៅអ៊ីចឹង ។

និយាយនេះហួរហែ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតត្រឡប់ទៅរកគោលការណ៍ដើម ដែលខ្ញុំជម្រាបលោកប្រធានវិញ គឺមនុស្ស ឲ្យតែគេសម្រេចថា ជាខ្មាំងហើយ គេចាប់ប្រគល់មកឲ្យស-២១ ហើយ គ្មានអ្នកណាមានសិទ្ធិដោះលែងទេ ។ សូម្បីតែ ប៉ុល ពត ខ្លួនឯងដែលជាកំពូលអ្នកដឹកនាំរបស់ខ្មែរក្រហមនោះក៏គាត់មិនទទួលស្គាល់ថា គាត់មានសិទ្ធិដោះលែងដែរ ។ នេះសូមជម្រាបលោកប្រធានប៉ុណ្ណេះ ។

ហើយតទៅទៀត ខ្ញុំសូមជម្រាបថា មាគ៌ានេះ នេះជាមាគ៌ាអី? នេះជាមាគ៌ារបស់បក្ស ។ មាគ៌ារបស់បក្ស ដែលមានចែងនៅក្នុងឯកសារដំបូង អនុម័តនៅឆ្នាំ១៩៦០ នៅពេលកកើតបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានេះ វាមានមាគ៌ាពីរប្រភេទ ។ មួយ គេហៅថា មាគ៌ាជាយុត្តិសាស្ត្រ ។ ទីពីរ គេហៅថា គោលនយោបាយជាយុទ្ធវិធីប្រមូលកម្លាំងរណសិរ្ស ។ គោលនយោបាយជាយុទ្ធវិធីប្រមូលកម្លាំងរណសិរ្ស គឺគេខំប្រមូល ប្រមូលកម្លាំងធំ ដើម្បីវាយខ្មាំងដែលឯកោ ។ នេះជាគោលនយោបាយជាយុទ្ធវិធី ។

បើតាមខ្ញុំសរុបបាន ក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា មុនឆ្នាំ១៩៧០ អត់ប៉ានកម្ទេចផ្ទៃក្នុងណាម្នាក់អ្ហ៊ែ! និយាយអ៊ីចឹងមិនត្រូវទេ មានម្នាក់ ។ មិនងាយប៉ះពាល់ដល់អាយុជីវិតផ្ទៃក្នុងខ្លួនឯងទេ ហើយក៏មិនដែលប៉ះពាល់ដល់អាយុជីវិតប្រជាជនកម្ពុជាដែរ ។ ផ្ទៃក្នុងខ្លួនឯងនៅជាសម្ងាត់ ។ ខ្ញុំដឹងដោយសារមានចម្លើយសារភាពរបស់ កុយ ធួន ។ មុនឆ្នាំ១៩៧០ កុយ ធួន បានកម្ទេចឈ្មោះ យុង តាមការបញ្ជារបស់បក្សខាងលើ ។ ដូច្នេះមានតែមួយហ្នឹងទេ ។ ឯចំណែកពួកក្បត់គេមាននិយាយ មាន ស៊ីវ ហេង, មាន ប៉ែន យុទ្ធ, មាន ស៊ី ផុន ហៅ ម៉ុន នេះ គេមាននិយាយ ក៏ប៉ុន្តែ អត់ប៉ានប៉ះពាល់អាយុជីវិតអ្នកអស់នុ៎ងទេ ។ ខ្ញុំបានរាយការណ៍បញ្ហានេះ ជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរជូនចៅក្រមស៊ើបអង្កេតរួចហើយ ។

[០៩:៥២:២៨]

សរុបមកវិញ មុនឆ្នាំ១៩៧០ គេអនុវត្តគោលនយោបាយប្រមូលកម្លាំងរណសិរ្ស ។ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧០ ក្រោយរដ្ឋប្រហារ គេមានដីរំដោះ គេមានកម្លាំងកងទ័ពខ្លះ គេចាប់ផ្ដើមអនុវត្តមាគ៌ាកាប់សម្លាប់ ដោយយកលេសថា "គិញ" កាប់សម្លាប់ដើម្បីការពារប្រជាជនក្នុងតំបន់រំដោះ ដើម្បីការពារមូលដ្ឋាន រំដោះ។ ពីឆ្នាំ១៩៧៣ ទៅគេចាប់ផ្ដើមអនុវត្តមាគ៌ាវណ្ណៈ ។ ដូចខ្ញុំជម្រាបអ៊ីចឹង ប្រជាជននៅអមលាំង ហាសិបហ្លាយ នាក់ ឬក៏ហុកសិបនាក់ អ្នកខ្លះគេថា សក្តិភូមិទៅ អ្នកខ្លះគេគិតថា ជាសក្តិភូមិទៅ ដូចអាអ្នកខ្លះគេគិតថាជាសក្តិភូមិទៅ អ្នកខ្លះគេគិតថា ជានាយទុនទៅ ។ ដូច ជាងសយ អីនេះ គ្នាជាង កាត់ដេរណ៎ា ហើយគឺគេគិតទុកថាជា នាយទុន មេឃុំ ប៉ាន់, មេឃុំ អឿង អីហ្នឹង គេទុកជាសក្តិភូមិ ទេ ។ នេះសូមបញ្ជាក់អ៊ីចឹង ។ ដល់ក្រោយមក ថ្ងៃ១៧ មេសា បានសម្រេចជោគជ័យ ឯកសារនៅសល់ ទេ ។ គេចាប់ផ្ដើមអនុវត្តមាគ៌ាហិង្សាវណ្ណៈទៅលើវណ្ណៈជិះជាន់ ។ នេះច្បាស់លាស់ ជម្លៀសប្រជាជន ចេញពីក្រុង ក៏ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការតស៊ូវណ្ណៈ ។

លួចចាប់នាយទាហានថ្នាក់ឧត្តមសេនីយ៍ យកទៅកម្ទេចស្ងាត់ៗ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការ តស៊ូវណ្ណៈ លួចចាប់អ្នកនេះ អ្នកនោះ យកទៅកម្ទេចទៀតក៏ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការតស៊ូវណ្ណៈ ។ សូមបញ្ជាក់ថា សូម្បីតែសម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ហួត តាត ប្រហែលជានៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃកងពល៧០៣ ។ គ្មានឯកសារទេ ក៏ប៉ុន្តែមានជាសេចក្ដីប្រាប់មកខ្ញុំឲ្យដឹង ដោយ យូ ប៉េងគ្រី ហៅ ម៉ុន នេះមានអំណួត ។ គឺណាត ដៀលថា សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន-- (សុំទោស) ហួត តាត មានប្រពន្ធពីរបី ។ ដូច្នេះ យើង និយាយមួយម៉ាត់នេះ គេនិយាយមួយម៉ាត់នេះឲ្យខ្ញុំជាអនុប្រធានដឹង ។ មានន័យថា សម្ដេចសង្ឃរាជ ហួត តាត គេចមិនផុតពីកណ្ដាប់ដៃកងពល៧០៣ទេ ។ នេះសូមសរុបមកប៉ុណ្ណេះ ។

ឯឯកសារនៅសល់ គឺនៅក្នុងសៀវភៅរៀនសូត្រ ដែលបង ម៉ម ណៃ ទៅរៀនសូត្រវគ្គ ថ្ងៃ២៤ ដល់ថ្ងៃ២៧ មិថុនា ១៩៧៥ នុ៎ង ។ មូលហេតុដែលនាំឲ្យឈ្នះ គឺយើងជម្លៀសប្រជាជន យើងដេញពួក បរទេសចេញក្រៅកម្ពុជា គឺយើងបានត្រៀមឈ្នះអ៊ីចឹង នេះមូលហេតុដែលគេបញ្ជាក់ក្នុងឯកសារនោះ ។

[០៩:៥៦:០២]

សរុបមក វាច្បាស់លាស់ហើយគេចមិនរួចទេ បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាត្រូវតែទទួលលើឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ។ និយាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា គឺវាទាំងអស់គ្នា ទាំងខ្ញុំទាំងគេ ដែលជាសមាជិក បក្សវាគ្រាន់តែមាគ៌ានេះ វាជាមាគ៌ារបស់អចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមប៉ុណ្ណឹង ។ ប៉ុន្តែ អ្នកដែលប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋដៃ

ដល់ដំបូង ក្រោយពី១៧ មេសា គឺពួកកងទ័ព ។ នេះតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់លិខិតបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យជំនុំជម្រះរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ។ មែនពួកកងទ័ពទាំងអស់ ក្រោមបញ្ជារបស់លេខាភូមិភាគ គ្រប់ភូមិភាគ គឺអ៊ីចឹង ។

ដល់ក្រោយមក បានវាចេញមកមន្ទីរនគរបាលគ្រប់កន្លែងទូទាំងប្រទេស អនុវត្តមាគ៌ាមួយទៅតាមសេចក្តីសម្រេច ថ្ងៃ៣០ មីនា ១៩៧៦ ។ ថ្ងៃ៣០ មីនា ១៩៧៦ នេះ គឺអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមបក្ស និយាយឲ្យចំ គឺគំនិតផ្តើមរបស់ ប៉ុល ពត ប្រគល់សិទ្ធិទៅឲ្យមនុស្សបួនក្រុម មានអំណាចកាប់សម្លាប់ប្រជាជនតាមទស្សនៈផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន របស់ពួកអាបួនក្រុមហ្នឹង ។

ខ្ញុំឃើញឯកសារនេះមានហូរហែមកហើយ នៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ជូនសំណុំរឿង-- អ៎!សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក៏ដូចជាដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ ។

ខ្ញុំមានបំណង ចង់សុំលោកចៅក្រម បញ្ចាំងនៅលើអេក្រង់ ប្រសិនបើជាលោកចៅក្រមអនុញ្ញាតឯកសារ-- លោកប្រធាន (សុំទោស) បើសិនជាលោកប្រធានអនុញ្ញាត យើងខ្ញុំនឹងសុំបញ្ចាំងឯកសារនេះនៅក្នុងទំព័រ ERN00003136 ។ បើសិនជាលោកប្រធានអនុញ្ញាត ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតបញ្ចាំងអានេះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អនុញ្ញាតឲ្យដាក់ឯកសារនេះបញ្ចាំងនៅលើកញ្ចក់អេក្រង់ទូរទស្សន៍ ។ មន្ត្រីតុលាការចាត់ការ ។

(ដំណើរការរៀបចំបញ្ចាំងឯកសាររបស់ជនជាប់ចោទ)

ក្រឡាបញ្ជី សែ កុលវុឌ្ឍី អាននៅចំណុចត្រង់ ចំណុចសេចក្តីសម្រេចពីលេខ៣០ ខែ៣, ៧៦ រហូត មកដល់ត្រង់ចំណុចសំណូមពរ ដែលមានចំណុចទីមួយ ទីពីរ ។

[០៩:៥៩:៥៩]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

ចំណុចទី២ សិទ្ធិកម្ទេចក្នុងជួរ និងក្រៅជួរ ។

សំណូមពរ៖

១) ឲ្យមានក្របខ័ណ្ឌក្នុងកិច្ចអនុវត្តផ្តាច់ការបដិវត្តន៍របស់យើង ។

២) ពង្រឹងប្រជាធិបតេយ្យសង្គមនិយមរបស់យើង ទាំងអស់គ្នាដើម្បីពង្រឹងរដ្ឋអំណាចរបស់យើង។

- បើនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌមូលដ្ឋានត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍ភាគសម្រេច ។
- ជុំវិញមន្ទីរមជ្ឈិម ត្រូវគណៈមជ្ឈិម គណៈមន្ទីរមជ្ឈិមសម្រេច ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ម្តងទៀតអ្នកអានឲ្យយឺត ដើម្បីអ្នកបកប្រែអាចបកប្រែបាន ហើយនិងអាចសរសេរប្រតិចារឹកបាន ។ ហើយទាំងអស់នេះ មិនមែនទាំងអស់គ្នាទេ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

ខ្ញុំសូមអានម្តងទៀត ។

២) សិទ្ធិសម្រេចកម្មេចក្នុងជួរ និងក្រៅជួរ

សំណួមពរ៖

១) ឲ្យមានក្របខ័ណ្ឌក្នុងកិច្ចអនុវត្តផ្តាច់ការបដិវត្តន៍របស់យើង ។

២) ពង្រឹងប្រជាធិបតេយ្យសង្គមនិយមរបស់យើង ។ ទាំងអស់នេះ ដើម្បីពង្រឹងរដ្ឋអំណាចរបស់យើង ។

- បើនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌមូលដ្ឋាន ត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍ភាគសម្រេច ។
- ជុំវិញមន្ទីរមជ្ឈិម ត្រូវគណៈមន្ទីរមជ្ឈិមសម្រេច ។
- តំបន់ឯករាជ្យ ត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍សម្រេច ។
- កងទ័ពមជ្ឈិម ត្រូវសេនាធិការសម្រេច ។

សួរដោយប្រធានអង្គជំនុំ៖

ស៖ ជនជាប់មានអ្វីចង់និយាយទៀតទេអំពី-- មានអ្វីត្រូវនិយាយទៀតទេអំពីបញ្ហាអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ?

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន នេះខ្ញុំគ្រាន់តែចង់សូមបញ្ជាក់មួយម៉ាត់ពីរថែម ។ សិទ្ធិសម្រេចកម្មេចក្នុងជួរ និងក្រៅជួរ បានន័យថា អចិន្ត្រៃយ៍បក្សដែលមាន ប៉ុល ពត ជាកំពូលដឹកនាំប្រគល់សិទ្ធិឲ្យមនុស្សបួនក្រុមនេះ សម្រេចកម្មេច ។ មនុស្សទាំងក្នុងជួរនោះបានន័យថា ទាំងបក្ខជនទាំងកម្មាភិបាលបក្សគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ រហូតដល់ក្រៅជួរ រហូតដល់ប្រជាជនធម្មតា ។ សំណួមពរនៃការអនុវត្តនេះខ្ញុំមិន-- សំណួមពរនៃការចេញមាគ៌ានេះ ខ្ញុំសូមមិនអធិប្បាយទេ គេច្បាស់របស់គេហើយ ។

[១០:០២:៥៦]

ខ្ញុំគ្រាន់តែសូមបញ្ជាក់ថា បើនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌមូលដ្ឋាន ត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍ភាគសម្រេច ក្នុងមូល-ដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ភាគសម្រេច ។ ដូច្នេះអ្នកដែលមានសិទ្ធិនៅតាមមូលដ្ឋាន មិនមែនអចិន្ត្រៃយ៍ភាគទាំងមូល

ទេ លេខាជាសំខាន់ៗ ពីព្រោះនៅកន្លែងណាក៏ដោយ នគរបាលគេទុកដូចជាកំបិតមុខពីរ ។ អ្នកកាន់អាវុធនុ៎ង វាបម្រើអ្នកនោះ ឬក៏ខ្មែរយើងថា គេប្រយ័ត្នណាស់ ប្រយ័ត្នកំបិតចិតដងឯង ។ ដូច្នេះ នៅមូលដ្ឋានអ្នកណាខិតខំពុះពារយ៉ាងម៉េចក៏ដោយ ចងក្រងឯកសារចម្លើយដែលផ្តល់មកឲ្យក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែលេខាភាគគេជាអ្នកសម្រេចកម្ទេច ។ លេខាភាគសិទ្ធិកម្ទេចអ្នកណា ត្រូវកម្ទេចអ្នកនុ៎ង លេខាភាគទុកឲ្យអ្នកណារស់ គឺអ្នកនុ៎ងរស់ ។ ដូច្នេះ អំណាចនៅលើលេខាភាគ ។

ខ្ញុំសូមរំលងទៅដល់ទី៣ ព្រោះទី២ ក៏យើងស្រួលយល់ទេ ខ្ញុំសូមរំលងទៅដល់ទី៣ ។ តំបន់ឯករាជ្យត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍សម្រេច ។ (នេះៗអត់ទេៗកុំលឿន នេះៗ)

១) នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌមូលដ្ឋាន ត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍ភាគសម្រេច ។

២) ជុំវិញមន្ទីរមជ្ឈិម ត្រូវគណៈមន្ទីរមជ្ឈិមសម្រេច ។

៣) តំបន់ឯករាជ្យ ត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍សម្រេច ។

ពាក្យអចិន្ត្រៃយ៍នេះៗ មិនមែនសំដៅស្អីទេ គឺសំដៅអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិម ដែលមាន ប៉ុល ពត ជាកំពូលដឹកនាំធំ ។ តំបន់ឯករាជ្យ មិនត្រូវសម្រេចខ្លួនឯងទេ ត្រូវឲ្យអចិន្ត្រៃយ៍សម្រេច ។ រឿងអីបានដូច្នេះ ពីព្រោះនៅតំបន់ឯករាជ្យបើតាមខ្ញុំចាំ ដូចជា តំបន់កំពង់សោមអ៊ីចឹង យកតំបន់កំពង់សោមចុះដែលស្រួលយល់ ។ តំបន់កំពង់សោម មាស មុត គាត់ធ្វើជា-- បងមុត ឈ្មោះដើម មាស មុត នោះគាត់ធ្វើជាលេខាតំបន់ឯករាជ្យកំពង់សោម ។ គាត់ចូលជាជំនួយការមជ្ឈិមទេ មិនទាន់ទៅជាសមាជិកមជ្ឈិមពេញសិទ្ធិទេ ។ ដូច្នេះ តែកាលណាមិនទាន់ទៅជាសមាជិកមជ្ឈិមពេញសិទ្ធិ មិនមានសិទ្ធិសម្រេចចាប់បក្ខជនយកទៅដាក់គុកបានទេ ។ អ្នកដែលបានចូលបក្ខជនហើយ ទាល់តែសមាជិកមជ្ឈិមពេញសិទ្ធិ ដូចបង ពក ដូចបងស៊ី ដូចបងញឹម បានៗសម្រេចបាន ។ ដូច្នេះ តំបន់ឯករាជ្យ គឺត្រូវអចិន្ត្រៃយ៍សម្រេច គឺត្រូវបង ប៉ុល គាត់សម្រេច ប៉ុល ពត អ្នកសម្រេច ។ នេះខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណេះ ។

[១០:០៥:៥០]

ឯចំណែកនៅកងទ័ពមជ្ឈិម ត្រូវសេនាធិការសម្រេច ។ សេនាធិការហ្នឹង គឺលេខាសេនាធិការហ្នឹង មិនមានអ្នកណាផ្សេងទៀតសម្រេចបានទេ គឺទាល់តែគាត់ សុន សេន ហ្នឹង បង៨៩ ហ្នឹងសម្រេចដូច្នេះ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណេះ ។

ដូច្នេះហើយបានជាមនុស្សដែលគេបញ្ជូនមកដល់ស-២១ ក្តី មនុស្សដែលគេបញ្ជូនទៅមន្ទីរនគរបាលផ្សេងទៀតក្តី ខ្ញុំបានជម្រាបតុលាការម្សិលមិញហើយ គ្នាស្លាប់រួចបាត់ទៅហើយ ។ ឯចំណែក

នគរបាលដែលវ៉ៃសួរចម្លើយ ឬក៏យកទៅកម្ទេចនៅជើងឯកគឺឧក្រិដ្ឋកម្មទៅលើមនុស្សស្លាប់រួចបាត់ទៅហើយ គ្នាវាស្លាប់ គេសម្រេចឲ្យសម្លាប់រួចបាត់ទៅហើយ ។ នេះបានជា ខ្ញុំសូមបញ្ហានេះឡើងវិញប៉ុណ្ណេះ ហើយសូមបញ្ចប់ការដែលអធិប្បាយលើឯកសារនេះ ជូនលោកប្រធានប៉ុណ្ណេះ ។

ស៖ លោកបានឆ្លើយជាបន្តបន្ទាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងកិច្ចការនយោបាយ នៅក្នុងចំពោះខ្មាំងនេះតាំងពីនៅស-២១ បានន័យថា ក្រោយឆ្នាំ១៩៧០ គឺមានការអនុវត្តនៅគោលនយោបាយ ចំពោះខ្មាំងនេះរួចហើយ ។

សំណួរសួរថា ពីមុនមកតើមានឯកសារដូចឯកសារនេះឬទេ? ឬក៏គ្រាន់តែជាការប្រជុំផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តជាសន្និបាត ឬក៏ជាប្រជុំផ្សេងៗរបស់បក្ស ឬក៏របស់បក្សភាគ ឬក៏តំបន់ពិសេសជាដើមទេ?

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន ។ ឯកសារសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់គណៈមជ្ឈិមអំពីបញ្ហាផ្សេងៗមួយចំនួននេះ ជាឯកសារសម្ងាត់ដែលគេតម្កល់នៅតែមន្ទីរមជ្ឈិមទេ ។ ខ្ញុំបាទប្រធានមន្ទីរស-២១ អត់ដែលឃើញឯកសារនេះទេ ទើបនឹងឃើញឯកសារនេះនៅក្នុងរយៈពេលស៊ើបអង្កេត ដែលលោកចៅក្រម លោកប្រគល់ឲ្យខ្ញុំ ជាឯកសារសម្ងាត់របស់បក្ស មហាសម្ងាត់ហើយ ។ ខ្ញុំទន្ទឹមនេះដើម្បីស្រួលយល់ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតជម្រាបលោកប្រធានជាបើកវង់ក្រចកបន្តិច ។

ឯកសារក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាមានបីប្រភេទ ។ អាប្រភេទទីមួយ គឺប្រភេទមហាសម្ងាត់នេះ ឯកសារនេះមួយ ឯកសារថ្ងៃ០៩ តុលា នេះពីរ ខ្ញុំសូមលើកឧទាហរណ៍ជូនតែប៉ុណ្ណឹង ។ អានេះគេហៅឯកសារមហាសម្ងាត់ ។ ឯកសារផ្សេងទៀត គេហៅថាឯកសារផ្ទៃក្នុងបក្ស ។ ឯកសារផ្ទៃក្នុងបក្សឧទាហរណ៍លក្ខន្តិកៈបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាជាឯកសារផ្ទៃក្នុងបក្ស ។ អ្នកណាមិនមែនជាបក្ខជនអត់មានសិទ្ធិអាន អត់មានសិទ្ធិរៀន អត់ទាន់មានសិទ្ធិពិភាក្សា នេះគេហៅថា ឯកសារផ្ទៃក្នុងបក្ស ។

ឯកសារទីបី គេហៅថាឯកសារចំហ ដែលផ្សាយទូលាយទូទៅ ។ សូមលើកឧទាហរណ៍ជូនលោកប្រធានថា ទង់បដិវត្តន៍ ជាប្រភេទឯកសារចំហ ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ជាឯកសារចំហ ផ្សាយវិទ្យុជាឯកសារចំហរបស់បក្ស គឺសន្ទឹងន័យក៏មិនចាក់ជ្រៅទៅក្នុងការតស៊ូវណ្ណៈខ្លាំងពេកទេ ។

[១០:០៩:៣២]

សរុបមកវិញ ខ្ញុំបាទរាយការណ៍នេះ ដើម្បីបញ្ជាក់ថា តាំងពីដើមមកយើងខ្ញុំធ្វើតាមបញ្ហាគេ

ឯកសារនេះទើបតែឃើញទេ ក៏ប៉ុន្តែធ្វើតាមបញ្ជានេះវាមានឫសគល់ជាឯកសារនៅអ៊ីចឹង ។ សូមគោរពជម្រាបប៉ុណ្ណឹង ។

ស៖ លោក កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ស្តាប់សំណួរឲ្យបាន ។ សំណួរយើងសួរដូច្នេះថា ពីមុនមកបានន័យថា មុនមានឯកសារនេះការអនុវត្តគោលនយោបាយចំពោះខ្មាំង គឺកម្ទេចដែលមានជាហូរហែតាំងពីនិយាយរួមគឺការបង្កើតនៅមន្ទីរសន្តិសុខ សន្តិបាលម-១៣ ។ សំណួរសួរថា កាលនោះពេលដែលអនុវត្តប្រតិបត្តិការនៅមន្ទីរសន្តិសុខម-១៣ នុ៎ង តើមានប្រភេទឯកសារ ឬសេចក្តីសម្រេចរបស់មជ្ឈិមរបៀបនេះដែរឬទេ?

ឆ៖ អរគុណលោកប្រធាន សូមគោរពឆ្លើយបញ្ជាក់ជូនដូចតទៅ ។ គ្មាន ខ្ញុំបាទគ្មានឃើញឯកសារនេះធ្លាក់ទៅដល់ដៃខ្ញុំទេ ឯកសារបែបនេះអត់ធ្លាប់-- អត់ឃើញធ្លាក់ទេ គឺតាមបញ្ជាគេ ហើយនិងជឿទុកចិត្តថា មនុស្សដែលគេបញ្ជូនឲ្យមកហើយគឺគេទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងការចាប់ និងកម្ទេចរួចហើយ ។ យើងអនុវត្តតាមតែប៉ុណ្ណឹង ។ ហើយដូចខ្ញុំបានរាយការណ៍ជម្រាប លោកប្រធាន ហើយនិងអង្គសវនាការទាំងមូលហូរហែមកហើយដែរ ដែលខ្ញុំបានរស់នៅរហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះគឺអត់ប៉ានសម្រេចសុំចាប់អ្នកណាទេ ។ មនុស្សដែលគេប្រគល់ឲ្យមក ទទួល បើគេប្រាប់ថា វ៉ៃសួរចម្លើយទៅ ហើយកម្ទេចទៅ ធ្វើតាមគេ នេះប៉ុណ្ណឹងឯង ។

សរុបមកត្រឡប់មកវិញ គឺខ្ញុំបាទអត់ដែលឃើញឯកសារបែបនេះទេ គឺគោរពតាមពាក្យសម្តីដែលគេបញ្ជាមកដោយផ្ទាល់មាត់ ។

[១០:១១:៣៧]

ស៖ ដូចគ្នាផងដែរ ដែលយើងមើលអំពីកាលប្រវត្តិនៃដំណើរការ បានសេចក្តីថា តាមខ្លឹមសារនៃលិខិត គឺកាលបរិច្ឆេទចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៦ ។ ចំណែកឯដំណើរការប្រព្រឹត្តិទៅនៃការបង្កើតស-២១ ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ១៩៧៥ ។ បានន័យថា ការបង្កើត ហើយនិងប្រតិបត្តិការរបស់ស-២១ហ្នឹង គឺកើតមុនមួយឆ្នាំ ឬក៏ជិតមួយឆ្នាំហើយ ប្រហែលជា៨ខែៗមុន ទើបមានចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់មជ្ឈិមនេះឡើង ។ ហើយលោកបានបញ្ជាក់ហើយថ្ងៃមុនថា យកតាមលំនាំនៃគោលនយោបាយបក្សចំពោះខ្មាំងដែលធ្លាប់អនុវត្តពីមុនៗនៅម-១៣ យកមកអនុវត្តតែម្តង ដោយមិនមាននៅសេចក្តីសម្រេចឯណាបន្ថែមទៀតទេ អ៊ីចឹងមែនទេ?

ឆ៖ លំនាំនៃការអនុវត្តនោះ ពិតជាវាតំណតាំងពីម-១៣ មកមែន ។

ស៖ នៅក្នុងអំឡុងពេលដំបូងៗនៃការបង្កើតមន្ទីរសន្តិបាលស-២១ គឺក្នុងអំឡុងពេល អិន លន ហៅ ណាត ជាប្រធាន ហើយកាលនោះលោកជាអនុប្រធានផងដែរ ។ តើកាលដំបូងៗហ្នឹង មានការណែនាំជាគោលនយោបាយក្នុងការអនុវត្តមុខងារ បច្ចេកទេស ភារកិច្ចពី សុន សេន ដែរឬទេ អំពីកិច្ចប្រតិបត្តិការដែលនឹងអនុវត្ត សម្រាប់អនុវត្តនៅក្នុងស-២១ នោះ?

ឆ៖ សូមជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន ។ យើងខ្ញុំទាំងពីរចាប់ដៃពេញបន្ទុកធ្វើការងារ បើតាមចាំមិនមានឯកសារអីច្បាស់លាស់នៅឡើយទេ បើតាមចាំគឺក្នុងខែ១០ ។ ក្នុងពេលនោះ យើងខ្ញុំទៅជួបមេញឹកញាប់ជាមួយគ្នា មិនដែលគាត់ហៅទៅតែម្នាក់ទេ ទៅទាំងពីរនាក់ ។ ដូច្នេះទៅហ្នឹង ទទួលបញ្ជាការងារប្រតិបត្តិប្រចាំថ្ងៃ ពីមួយរយៈទៅមួយរយៈៗ ។ ឧទាហរណ៍ ដល់ពេលចូលទៅហ្នឹង ខ្ញុំចាំថា មនុស្សដំបូងដែលគេចោទថាខ្មាំងគឺ *សេអ៊ីអា* ហ្នឹង ឈ្មោះ លៀវ សុខសុផុនផាវិស្វករអគ្គិសនីចាប់មកពីអគ្គសនីផ្សារតូច ។ ដល់ឥឡូវគាត់ម៉េចចម្លើយលើ លៀវ សុខសុផុនផាដល់ណាហើយ ខ្ញុំរាយការណ៍ទៅ ។ នេះជាកិច្ចប្រតិបត្តិការប្រចាំ ។ ឯចំណែកគោលការណ៍ដែលថា ខ្មាំងចាប់ហើយមិនដោះលែងទៅវិញ ខ្ញុំជឿថា ទាំងខ្ញុំ ទាំងណាត ទាំងមេខ្ញុំ លោកគ្រូ សុន សេន សុទ្ធតែយល់បញ្ហានេះទាំងអស់គ្នា អត់មានអ្នកណាហ៊ានល្មើសនឹងគោលការណ៍នេះទេ ។

ដោយឡែក ពេលនោះមានលួចប្រព្រឹត្តខុសគោលការណ៍មួយអំពីសំណាក់ ណាត គឺគាត់ចាប់យុទ្ធជននៅក្នុងកងទ័ពគាត់ចាស់ដោយអត្តនោម័តិ ។ នេះមានជាបាតុភាពនៃការល្មើសគោលការណ៍ ។ បញ្ហានេះ ខ្ញុំសុំយោបល់លោកប្រធានសម្រេច តើឲ្យខ្ញុំរាយការណ៍នៅពេលនេះ ឬក៏ចាំពេលណាក្រោយដែលមានរៀបវារៈណាប៉ះពាល់ដល់កន្លែងនេះ សឹមរាយការណ៍? ហ្នឹងសុំលោកមេត្តាសម្រេច ។

[១០:១៥:៤៣]

ស៖ កិច្ចពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការនៅមានឱកាសច្រើន ដែលយើងនឹងទុកឱកាសសម្រាប់ទៅបកស្រាយនៅពេលនោះចុះ កន្លែងដែលសមស្រប ។

ឥឡូវនេះ អនុវត្តគោលនយោបាយ យើងចង់ដឹងពីកិច្ចការធំៗ ដែលមូលដ្ឋានគ្រឹះដែលនាំការបង្កើតនូវមន្ទីរសន្តិសុខនេះ ។ ហើយក្នុងការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយទាំងនោះ ។

ហើយចំណុចមួយ ដោយអង្គជំនុំជម្រះមិនមានឯកសារនោះជាផ្លូវការទេ ដោយការបកស្រាយសំណើសុំរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានលិខិតទៅប្រទេសបារាំង ។ ប៉ុន្តែ មិនបានផ្តល់ជាផ្លូវការទេនូវលិខិតមួយ ដែលសវនាការលើកមុនបានសួរដេញដោលទៅ លោកបានផ្ញើលិខិតមួយតាមរយៈជន

រងគ្រោះមួយនៅម-១៣ គឺលោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ ប៊ីហ្សូ មកដល់ស្ថានទូតបារាំង ។ ហើយខ្លឹមសារ នៃលិខិតនោះសង្ខេបទៅ គឺការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយបក្ស នៅក្នុងការកម្ទេចជនក្បត់ចំនួនប្រាំពីររូបក្នុងរបប លន់ នល់ ហើយនិងជនផ្សេងទៀតដែលមិនព្រមចុះចូលជាមួយនឹងបដិវត្តន៍ ។

ហើយទីមួយសំណួរថា តើលោកនៅចងចាំបានខ្លះទេ នៅលើខ្លឹមសារនៃលិខិតដែលខាងបដិវត្តន៍កាលនោះផ្ញើតាម ហ្វ្រង់ស្វ័រ ប៊ីហ្សូ មកដល់ទូតបារាំង?

បញ្ហាសំណួរទីពីរ គឺសួរបញ្ជាក់ថា តើគោលនយោបាយកម្ទេចជាបន្តបន្ទាប់ក្រោយថ្ងៃ១៧ មេសា ៧៥ ហ្នឹងវាស្របជាមួយនឹងខ្លឹមសារនៃលិខិតដែលផ្ញើពី ម-១៣ មកស្ថានទូតបារាំងដែរឬទេ?

ឆ៖ សូមគោរពលោកប្រធាន ជាទីគោរព ។ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាត-- សូម១ ខ្ញុំសូមរាយការណ៍ជូនដូចតទៅ៖

ទីមួយ និយាយអំពីកម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ។ កម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជានេះ វាជាឯកសារចំហ និងសន្ទឹង ទាំងក្នុងប្រទេស ទាំងក្រៅប្រទេស ។ ដូច្នេះ និយាយសំខាន់អំពីការខិតខំប្រមូលកម្លាំងដោយមិនប្រកាន់និន្នាការនយោបាយ មុនរដ្ឋប្រហារថ្ងៃ១៨ មីនា ១៩៧០ ។ ហើយក៏មានជ្រុងមួយនិយាយអំពី ឯករាជ្យម្ចាស់ការខ្លួនទីពឹងខ្លួន មានន័យថាបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា បដិវត្តន៍កម្ពុជាមិនរណបបក្សពលករវៀតណាមទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ អត់ទាំងប៊ានប្រើឈ្មោះនុ៎ងផងនិយាយត្រឹមតែពាក្យថា គោលជំហរឯករាជ្យម្ចាស់ការខ្លួនទីពឹងខ្លួន ។ គោលជំហរឯករាជ្យម្ចាស់ការខ្លួនទីពឹងខ្លួននេះ ទិសដៅគឺចាក់ទៅខាងនុ៎ង ទៅខាងបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម មិនទទួលការដឹកនាំរបស់អ្នកឯងទេ ។

[១០:១៩:១២]

ដូច្នេះសរុបមកវិញ ឯកសារកម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមកម្ពុជា រួបរួមជាតិកម្ពុជានេះជាឯកសារចំហរ ទាំងក្នុងប្រទេស ទាំងក្រៅប្រទេស ។ អត់ប៊ាននិយាយអីពីរឿងសម្រិតសម្រាំង អត់ប៊ាននិយាយអីពីរឿងកម្ទេចទេ និយាយតែពីការបញ្ហាប្រមូលកម្លាំង ។ ចំហ ហើយសន្ទឹង ជាជាងគោលនយោបាយជាយុទ្ធវិធីប្រមូលដែលខ្ញុំបានរៀនជាសម្ងាត់ កាលពីឆ្នាំ១៩៦៦-៦៧ ទៅទៀត ។

ដូច្នេះ បើយើងប្រៀបធៀបថ្ងៃខែ បើតាមខ្ញុំចាំថ្ងៃ២៣ មីនា ប្រកាសបង្កើតរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ។ កម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សនេះធ្វើឡើងដោយបញ្ញាជនមួយចំនួន រួមផ្សំនៅខាងប៉េកាំង ផងមាន ហាក់សៀង ឡាយនី នេះជាដើម ។ រួបរួមគ្នាធ្វើ មិនមែនជាឯកសារចេញសុទ្ធសាធអំពីបក្សកុម្មុយ

នីស្តកម្ពុជាទេ ។ ចាប់តាំងពីក្រោយ២៣ មីនា បន្តិចចេញឯកសារនេះ ។

ឯចំណែកផែនការដែលប្រកាសថា មហាក្បត់ទាំងប្រាំពីរនាក់នោះ ដែលខ្ញុំបាទក៏មិនចាំឈ្មោះច្បាស់ អ្នកណាខ្លះដែរ ចាំឈ្មោះតែ អ្នកអង្គម្ចាស់ ស៊ីសុវត្ថិ សិរិមតៈ, លន់ នល់, លន់ ណុន ជាដើមអីប៉ុណ្ណឹង មិនចាំច្បាស់អ្នកណាខ្លះទេ ។ ជាសេចក្តីប្រកាសនៅពេលក្នុងរយៈកាល វគ្គវាយសម្រុកផ្តាច់ព្រ័ត្រ ។ សូមបញ្ជាក់ថា វគ្គវាយសម្រុកផ្តាច់ព្រ័ត្រ នេះវាចាប់កំណើតនៅថ្ងៃ០១ មករា ១៩៧៥ ។ ដូច្នេះអាសេចក្តីប្រកាសនេះ វាជិតដល់អា១៧ មេសា ១៩៧៥ ហើយ ដែលប្រកាសកាត់ទោស កាត់ទោសមនុស្សប្រាំពីរនាក់នេះ ។

ដូច្នេះ ឯកសារទាំងពីរនេះខុសរយៈកាលគ្នា មិនទាក់ទងគ្នាទេ ។ យកខ្លឹមសារសម្រិតសម្រាំងទៅចូលក្នុងឯកសារកម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ខុស ។ ជាការសរសេរមិនឈរលើមូលដ្ឋានឯកសារនេះ ដើម្បីសរសេរទេ ។ ជាការសរសេរដែលមិនឈរលើ ឯកសារកម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជានេះ ដើម្បីវិភាគនិងសន្និដ្ឋានគោលនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាទេ។

សូមរាយការណ៍ជូនប៉ុណ្ណេះ ។

ស៖ លោកអាចចាំបានទេ កាលពីសវនាការលើកមុន ក៏មានការសួរដេញដោលដល់បញ្ហានេះដែរចំពោះសាក្សី ហ្វ្រង់ស្វ័រ ប៊ីហ្សូ អំពីខ្លឹមសារនៃលិខិតមួយដែលលោកបានផ្ញើតាមរយៈ ហ្វ្រង់ស្វ័រ ប៊ីហ្សូ មកស្ថានទូតបារាំង ។ ហើយស្ថានទូតបារាំងតម្រូវឲ្យគាត់បកប្រែពីភាសាខ្មែរទៅភាសាបារាំង ។

តើលិខិតនុ៎ងមានខ្លឹមសារយ៉ាងម៉េចខ្លះ?

[១០:២២:១៤]

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន មិនមែនជាលិខិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ខ្ញុំបាទទេ គឺជាឯកសាររបស់រណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ។ មានចំណងថាជើងថា "កម្មវិធីនយោបាយរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា" ខ្លឹមសារ ខ្ញុំបាទបានវិភាគអម្បាញ់ហើយ ជាឯកសារចំហ ទាំងក្នុងប្រទេស ទាំងលើឆាកអន្តរជាតិសម្រាប់ប្រមូលកម្លាំងគាំទ្រ ។ កម្លាំងប្រជាជនកម្ពុជាក៏ប្រមូល កម្លាំងទូត កម្លាំនយោបាយប្រទេសផ្សេងៗទៀតក៏ប្រមូល ដើម្បីគាំទ្រការតស៊ូរបស់ខ្លួនប្រឆាំងអាមេរិកកាំងប៉ុណ្ណឹង ។

ដូច្នេះ មិនមែនជាលិខិតរបស់ខ្ញុំបាទ គឺជាឯកសាររបស់រណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ហើយនិងរូបថតឃោសនាការប្រមាណពីរបីសន្លឹក ដែលមានរូបថត ហ៊ូ យន់ ផង, រូបថត ហ៊ូ នឹម ផង អីនុ៎ង ដូចជាអត់មានរូបថត បង ហែម, ខៀវ សំផន ទេ នេះតាមខ្ញុំចាំ ។

សូមគោរពរាយការណ៍ជូនប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

លោក លោកស្រី តើមានសំណួរអ្វីត្រូវសួរដល់ជនជាប់ចោទរូបនេះទេ អំពីអង្គហេតុដែលកំពុងធ្វើសវនាការនេះ? បើមានសូមអញ្ជើញ ។

អញ្ជើញលោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

(មិនមានការបកប្រែ)

(អ្នកបកប្រែស្ដាប់មិនបានប្រសាសន៍របស់លោកចៅក្រម ឡាវែន៍ ទេ ។)

(អ្នកបកប្រែអាចស្ដាប់បានហើយឥឡូវនេះ ។)

ខ្ញុំបានបញ្ជាក់ថាព្រឹកនេះ ភាគច្រើនបានបញ្ជាក់អំពីឯកសារដែលបានលើកឡើង ដូចជាសេចក្ដីសម្រេច ឬក៏ការណែនាំរបស់បក្សកុម្មុយនីស្ដកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៦ ។ លោកបញ្ជាក់ពីឯកសារនេះ ពីព្រឹកនេះ ។ ខ្ញុំបានបញ្ជាក់ថាឯកសារនៅក្នុង-- នូវឯកសារផ្លូវការទាំងបីច្បាប់ លោកបានយោងទៅរកលេខ ERN នេះជាឯកសារ 000313623142 ។ អត្ថបទជាភាសាអង់គ្លេសនោះគឺមានលេខ 00182809 រហូតទៅដល់ 200182814 ។ អត្ថបទភាសាបារាំងនោះលេខនោះ 00224363 រហូតទៅដល់ 00224367 ។

ខ្ញុំមានសំណួរមួយចំនួន ថាតើខ្ញុំអាចសួរឥឡូវ ឬក៏សម្រាកឥឡូវនេះ? តើលោកប្រធានលោកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំសួរពេលនេះ ឬក៏ត្រូវប្រកាសសម្រាកបាទ?

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

បន្តសំណួរសិនទៅ ដើម្បីឲ្យបានកិលនូវពេលវេលាសមស្របដែលនឹងអាចឈប់សម្រាក ។

អ៊ីចឹងអាចសួរយ៉ាងតិចក៏បានមួយសំណួរ ឬពីរសិន ។

[១០:២៦:៥៦]

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតមុននឹងបញ្ចូលទៅសំណួរទាក់ទង ទៅនឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្ដកម្ពុជានោះ ។ ខ្ញុំសូម-- យើងអនុញ្ញាតនិយាយអំពី បរិបទនៃមនោគមន៍វិជ្ជាទូទៅ ។

ចំណុចទីមួយក្នុងគោលបំណងនេះ គឺថា សំណួរទាក់ទងទៅនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃបក្សកុម្មុយនីស្ដ

កម្ពុជា កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ ហើយឯកសារនេះ នៅក្នុងឯកសារសំណុំរឿង គឺថាវាមានពីរច្បាប់ចំពោះអត្ថបទខ្មែរ លេខ ERN នឹងគឺ 00089841 រហូតទៅដល់ 000890089 ។ អត្ថបទអង់គ្លេសនោះគឺលេខ 00184843 រហូតទៅដល់ 00184889 ។ អ៊ីចឹង មិនមានអត្ថបទជាភាសាទេនៅក្នុងសំណុំរឿង ក៏ប៉ុន្តែមានសៀវភៅមួយដែលហៅឈ្មោះថា គិតទៅ-- ហៅថា *"ឡេកូស្ទីទុយស្យុង ឌុយកាំបូដ"* ។ គឺថារដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃកម្ពុជា គឺថាជាអត្ថបទដែលបង្ហាញដោយលោក រ៉ាអូល ម៉ាឃ្យូណែល គ្មានអត្ថបទបកប្រែ ដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៅក្នុងទំព័រ៦៥ នៃសៀវភៅនោះ ។ បើមិនមានការជំទាស់ពីភាគីទេ ខ្ញុំស្នើថាគប្បីតែដាក់ជូននូវអត្ថបទភាសាបារាំងនៅក្នុងឯកសារសំណុំរឿងនេះដែរ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊េត៖

លោកប្រធាន យើងមានអត្ថបទជាភាសាបារាំង ហើយយើងថាស្ថិតនៅក្នុងឯកសារនេះ-- នៅក្នុងសំណុំរឿងគឺថានឹងលេខ ERN ខ្ញុំនឹងជម្រាបជូនលោកចៅក្រម ឡាវែន៍ ។ ជាភាសាបារាំងនោះគឺថា S0012644 រហូតទៅដល់ 12659 នៅក្នុងជាឯកសារនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ជាឯកសារ C ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

លោកប្រធាន សូមឲ្យលោកព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជាក់ឡើងវិញលេខឧបសម្ព័ន្ធបាទ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សហព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជាក់ម្តងទៀតលេខឧបសម្ព័ន្ធ អ្នកបកប្រែស្តាប់អត់បាន មិនអាចកត់ត្រាបានទេ ។

[១០:២៩:៥៥]

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊េត៖

តាមពិតដែលខ្ញុំអាច-- នៅក្នុងដីការសន្និដ្ឋាន-- យល់ដូច្នេះគឺថា ឧបសម្ព័ន្ធ C គឺឯកសារ ៩.២ ហើយខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ដើម្បីកំណត់ត្រាឯកសារនេះ មិនមែនជាឯកសារបកប្រែទេ ជាឯកសារច្បាប់ដើមដែល បង្កើតឡើងជាបណ្តោះអាសន្នដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

សូមអរគុណលោកសហព្រះរាជអាជ្ញា គឺថាធ្វើឲ្យយើងមានការច្បាស់ល្អ ។

ស៖ ដូច្នេះ លោកបានប្រាប់យើងថា តាមពិតនោះគាត់បាន១ លោកបានផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនយោបាយនៅក្នុង ស-២១ ។ តើមានឯកសារណាមួយដែលលោកយកមកប្រើនៅក្នុងឯកសារនោះទេ? តើលោកបានដឹងថាពីឯកសារដែលគេប្រើនោះដែរឬទេ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ខ្ញុំសូមរាយការណ៍ជូនដូចតទៅអំពីការបណ្តុះបណ្តាលរបស់ខ្ញុំខាងនយោបាយនៅក្នុងអង្គភាពស-២១ ។ ការបណ្តុះបណ្តាលប្រចាំឆ្នាំ គឺយើងខ្ញុំធ្វើតាមមេរៀន ដែលទៅរៀននៅឯសេនាធិការនោះ ។ មេខទ្ទេសនាមមកប៉ុន្មាន ដល់ខ្ញុំចេញមកផ្ទះវិញគេឲ្យសេចក្តីសង្ខេបឬក៏អត្ថបទដែលមេខទ្ទេសនាមហ្នឹងមកឲ្យខ្ញុំ ។ ខ្ញុំយកខទ្ទេសនាមឲ្យក្នុងអង្គភាពបន្តទៅទៀត។

សូមបញ្ជាក់ម្តងទៀតថា មេរៀនដែលខ្ញុំទៅរៀនប្រើរាល់ឆ្នាំ ។ ដូច្នោះ មេរៀនដែលខ្ញុំបានខទ្ទេសនាមជូនអង្គភាពនោះក៏ប្រើរាល់ឆ្នាំដែរ ។ នេះគឺខ្ញុំបាទសុំបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណេះ ។

ដោយឡែក ឯកសាររដ្ឋធម្មនុញ្ញ ខ្ញុំជម្រាបដោយស្មោះត្រង់ទៅ ខ្ញុំមិនដែលបានបង្រៀនទេ ។ ព្រោះអី? ព្រោះឯកសារនេះ វាមានលក្ខណៈជារបាំងសម្រាប់បិទបាំងភាពផ្តាច់ការដែលនៅក្នុងលក្ខន្តិកៈបក្ស ឬក៏នៅក្នុងមាគ៌ាជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់បក្ស ។ ខ្ញុំមិនបានយករបាំងនេះទៅបង្រៀនទេ ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំឃ្លាតឆ្ងាយអំពីឯកសារហ្នឹងយូរហើយ ខ្ញុំមិនអាចលើកឧទាហរណ៍ អ៊ូ!មិនអាចរំលឹកឲ្យចំមាត្រាទេ ។

ដូចជាមាត្រា១៥ ជំពូក១៣ មិនដឹង និយាយអំពីសាសនា ។ ខ្ញុំសូមលើកបញ្ហានេះជូនលោកចៅក្រមដើម្បីយល់ថាឯកសារនេះវាជារបាំងយ៉ាងម៉េច ។ នៅក្នុងមាត្រា១៥ ជំពូក១៣ នេះ បើតាមខ្ញុំចាំខុសយ៉ាងម៉េច អាហ្នឹងខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតកែប្រែមាត្រា ហើយនិងជំពូកនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងហ្នឹងគេនិយាយថា "ជនជាតិកម្ពុជាគ្រប់រូបមានសិទ្ធិជឿជំនឿសាសនា ហើយក៏មានសិទ្ធិមិនជឿជំនឿសាសនា តែប្រឆាំងដាច់ខាតសាសនាប្រតិកិរិយា" ។

[១០:៣៣:៥៨]

ដូច្នេះ អាឃ្លាទីមួយនោះវាជារបាំងហើយ ថាអ្នកជឿក៏គេមិនប្រកាន់ អ្នកមិនជឿក៏គេមិនប្រកាន់ ។ ដូច្នេះ អ្នកឯង អ្នកជឿ ជឿទៅកុំមករករឿងនឹងគេអ្នកមិនជឿ ។ ដូច្នេះ ជារបាំងដែលគេរៀបចំហើយស្រេចសម្រាប់ទប់ទល់ការវាយប្រហាររបស់អ្នកដែលជំនឿសាសនា ។ នេះ ខ្ញុំសូមនិយាយលើកឧទាហរណ៍នេះ គឺដើម្បីបញ្ជាក់ថា ឯកសាររដ្ឋធម្មនុញ្ញមិនមែនជាគ្រឹះសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលមាគ៌ា

វណ្ណៈ និងការតស៊ូវណ្ណៈទេ ។ ខ្ញុំមិនដែលបានអាន ហើយមិនដែលបានបង្រៀនទេ ។

នេះសូមជម្រាបលោកចៅក្រមឡើងវិញ ខ្ញុំបង្រៀនតែតាមឯកសារ ដែលខ្ញុំបានទៅរៀនសូត្រប្រចាំឆ្នាំ ហើយនិងឯកសារ ហើយនិងខ្លឹមសារដែលខ្ញុំបានទៅធ្វើការជាមួយនឹងមេពីបន្តបន្ទាប់ ។

នេះសូមគោរព បញ្ជាក់ជូនប៉ុណ្ណេះ ដោយគោរព ។ សូមចប់ ។

ស៖ ដូច្នេះប្រសិនជាខ្ញុំយល់មិនខុសទេនូវអ្វីដែលលោកបញ្ជាក់នោះ គឺថាឯកសារនេះ គឺចាត់ទុកផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ។ ប៉ុន្តែ ក៏គេយកទៅប្រើដើម្បីលាក់កំបាំងអំពីការពិតមាគ៌ានយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានោះផងដែរ? ឬក៏ខ្ញុំយល់ច្រឡំពីបញ្ហានេះ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព១ៗ! ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថាការក្តាប់បានរបស់លោកចៅក្រមអំពីការដែលខ្ញុំបានរាយការណ៍ជូននេះត្រឹមត្រូវហើយ គឺរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ជារបាំង១ ដែលបានគេហៅថា *"ហ្វាសាដ"* នោះ បានដើម្បីលាក់បិទបាំងអំពើឧក្រិដ្ឋរបស់ខ្លួន ។ នេះខ្ញុំសូមបញ្ជាក់បន្ថែមតាមសំណួររបស់លោកចុងក្រោយនេះតែប៉ុណ្ណឹង ។ សូមអរគុណ ។

ស៖ ដូច្នេះ យើង១និយាយអំពីសម័យកាលដែលគេចាត់ទុកថាជាសម័យកាលបដិវត្តន៍ ។ ដូច្នេះយើងគោរពតាមមនោគមវិជ្ជាដែលបង្កើតសង្គមមួយដែលពិសេសមួយ ។ អ៊ីចឹង ខ្ញុំនឹងអាននៅក្នុងបុព្វកថារបស់រដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលលោកប្រាប់យើងថា ទាក់ទងទៅនឹងគោលបំណងនៃបដិវត្តន៍នោះ ។ នៅក្នុងបុព្វកថារបស់នោះបាននិយាយថា នៅក្នុងកថាខណ្ឌ១ កម្ពុជា ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូល ហើយនិងបដិវត្តន៍កម្ពុជា ទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជាទាំងមូល គឺថាសម្រេចពីឯករាជ្យភាព ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ហើយនិងបូរណភាពទឹកដី ។ ហើយទទួលបាននូវបូរណភាពទឹកដី សង្គមជាតិទាំងមូលគឺថា បង្កើតដោយភាពសុខមាលភាព សមភាព យុត្តិធម៌ ហើយនិងប្រជាធិបតេយ្យ ។ ដោយមិនមានអ្នកក្រ មិនមានអ្នកមាន ហើយមិនមានអ្នកវណ្ណៈជិះជាន់គេ ឬក៏វណ្ណៈដែលគេជិះជាន់ ។ ជាសង្គមមួយដែលទាំងអស់គ្នារស់នៅសុខដុមរមនាជាមួយគ្នានៅក្នុងមហាសាមគ្គីជាតិ ហើយនិងរួមកម្លាំងគ្នាដើម្បីធ្វើការងារពលកម្មជាមួយគ្នា ហើយបង្កើត និងការបង្កបង្កើនផលជាមួយគ្នាក្នុងវិស័យកសិកម្ម ។

អ៊ីចឹងតើទាក់ទងទៅនឹងចំណុចនេះ នៅក្នុងមនោគមវិជ្ជាជាគោលការណ៍បែបនេះ តើលោកយល់ថាវាឆ្លើយតបទៅនឹងអ្វីដែលថាជា *"ហ្វាសាដ"* ដែលថាជារបាំងហ្នឹង ?

ឆ៖ តាមខ្ញុំយល់ គឺជារបាំង ។ ចាប់តាំងពីកម្ពុជាកសាងសង្គមមួយមានសុភមង្គល ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើយើងសួរថា តើសុភមង្គលដើម្បីអ្នកណា? ខ្ញុំបើសិនជាយើងសួរថា តើសុភមង្គល

ដើម្បីអ្នកណា? ជនកុម្មុយនីស្ត ។ អើយអ្នកបកប្រែអើយ ខ្ញុំនិយាយសុភមង្គល *ឡឺ បូណឺ* ។

បើសិនជាយើងសួរថា តើសុភមង្គលដើម្បីអ្នកណា? ជនកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាជំនាន់នោះៗ ទាំងគេទាំងខ្ញុំឆ្លើយថា "សុភមង្គលដើម្បីវណ្ណៈកម្មករ-កសិករ" ។ នេះជារបាំងដែលគេនិយាយក្រោយនេះល្អមើលណាស់ ក៏ប៉ុន្តែវាបង្កប់នូវន័យអនុវត្តផ្តាច់ការនៅក្នុងហ្នឹងហើយ ។ តែកាលណាយើងនិយាយទៅគេថា "សុភមង្គលដើម្បីវណ្ណៈកម្មករនិងកសិករ" ។

ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ប៉ុណ្ណោះ សូមគោរពរាយការណ៍ជូនប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ដល់ម៉ោងត្រូវសម្រាកហើយ ។ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសសម្រាកម្ភៃនាទី រហូតដល់ម៉ោងដប់មួយ សូមអញ្ជើញចូលមកវិញដើម្បីបន្តសវនាការតទៅទៀត ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១០:៤១ នាទី ដល់ម៉ោង ១១:០៥ នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ!

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តដំណើរការពិភាក្សាដេញដោលតទៅទៀត ។ ហើយជាកិច្ចបន្តនេះសូមប្រគល់ភារៈជូនទៅលោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ដើម្បីបន្តសំណួរដល់ជនជាប់ចោទជាបន្ត ។

សូមអញ្ជើញ លោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ។

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ស៖ បើអ៊ីចឹងខ្ញុំចង់ធ្វើការបញ្ជាក់បន្តិច អ្វីដែលខ្ញុំព្យាយាមចង់ទទួលបាននៅពេលដែលខ្ញុំសួរលោកនោះគឺទាក់ទងនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គឺថាតើអ្វីដែលមាននៅក្នុងឯកសារហ្នឹង វាស៊ីគ្នាអ្វីទៅនឹងអ្វីដែលលោកជឿជាក់នៅពេលនោះ? ថាតើនេះគឺជាគោលបំណងដែលនាំឲ្យអ្នក ហើយប្រហែលជានៅពេលក្រោយនោះ យើងនឹងពិនិត្យមើល តើវាហ្នឹងស៊ីគ្នាទៅនឹងអ្វីដែលលោកបានធ្វើនៅក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់លោកឬក៏អត់? អ៊ីចឹងខ្ញុំបានអានបុព្វកថាហើយ ហើយខ្ញុំគិតថា នេះគឺជាកម្មវិធីសម្រាប់សង្គមមួយដ៏ប្រសើរបំផុត ប៉ុន្តែលោកនិយាយថា នេះគឺជារបាំងទៅវិញ ។ តើនេះគឺជាអ្វីដែលបច្ចុប្បន្ននេះដែលលោកបានគិតថា ជារបាំងនៅពេលនេះ ឬក៏នៅពេលនុ៎ងលោកជឿថា គឺថាលោកនៅមានលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបានទទួលបាននូវសង្គមមួយដ៏ល្អប្រសើរបំផុតនោះ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! មុននឹងឆ្លើយឲ្យចំសំណួរដែលលោកបានសួរខ្ញុំនៅពេលនេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតបញ្ជាក់ថា អំពីជំនឿសាសនានេះ គឺនៅក្នុងជំពូក១៥ មាត្រា២០ ។ មាត្រា ហើយនិងជំពូកដែលខ្ញុំបាទរៀបរាប់ជូនលោកចៅក្រមលើកមុនខុសទេ តាមខ្ញុំចាំខុស ។

លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ឥឡូវនេះនិយាយអំពីគោលបំណងនៃការកសាងសង្គមមួយដែលមានលក្ខណៈជាសង្គមឧត្តមគតិ ដែលប្រាថ្នាហ្នឹងវាយ៉ាងម៉េច? សង្គមដែលស្ថិតនៅក្នុងឧត្តមគិតដែលប្រាថ្នានុ៎ង គឺវាស្ថិតនៅក្នុងទ្រឹស្តីមួយដែលគេហៅថា *ម៉ាតេរ្យ៉ាអ៊ើលលីស អ៊ីសស្តូរីក* សម្ភារៈនិយមប្រវត្តិសាស្ត្រ ។ នៅក្នុងនុ៎ងគេថា សង្គមមនុស្សវាវិវឌ្ឍន៍ពីសង្គមទាសភាពមក ជាសង្គមសក្តិភូមិ ។

(សូមទោសណ៎ា អ្នកបកប្រែកុំលឿនពេក) ដំបូងគឺសង្គមសម្ហូហភាពបុព្វកាល១ ហើយចេញពីសង្គមសម្ហូហភាពបុព្វកាលមក មកជាសង្គមទាសភាព១ មកជាសង្គម វិវត្តន៍មកជាសង្គមទាសភាព ។ ហើយវិវត្តន៍ពីសង្គមទាសភាព ទៅជាសង្គមសក្តិភូមិ ។ ទៅពីសង្គមសក្តិភូមិទៅជាសង្គមមូលធននិយម។ ផុតពីសង្គមមូលធននិយម ទៅជាសង្គមសង្គមនិយម ។ ចេញពីសង្គមសង្គមនិយម បានទៅដល់សង្គមកុម្មុយនីស្តនិយម ។

[១១:១២:១២]

យើងខ្ញុំជាអ្នករៀនសូត្រទ្រឹស្តីដំបូងខ្ញុំជឿបញ្ហានេះ ។ ហើយចាប់ផ្តើមចូលចិត្តនឹងទ្រឹស្តីបែបនេះតាំងពីយើងខ្ញុំរៀននៅថ្នាក់ *ម៉ាត់តាឡែម ម៉ាតេម៉ាទិច អេឡេម៉ង់ទែរ* ។ ខ្ញុំរៀនៅថ្នាក់ *ម៉ាតេម៉ាទិច អេឡេម៉ង់ទែរ១* ។ ពេលនុ៎ងសាស្ត្រាចារ្យភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំ *មេស្សឺ ហ្កោឡាំង* ។ *មេស្សឺ ហ្កោឡាំង* នេះគាត់ឧទ្ទេសនាមថា នៅក្នុងសង្គមសង្គមនិយមការទាក់ទងផលិតកម្ម១ តាមពាក្យស្លោកពីម្នាក់១តាមសមត្ថភាព១ ហើយត្រឡប់មកម្នាក់១វិញតាមសាច់ការ ។

ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតជម្រាបលោកចៅក្រមជាភាសាបារាំងចុះ នូវពាក្យដែលខ្ញុំនិយាយភាសាខ្មែរអំមិញថា “ពីម្នាក់១តាមសមត្ថភាព ហើយ១ត្រឡប់ទៅម្នាក់១វិញតាមសាច់ការ” ហ្នឹង គឺបារាំងគេថា *“ដហ្សាកាំង សឺឡុងសាកាប៉ាស៊ីតេ អេ អាហ្សាកាំង សឺឡុងសុងត្រាវ៉ៃយ៍”* (លទ្ធភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់គឺលទ្ធភាពម្នាក់១ ហើយតម្រូវទៅតាមតម្រូវការរបស់ខ្លួន ។) ហើយដល់ទៅសង្គមកុម្មុយនីស្តនិយម គេប្រើពាក្យស្លោក “អំពីម្នាក់១តាមសមត្ថភាព ហើយត្រឡប់ទៅម្នាក់១វិញ តាមសេចក្តីត្រូវការ” ។ បានន័យថា បើសិនជាយើងប្រើជាភាសាបារាំងគេថា *ដឺហ្សាកាំង សឺឡុងសាកាប៉ាស៊ីតេ*-- គឺថាផ្អែកទៅតាមលទ្ធភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់១ ហើយអ៊ីចឹង គឺទៅតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់បុគ្គលម្នាក់១នោះឯង ។

ទ្រឹស្ដីនេះខ្ញុំពេញចិត្ត ។ ដល់ទៅរៀនបរិច្ចសមុប្បាទប្រវត្តិសាស្ត្រ អូ៎!សូមទោស ដល់ខ្ញុំទៅរៀនឯកសារសម្ងាត់ គឺទស្សនវិជ្ជា *ម៉ាក្សលេនីន* នោះ គេនិយាយថា សង្គមវាវិវឌ្ឍន៍ទៅអ៊ីចឹង ។ ខ្ញុំជឿ ។

ហើយដល់ក្រោយ ១៧ មេសា ឃើញការជម្លៀសប្រជាជន ហើយនិងឃើញការកាប់សម្លាប់ទាំងឈុតបែបនេះ ធ្វើឲ្យខ្ញុំខ្លោចផ្សាៗ ។ ពេលហ្នឹងហើយដែលគេលើកពាក្យស្លោកថា “មហាចលនា មហាជន មហាលោតផ្លោះ មហាអស្ចារ្យ” ។ ពាក្យស្លោកជាពាក្យខ្មែរគេថា “មហាចលនា មហាជន មហាលោតផ្លោះ មហាអស្ចារ្យ” ។ សូមទោសណ៎ា ខ្ញុំមិនកែតម្រូវទេ ទុកឲ្យវានៅអ៊ីចឹងចុះ ។

ឯចំណែកអ្នកខ្លះ គេមាននិន្នាការពន្យល់ថា ពាក្យនេះៗសំដៅការកសាងសេដ្ឋកិច្ចជឿនលឿនមហាលោតផ្លោះ ។ និយាយទៅណាឆ្ងាយ អ្នកវិភាគថា មហាលោកផ្លោះខាងសេដ្ឋកិច្ចហ្នឹង គឺសាច់ខ្ញុំឈាមខ្ញុំហ្នឹង ។ បងហែម ហ្នឹង លោកប្រធានគណៈប្រធានរដ្ឋលោក ខៀវ សំផន ហ្នឹងគាត់ពន្យល់អ៊ីចឹង ។ ខ្ញុំឃើញពាក្យហ្នឹងភរទៀតហើយ ។ (ទៅហើយៗ អ្នកបកប្រែ *អាលីញ៉េ* ណាទៀតហើយ)។ ខ្ញុំឃើញពាក្យហ្នឹងភរទៀតហើយ ពាក្យរបស់ បងហែម ហ្នឹងភរទៀតហើយ ។ ខ្ញុំឃើញថាការបកស្រាយរបស់លោក ខៀវ សំផន របស់ខ្ញុំនេះ គឺជាការបកស្រាយភូតភរ ។

រឿងពិត មហាលោតផ្លោះ ហ្នឹងគឺអី? ប៉ុល ពត ជម្លៀសប្រជាជនចេញអស់ពីក្រុងភ្នំពេញ ។ កម្ទេចអ្នករដ្ឋការចាស់ កម្ទេចនាយទុន កម្ទេចបញ្ញាជន ។ នៅសល់ស្អី? នៅសល់វណ្ណៈកម្មករកសិករ ។ *ឡាក្រ័រស៍ អ៊ូវីយ៉ែរ៍ អេពីល អ៊ីលហ្សង់* ខ្ញុំសូមកែលោកអ្នកបកប្រែបន្តិច ។ ដូច្នេះ នៅសល់វណ្ណៈកម្មករ និងកសិករនេះ សម្ងហភាពទៅទៀត ។ បានន័យថា កម្មករសម្ងហភាព ហើយនិងកសិករសម្ងហភាព មានពួក មានក្រុម មានអនុសេនាតូច មានអនុសេនាធំ មានប្រជុំជីវភាព មានរៀនសូត្រ មានការដឹកនាំ ។

[១១:២១:២២]

ឥឡូវនេះខ្ញុំសូមត្រឡប់មកសំណួររបស់លោកចៅក្រមដ៏ជាទីគោរព ដែលសួរខ្ញុំអំមិញឲ្យចំ ។ តើសប្បាយចិត្តនឹងសង្គម*ពីដេអាល់* បែប ប៉ុល ពត គាត់ធ្វើទេ? ខ្ញុំជម្រាបដោយស្មោះត្រង់រន្ធត់ណាស់នឹងការបាត់បង់អាយុជីវិតមនុស្ស ហើយមកបង្កើតតែវណ្ណៈពីរភ្លាមៗអ៊ីចឹង ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំសូមសរុបមកវិញថា ខ្ញុំត្រឡប់មើលទៅក្រោយវិញ តើសង្គមបែបនេះជាអ្វី?

ខ្ញុំត្រឡប់មើលទៅក្រោយវិញ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា មានអ្នកវិភាគបស្ចិមប្រទេសខ្លះគេនិយាយថាៗ ប៉ុល ពត គឺកូនសិស្ស ម៉ៅ សេទុង ជាសាវ័ករបស់ ម៉ៅ សេទុង ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ខ្ញុំសូមនិយាយថា

ប៉ុល ពត ទីស្ដ៍ មិនមែន ម៉ៅអ៊ីស្ដ៍ ទេ ។ ប៉ុល ពត គឺជាដំណើរពង្រីកតទៅទៀត នៃទ្រឹស្ដីរបស់អាក្រុមបួននាក់នៃមហាបដិវត្តន៍វប្បធម៌ចិន ។ អាក្រុមបួននាក់ វាដើរបានប្រាំបួនជំហាន ប៉ុល ពត គាត់លេងដប់ហើយស្រេច ។ អាក្រុមបួននាក់ (លោកអ្នកបកប្រែអាក្រុមបួននាក់ *ឡាបង់ ដេកាត់ ។ ឡាបង់ ដេកាត់* នេះនៅក្នុងមហាបដិវត្តន៍វប្បធម៌ចិន *រ៉េវ៉ូលុយស្យុង គុលទារ៉ែល* លោកអ្នកបកប្រែ) ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ប៉ុល ពត ជាទ្រឹស្ដីដែលមហាឃោរឃៅជាងទ្រឹស្ដីរបស់អាក្រុមបួននាក់នោះទៅទៀត ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា នេះជាការដែលខ្ញុំមើលឃើញទៅក្រោយវិញ ។ ដល់និយាយអំពីការដែលមើលឃើញជំនាន់នោះ វាហួសចិត្តនឹងការដែលស្លាប់មនុស្សច្រើន ។ នេះហួសចិត្ត តក់ស្លុត តែមិនដឹងធ្វើម៉េច ។ វាហួសចិត្ត តែមិនដឹងធ្វើម៉េច ។ យូរៗអស់រលីងអ្នកអប់រំគ្រប់គ្រងខ្ញុំ ហើយពេលនុ៎ង ខ្ញុំអត់ទាន់ដឹងថាក្រុមគ្រួសារខ្ញុំត្រូវខ្មែចខ្មីអស់ពាក់កណ្ដាលជាង អត់ទាន់ដឹងទេ ។

ខ្ញុំសូមជម្រាបថា បើគេសួរថាម៉េចក៏មិនរត់? បើអ្នកឯងឃើញអាក្រក់អ៊ីចឹង? រត់ទៅឯណា? ទៅខាងលិចថៃ ។ រត់រួចទេ? មិនរួចទេ ។ រត់ទៅខាងកើតវៀតណាម ។ រត់រួចទេ? មិនរួចទេ ។ ថ្វីត្បិតតែគេទាស់គ្នាក៏ដោយ យើងឃើញច្បាស់ ក៏ប៉ុន្តែសួរថាគេជឿទុកចិត្តទេ? សូមទោស ឥឡូវនេះខ្ញុំអធិប្បាយវែងណាស់ សរុបមកវិញមួយម៉ាត់ *សូស្យ៉ាតេ អ៊ីឌីអាល់* ដែលខ្ញុំចង់បាន វាមិនមែនជា *សូស្យ៉ាតេ អ៊ីឌីអាល់* ដែលប៉ុល ពត គាត់ធ្វើក្រោយ ១៧ មេសា នោះទេ ។

[១១:២៧:២៩]

សូស្យ៉ាតេ អ៊ីឌីអាល់ ដែលយើងខ្ញុំពិតប្រាកដចង់បាននោះ គឺ *សូស្យ៉ាតេ* មួយ ដែលសម្រេចតាមពាក្យស្លោកពីរម៉ាត់ដែលខ្ញុំនិយាយអម្បាញ់មិញ គឺពីម្នាក់ៗតាមសមត្ថភាព ហើយត្រឡប់ទៅម្នាក់ៗវិញតាមសាច់ការ ។ *ដឺហ្សាកាំង ស៊ីឡុងសាកាប៉ាស៊ីតេ អាហ្សាកាំង--* ។ ណាកុំលឿនពេក ។ បានហើយខ្ញុំសូមនិយាយជាខ្មែរទៅចុះណ៎ា ។ សង្គមដែលខ្ញុំចង់បាន គឺត្រឹមតែសង្គមនិយមទេ។ ។ គឺពីម្នាក់ៗតាមសមត្ថភាព ហើយត្រឡប់ទៅម្នាក់ៗវិញតាមសាច់ការ ។

សូមបញ្ចប់ពាក្យអធិប្បាយរបស់ខ្ញុំប៉ុណ្ណេះ ដោយគោរព ។

ស៖ លោកបានបញ្ជាក់ឲ្យយើងនូវសេចក្តីពន្យល់មួយ ហើយលោកបាននិយាយថា ហើយលោកបានធ្វើដូច្នោះ ដោយរបាំងមួយ ។ ហើយខ្ញុំចូលត្រឡប់ទៅដល់ពេលមួយដែលលោកទទួលខុសត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យយើងឈានមកដល់ពេលនេះដែលថា ក្នុងការទទួលបន្ទុកក្នុងការអនុវត្តន៍នូវនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។

ឆ៖ នៅពេលដែលខ្ញុំឡើងធ្វើជាប្រធានមន្ទីរស-២១ បញ្ហាទស្សនៈនយោបាយដូចខ្ញុំបានរាយការណ៍ជូនអម្បាញ់មិញហើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ភារកិច្ចខ្ញុំវាប៉ះពាល់ វាទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យជីវិតមនុស្ស គឺវាចូលទៅក្នុងការប្រល័យជីវិតមនុស្សជាផ្ទៃក្នុងបក្សខ្លួនឯង ។ មុនដំបូងវាចាប់ផ្តើមគិតគួរភ័យព្រួយអាណោចអធម៌ដែរ ក៏ប៉ុន្តែចៀសមិនរួចត្រូវតែបង្ខំចិត្តធ្វើតទៅ ។ ដែលចាប់ផ្តើមរន្ធត់មែនទែនគឺនៅពេលដែល ថ្ងៃ៣១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៧ នៅពេលដែល សុន សេន គាត់ចាប់កម្លាំងកម្មាភិបាលឧត្តរទាំងឈុតមកនោះ (ភូមិភាគឧត្តរ១) ។ នៅពេលដែល-- ពេលនុ៎ងហើយដែលខ្ញុំចាប់ផ្តើមតក់ស្លុត ហើយនិយាយគិតថា ហើយគិតថា អ្នកដែលតស៊ូប្តូរផ្តាច់លះបង់អ្វីទាំងអស់ដើម្បីជាតិប្រជាជនខ្លួន ឥឡូវមកជាប់គុកទាំងឈុតៗក្នុងឋានៈជាអ្នកក្បត់បក្ស ។ ឃើញបែបនេះដែលរន្ធត់ ។ គ្រាន់តែមានចិត្តមួយ អើ! យើងហៅថាកំសាក មិនហ៊ានតស៊ូ ហើយធ្វើតាមគេតទៅទៀត ។ ហើយពេលខ្លះក៏បញ្ចេញសមត្ថភាព និងការយល់ដឹងរបស់ខ្លួនដើម្បីធ្វើម៉េចឲ្យតែខ្លួន និងគ្រួសារខ្លួនផ្ទាល់បានរស់ ។

[១១:៣៣:៥៩]

ដូច្នេះ សុខចិត្តធ្វើឧក្រិដ្ឋកម្មសព្វបែបយ៉ាង ហើយសុទ្ធតែជាឧក្រិដ្ឋធ្ងន់ធ្ងរផង ។ ក្នុងមួយមន្ទីរស-២១ គ្មានអ្នកណាមានលក្ខណៈឧក្រិដ្ឋជាងខ្ញុំទេ ។ នៅមន្ទីរ មនុស្សដែលមិនទាន់ដាច់ខាតខាងជំហរវណ្ណៈ ខ្ញុំរុញគេឲ្យមានជំហរវណ្ណៈ ។ ត្រូវហើយ មនុស្សដែលមិនទាន់មានជំហរវណ្ណៈដាច់ខាត ខ្ញុំអប់រំគេ រុញគេ បណ្តុះបណ្តាលគេឲ្យមានគោលជំហរវណ្ណៈដាច់ខាត ។ ខ្លួនឯងមួយដែលស្មោះត្រង់នឹងបក្ស កសាងប្អូនដប់ម្ភៃ សាមសិបនាក់ទៀត ឲ្យស្មោះត្រង់នឹងបក្ស ។ នេះត្រឹមតែស្មោះត្រង់ហ្នឹង វាម្យ៉ាងទេ បើសិនជាមានគោលវណ្ណៈទៀត ទោះបីជាយើងដឹងថា អាគោលជំហរហ្នឹង វាអន្តរាយដល់ជាតិប្រជាជនក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែខំបំពាក់ ។ នេះដែលខ្ញុំទទួលស្គាល់ថា វាមានលក្ខណៈឧក្រិដ្ឋជាងគេ ជាងឯង មួយបែបក្នុងរឿងអប់រំ ។

ឯចំណែកម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំជាអ្នកចារលើសេចក្តីសារភាពជូនទៅខាងលើ ។ មនុស្សដែលគេនៅមានសេរីភាពៗ អាឯកសារហ្នឹង វាទៅធ្វើឲ្យគេ ផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះអស់ហើយ ។ មិនយូរ មិនឆាប់ទេ ឲ្យតែឆ្លើយច្រើនៗ មកឥឡូវហើយ នេះជាឧក្រិដ្ឋមួយ ដែលធ្ងន់ជាងមិត្តផ្សេងទៀតនៅក្នុងស-២១ ។ ឯចំណែក មិត្តផ្សេងទៀតដូច មិត្តហ៊័រ អីជាដើម គ្នាទាក់ទងនឹងការឃោមកាម ក្នុងការបញ្ជាឲ្យយកទៅកម្ទេចអីៗហ្នឹង ។ ខ្ញុំសូមនិយាយម្តងទៀត គ្នាឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់គ្នាទៅលើមនុស្សដែលស្លាប់រួចទៅហើយ

ទេ ឯចំណែកឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ខ្ញុំ ម្យ៉ាងបង្កើតឲ្យកូនចៅឲ្យគេឲ្យបានច្រើន មិនសុខចិត្តតែម្នាក់ឯងទេ បង្កើតកូនចៅឲ្យគេ ឲ្យបានច្រើនទៅទៀត ដែលស្មោះត្រង់ទៅនឹងគេ ។ ហើយទៅធ្វើឲ្យគ្នា អ្នកដែលនៅមានសេរីភាពហ្នឹង មានឈ្មោះប្រលាក់ប្រលូក បន្តិចទៀតហ្នឹងមកហើយ បន្តិចទៀតគេចាប់យកមកហើយ ។

សរុបមកសំណួររបស់លោកចៅក្រម អម្បាញ់មិញ ដែលចង់ដឹងថា តើគំនិតខ្ញុំជំនាន់នោះពេលណា?

គំនិតរបស់ខ្ញុំជំនាន់នោះ គឺធ្វើឧក្រិដ្ឋកម្ម ឃើញតួនាទីរបស់ខ្លួនឯង តែធ្វើម៉េច វាមិនរួច គេចវាអត់រួចទេ ។ ម្ល៉ោះហើយ ពេលខ្លះក៏ខំបញ្ចេញសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនខាងទ្រឹស្តីកសាងកម្លាំងឲ្យគេ ។ ហើយជំរុញការអនុវត្តនៅនុ៎ងមន្ទីរស-២១ នោះ នៅឧក្រិដ្ឋកម្មតាមរូបភាពផ្សេងៗ ដែលខាងលើគេត្រូវការ ។ សរុបមក ខ្ញុំសូមរាយការណ៍ប៉ុណ្ណេះ បើសិនជាមិនទាន់ចំបញ្ហាទេ សូមលោកចៅក្រមមេត្តាបញ្ជាក់មកទៀតចុះ ។

[១១:៤០:៣៨]

ស៖ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមបន្តធ្វើការជាមួយឯកសារមួយទៀត ជាលក្ខន្តិកៈនៃបក្សកម្មុយនីស្តកម្ពុជា ហើយនេះជាឯកសារមួយដែលចូលនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរនៅក្នុង ៩.១ លេខ ERN នៅក្នុងអត្ថបទខ្មែរ គឺដូចខាងក្រោមនេះ 0053007 រហូតទៅដល់ 0053080 ។ ហើយនៅក្នុងអត្ថបទភាសាបារាំង 002914-002924 ហើយក្នុងអត្ថបទអង់គ្លេស 00184022 រហូតដល់ 00184047 ។ ដូច្នេះ លោកបានប្រាប់យើងពីខាងដើមថា ឯកសារនេះ គឺជាឯកសារមួយ ជាឯកសារផ្ទៃក្នុង គឺឯកសារគឺមានតែសមាជិកនៃបក្សកម្មុយនីស្តកម្ពុជាទេ ដែលអាចមើលបាន ។ តើអ៊ីចឹងពិតដែរឬទេ?

ឆ៖ លោកចៅក្រម សេចក្តីអះអាងរបស់ខ្ញុំអម្បាញ់មិញ គឺជាការពិត ។

ស៖ នៅបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា គឺជាបដិវត្តន៍មួយដែលថា មាននយោបាយប្រឆាំងនឹងខ្មាំងប្រយុទ្ធនឹងខ្មាំង?

ឆ៖ ចៅក្រម បក្សកម្មុយនីស្តកម្ពុជាតស៊ូទល់នឹងខ្មាំងៗ ។ មុន ១៧ មេសា ខ្មាំងគឺអ្នកណា? ដល់ក្រោយ១៧ មេសា ខ្មាំងគឺជាអ្នកណា? ខ្មាំងមុន១៧ មេសា បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា កំណត់ចក្រពត្តិ សក្តិភូមិ នាយទុន ប្រតិកិរិយា ។ ចក្រពត្តិ សក្តិភូមិ នាយទុន ប្រតិកិរិយា បើតាមខ្ញុំគិត គេនិយាយជាភាសាបារាំង*ឡាំពេរ៉េអាល់លីស្មឹស អេ បុកស័រវ៉េអាក់សុងណែរ* ។ ទ្រឹស្តីរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា

ប៉ុណ្ណឹង ប៉ុន្តែក្នុងការអនុវត្ត-- អ៊ូយ! មុន១៧ មេសា អត់ទាន់មានកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យទេ អ្នកស្រី ។ ខ្ញុំនិយាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ មុន១៧ មេសា បក្សកុម្មុនីស្តកម្ពុជាប្រកាសជាចំហរអ៊ីចឹង ខ្មាំងសត្រូវគឺចក្រពត្តិ សក្តិភូមិ នាយទុន ប្រតិកិរិយា ។

ខ្ញុំ ដល់ក្នុងការអនុវត្ត វាប៉ះអ្នកណា? វាប៉ះខ្មែរអ្នកក្រ ដែលមកពីដី លន់ នល់ ចូលដល់ដីរំដោះ ។ គិញ ឬមិនគិញ មានខ្លះគិញ ប៉ុន្តែមានខ្លះមិនមែនគិញទេ ។ ទីពីរ ពីឆ្នាំ៧៣មក វាប៉ះប្រជាជនដែលពីដើមមកជាអ្នករកស៊ីលក់ដូរ ជាជាងកាត់ដេរ ហ្នឹងហើយខ្មាំងសត្រូវវណ្ណៈ ដែលបងស៊ី ឈ្មោះដើម ជូ ជេត បញ្ជាឲ្យគេចាប់យកមកប្រគល់ឲ្យម-១៣ ។ នេះហើយខ្មាំងដែលបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាតស៊ូនៅសមរភូមិក្រោយមុន១៧ មេសា ។ នេះខ្ញុំមិននិយាយសមរភូមិមុខជាមួយនឹងទាហានទេ ។ នេះខ្ញុំមិននិយាយអំពីនៅសមរភូមិមុខ ជាមួយទាហានលន់ នល់ ទេ ។

ក្រោយ១៧មេសា ខ្មាំងដែលបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាដែលបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាៗ កំណត់ជាសត្រូវ ហើយដែលត្រូវតែតស៊ូកម្ទេចនោះ មានច្រើនណាស់ ។ យើងមើលជាមនុស្ស វាមានពួកអ្នកមុនចាស់ ទាហានចាស់ អ្នកដឹកនាំពុទ្ធសាសនា ដូចយ៉ាងសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ហួត តាត ។ បើនិយាយអំពីទ្រឹស្តីវិញ ប្រឆាំងនឹងគ្រប់ជំនឿសាសនាទាំងអស់ ។ បើនិយាយអំពីរបបសិក្សាធិការវិញ លុបចោលទាំងអស់ ។

[១១:៤៧:៥៣]

លោកចៅក្រមខ្លួនលោក លោកមានពិសោធន៍ហើយ ដែលសួរចម្លើយខ្ញុំ ថាហ្អែងឃើញសាលាហ្នឹង ឃើញជាសំណង់ធម្មតា ឬក៏ឃើញអី? ខ្ញុំបានឆ្លើយជម្រាបលោកដោយត្រង់ហើយ ទទួលការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលពីគេរហូតដល់មើលឃើញសាលាហ្នឹងជាសំណង់ធម្មតា ដូចសំណង់ផ្សេងទៀត ។ មានតែពេលនេះទេ ដែលឃើញថា អាហ្នឹងវាជាការប្រឆាំងកម្ទេច អារ្យធម៌ វប្បធម៌មនុស្សជាតិ ។

សរុបមក ខ្មាំងសត្រូវក្រោយ១៧មេសា ច្រើនណាស់ រហូតដល់ឯកោខ្លួនឯង រកដីនៅគ្មាន ។ សរុបមកបើយើងនិយាយតាមទ្រឹស្តីគេ គេតស៊ូ ប៉ុន្តែក្នុងសត្រូវរបស់គេកំណត់ហ្នឹង វាពាសណា ពាសណីអស់ហើយ ។ ប៉ុន្តែ បើនិយាយតានទស្សនៈរបស់ខ្ញុំឥឡូវនេះ ដូចគំនូរដែលខ្ញុំបានជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះអ៊ីចឹង ។ ម្នាក់ៗធ្វើការយករូបភាពបដិវត្តន៍យកមកដាក់ ក៏ប៉ុន្តែដើម្បីកសាងសន្តតិវង្សថ្មី ។ នេះខ្ញុំមានសរសេរជូនអង្គសវនាការនៅក្នុងគំនូររបស់ខ្ញុំហើយ ។ ខ្ញុំសូមចប់ការពន្យល់លើកនេះប៉ុណ្ណេះ ហើយសូមរង់ចាំនឹងឆ្លើយសំណួរបញ្ជាក់ថែមទៀត ដោយគោរព ។

[១១:៥០:៤៨]

សះ នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានោះ វាមានបញ្ជាក់ពីខ្នាំងមួយចំនួនដែលលោកបានលើកឡើងខាងដើមនោះ ។ តាមពិតជាពួកចក្រពត្តិ ពួកសក្តិភូមិ ពួកប្រតិកិរិយាជាដើមនោះ ប៉ុន្តែក៏ជាបញ្ហាមួយដែរ យើងពិនិត្យមើលគឺជាការតស៊ូប្រឆាំងនឹងឧត្តមគតិនិយម ហើយនិងចក្រពត្តិនិយម ហើយនិងរបបពួកអ្នកសេរីនិយម នៅក្នុងចំណុចទីបួន នៅក្នុងទំព័រមួយនៅក្នុងកថាខណ្ឌទីបួន ក្នុងទំព័រ -- ហើយៗនៅក្នុងកថាខណ្ឌទីប្រាំ ក៏បានបញ្ជាក់ពីចំណុចដូចខាងក្រោមនោះ ដែលថាបក្សគឺប្រឆាំងជាដាច់ខាត ប្រឆាំងនឹងជំងឺនៃការឯកោ ភាពផ្តាច់ការឃោធានិយម ហើយនិងការិយាធិបតេយ្យនិយម ហើយនៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះគឺភាគីក៏ជំទាស់ខ្លួនឯងដែរទៅលើគោលការណ៍ដើម្បីការដើរថយក្រោយរបស់មហាជន ។ តើលោកអាចបញ្ជាក់ប្រាប់យើងអ្វីបន្ថែមទៀត អំពីការតស៊ូបែបនេះ? ថាតើគំនិតនៃការតស៊ូប្រឆាំងនឹងបក្សពួកខាងវិទ្យាសាស្ត្រនិយមនោះយ៉ាងដូចម្តេចដែរនោះ?

ឆះ លោកចៅក្រមទីគោរព! *ឡាស្យុងស៊ីលីវ៉ារ៉េស៍* ខ្ញុំបាទមិនទាន់រកឃើញទេ មិនដឹងជាចំកន្លែងណាទេ ។ គំនិត--

សះ នៅក្នុងឯកសាររបស់លោក តើលោកមានចំណុចមួយដែលជាចំណុចលេខបួន ដែលចាប់ផ្តើមសរសេរដូចខាងក្រោម៖ ដែលថាភាគីចាត់ទុកថា “ម៉ាក់ហ្ស៊ីស លេនីនីស្ត ជាមូលដ្ឋាននៃបក្ស” ។

ដូច្នេះនៅក្នុងប្រយោគចុងក្រោយមួយ នៅក្នុងអត្ថបទជាភាសាបារាំងនោះ គឺមានសេចក្តីដូចខាងនេះ៖

“ផ្អែកលើគោលការណ៍នេះ បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា គឺតស៊ូប្រឆាំង ហើយនិងតស៊ូដាច់ខាតប្រឆាំងនឹងគំនិតនិយម ហើយពិសោធន៍និយម ហើយនិង*ប្មុគីសសាយអិន*” ហើយនិង តើវាផ្ទុះបញ្ចាំងពីអត្ថបទខ្លឹមសារបារាំងទេ?

ឆះ សូមជម្រាបលោកចៅក្រមថា គម្ពីរនិយមយើងខ្ញុំធ្លាប់ប្រើថា “*ដុកម៉ាទីស្សឹម*” ។

(កែតម្រូវរបស់អ្នកបកប្រែគឺ គម្ពីរនិយម)

សះ អ៊ីចឹង គឺថាលោកចង់និយាយថា ពាក្យ “គម្ពីរនិយម” ជាភាសា--

[១១:៥៥:០៥]

ឆះ ធ្លាប់ប្រើ ពាក្យថា *“ដុកម៉ាទីស្សឹម អត់ហ្សង់លីវ៉ែស៍”* ទេ ។

សះ តើមានន័យដូចម្តេចដែរ ពាក្យថា គម្ពីរនិយមនេះ?

ឆ៖ ដែលហៅថា *ដុកម៉ាទីស្សឹម* គឺយើងយកទ្រឹស្តី លេនីន មកទាំងដុល មកអនុវត្តនៅស្រុកខ្មែរ ។ មិនស្របនឹងសភាពការណ៍នៅកម្ពុជា មិនស្របនឹងសភាពការណ៍កម្ពុជា ។ ឧបមាៗ លេនីន គាត់ក្តាប់កម្មករ កម្ពុជាទៅរកកម្មករឯណា ។

ដូច្នេះ បើសិនជាយើងដេកចាំតែស្វែង-- ដូច្នេះមានតែយើងទាក់ទងជាមួយនឹងវណ្ណៈកសិករហ្នឹងហើយ ដើម្បីធ្វើបដិវត្តន៍ ។ (អូ! អ្នកបកប្រែច្របូកច្របល់ហើយ)

នៅប្រទេសសហភាពសូវៀត-- នៅប្រទេសរុស្ស៊ី ដំបូងគឺមានវណ្ណៈកម្មករ ដែលបារាំងគេហៅថា "*ប្លាក្លាស៍ អូវីយែរ*" ។ ឯចំណែកនៅកម្ពុជាទៅរកៗវណ្ណៈកម្មករឯណា? យើងត្រូវក្តាប់កសិករតស៊ូ ។ នេះបើសិនជាយើងដេកចាំរកវណ្ណៈកម្មករ គឺ"យើងគម្ពីរនិយមហើយ" ។ ហ្នឹងហើយដែលៗពាក្យខាងដើម គេថាយើងយកលទ្ធិម៉ាក់លេនីន ជាមូលដ្ឋាន ។ យកតែជាមូលដ្ឋានទេ ក៏ប៉ុន្តែយើងមិនគម្ពីរនិយមទៅយកតាមទ្រឹស្តី លេនីន គ្រប់មាត់ទេ ។

ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនលោកចៅក្រម អំពី *ដុកម៉ាទីស្ស* ដោយខ្លីប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយគោរព ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឥឡូវដល់ពេលម៉ោងត្រូវសម្រាកពិសាអាហារថ្ងៃត្រង់ហើយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងប្រកាសសម្រាកដំណើរការសវនាការ ពិភាក្សាដេញដោលសម្រាប់ព្រឹកនេះត្រឹមនេះ ។ ហើយលើកទៅបន្តដំណើរការសវនាការនៅរសៀលនេះ ចាប់ពីម៉ោងមួយកន្លះទៅ ។

អនុរក្សមន្ទីរឃុំឃាំងនាំជនជាប់ចោទទៅកាន់បន្ទប់រង់ចាំ និងឲ្យនាំគាត់មកនាំសាលសវនាការវិញ ឲ្យបានមុនម៉ោងមួយកន្លះរសៀលនេះ ជាកំណត់ ។

សូមអ្នកចូលរួមទាំងអស់ សូមអញ្ជើញឲ្យបានមុនម៉ោងកំណត់ ដូចខាងលើនៅរសៀលនេះ ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១១:៥៩ នាទី ដល់ម៉ោង ១៣:៥៨នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តកិច្ចដំណើរការ ពិភាក្សាដេញដោលលើអង្គហេតុអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សនៅមន្ទីរស-២១ ហើយសូមប្រគល់ភារៈនេះទៅចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ដើម្បីបន្តសំណួរដល់ជនជាប់ចោទ ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ ព្រឹកមិញ យើងនិយាយអំពីលក្ខន្តិកៈនៃបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា លើកលែងតែខ្ញុំយល់ច្រឡំ លោកបានលើកឡើងថា ឯកសារមួយនេះ ត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬវគ្គរៀនសូត្រ ។ តើត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

ឆ៖ ដែលដឹកនាំដោយសេនាធិការមាន ។ មានបង្រៀនម្តង ។

ស៖ បើខ្ញុំមើលទៅវាក្យខណ្ឌទី៦ ប្រយោគចុងក្រោយ គឺយើងអាចអានថា គ្រប់អង្គការបក្សត្រូវការពារបដិវត្តន៍ឲ្យបានច្រើនតាមតែអាចធ្វើទៅបាន ចំពោះគ្រប់កលល្បិចរបស់ខ្មាំង ជាផ្ទាល់ ជាប្រយោល ជាចំហ ជាសម្ងាត់ ដែលប៉ងប្រាថ្នាបំផ្លិចបំផ្លាញបក្សតាមគ្រប់វិធី ។ គ្រប់អង្គការបក្ស និងបក្ខជនគ្រប់រូបត្រូវល្អស្អាត បរិសុទ្ធខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំងជានិច្ច តាមការកសាងប្រវត្តិរូបច្បាស់លាស់ និងស្អាតបរិសុទ្ធជាបន្តបន្ទាប់ ជានិច្ច ។ ដូច្នេះ តើឃ្លាជាភាសាបារាំងនេះ គឺវាស៊ីគ្នានឹងឯកសារខ្មែរដែរឬទេ? ហើយតើលោកជនជាប់ចោទ អាចប្រាប់យើងយ៉ាងម៉េចអំពីអត្ថន័យនៃប្រយោគទាំងអស់នេះ ដែលខ្ញុំទើបតែបានអាន?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ការបកប្រែនេះពិបាកស្តាប់បន្តិចនៅមួយឃ្លាខាងដើម ប៉ុន្តែអត់អីទេ អត់ឃ្លាតឆ្ងាយន័យទេ តែមិនឃ្លាតពីន័យដើមឆ្ងាយពេកទេ ។ សរុបមក នៅឃ្លាខាងចុងៗចំពាក្យទាំងអស់ ។ ចំណែកឯការពន្យល់អធិប្បាយ បញ្ហានេះជាកិច្ចដំណើរការជាប្រចាំរបស់បក្សកុម្មុនីស្តកម្ពុជាទៅហើយ ។ គិតអំពីធាតុវណ្ណៈរបស់បក្ខជន វាចាប់ផ្តើមតាំងពីយូរមកហើយ ។ មកដល់គិតអំពីសមាសភាពជាបក្សជននៅក្នុងបក្ស ហើយឈានទៅធ្វើឲ្យបរិសុទ្ធនោះ គេគិតពីឆ្នាំ១៩៧៣មក ជាសំខាន់។

ខ្ញុំបានរាយការណ៍ជូនជាបន្តបន្ទាប់តាំងពីសម័យសៀមអង្កេតម៉្លេះ គឺគេប្រើពាក្យថា “មាគ៌ាវណ្ណៈណា កម្មាភិបាលវណ្ណៈនោះ” ។ បញ្ហានេះ នៅក្នុងករណីពេលនេះ ក៏វាបញ្ជាំងៗច្បាស់ថា វាបញ្ជាំងច្បាស់ម្តងទៀតថា គេគិតអំពីបក្សជនម្នាក់ៗនូវប្រវត្តិរូបនិងជីវទស្សនៈបដិវត្តន៍ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធជាបន្តបន្ទាប់ ។ បានន័យថា មួយឆ្នាំទៅរៀនម្តង គេពិនិត្យប្រវត្តិរូបយើងម្តង មួយឆ្នាំទៅរៀនម្តង គេពិនិត្យប្រវត្តិរូបយើងម្តង គេពិនិត្យជីវទស្សនៈបដិវត្តន៍យើងម្តង ។ ជីវទស្សនៈបដិវត្តន៍យើង ក៏គេពិនិត្យរាល់ឆ្នាំដែរ ។

[១៤:០៥:១១]

ស៖ តើលោកអាចពន្យល់នូវឃ្លានេះដែរឬទេ? ភាគីបក្សត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នបក្សឲ្យខ្ពស់ដល់កម្រិតចំពោះគ្រប់សកម្មភាព និងគ្រប់កលល្បិចរបស់ខ្មាំងជាផ្ទាល់ ជាប្រយោល ជាចំហ ជាសម្ងាត់ ដែលប៉ងប្រាថ្នាបំផ្លិចបំផ្លាញបក្សតាមគ្រប់វិធី ។ ហើយតើវាមានន័យយ៉ាងម៉េចដែរថា របស់ខ្មាំងជាផ្ទាល់ ជាប្រយោល ជាចំហ ជាសម្ងាត់ ហ្នឹង?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ឃ្លាដែលឃ្លាតន័យខ្មែរ ខ្ញុំចង់សាកល្បងជម្រាបលោកជាភាសាបារាំង ។ ឃ្លាជាភាសាខ្មែរនិយាយថា បក្សត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នបដិវត្តន៍ឲ្យខ្ពស់ដល់កម្រិត *(ឡឺប៉ាកទីឌុយអ៊ែត វីសេឡង់អូម៉ាស៊ីម៉ូម ក៏ ពូស៊ីត)* បក្សត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នបដិវត្តន៍ឲ្យខ្ពស់ដល់កម្រិត ។ ចំពោះគ្រប់សកម្មភាពនិងគ្រប់កលល្បិចរបស់ខ្មាំងជាផ្ទាល់និងជាប្រយោល ។ ឧទាហរណ៍ជាផ្ទាល់ ការប៉ុនប៉ងធ្វើឃាត ប៉ុល ពត គេហៅថា “សកម្មភាពបំផ្លិចបំផ្លាញជាផ្ទាល់” ។ សកម្មភាពបំផ្លាញបដិវត្តន៍ដោយប្រយោល ឧទាហរណ៍ គេនាំគ្នាប្រមូលយកជយភណ្ឌនៅភ្នំពេញយកទៅផ្ទះ យកទៅភូមិភាគរៀងខ្លួន ។ ជាសម្ងាត់ ឧបមា ជាសម្ងាត់ឧបមាដូចជា យើងកំពុងតែរៀបចំផែនការមួយ ដើម្បីបាចប្រាក់ ។ ជាចំហ គឺ ជេរ ដើរជេរហ្មង ដូចជាមានម្នាក់ហ្នឹងឈ្មោះ តូនីន ទៅជេរ អា ខៀវ អា ស ។ អា ខៀវ ហ្នឹងសំដៅលោក សុន សេន ហើយ អា ស សំដៅ ប៉ុល ពត គេចាប់ ។

ខ្ញុំសូមនិយាយឡើងវិញហើយណ៎ា ខ្ញុំសូមនិយាយឡើងវិញ មានកម្មាភិបាលម្នាក់ថ្នាក់វរសេនាធំឈ្មោះ តូនីន ដូចជានៅក្នុងកងពល៦៥០ ដើរជេរ តូនីន តូនីនៗ ។ គាត់ដើរ គាត់ជេរ ប៉ុល ពត ហៅ អា សៗ ហ្នឹងគឺសំដៅ សាឡុត ស ។ ហើយគាត់ទៅជេរ សុន សេន ថាអា ខៀវៗ ហ្នឹងគឺ សុន សេន ហៅ ខៀវ ។ ដល់ឮដល់ៗ គេចាប់យកទៅបញ្ជូនទៅស-២១ ឈ្មោះ តូនីន ។ នេះដែលគេហៅថា “ការពារបក្សអំពីឧបាយកលខ្មាំងទាំងចំហ ទាំងសម្ងាត់ ខ្មាំងបំផ្លាញបក្ស” ។ ដើម្បីច្បាស់លាស់ ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនលោកចៅក្រមរឿងមួយដែលខ្ញុំ ហើយនិងលោកគ្រូ សុន សេន សន្ទនាគ្នា ។ ជាទូទៅ ជាប្រចាំ គេតែងតែដាស់តឿនក្រើនរំឭកបក្ខជនគ្រប់រូបឲ្យមានស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្នបដិវត្តន៍ ។

[១៤:១១:១២]

ថ្ងៃមួយនោះខ្ញុំនៅស្ងៀមៗ ស្រាប់តែដល់ ជួបទូរស័ព្ទជាមួយនឹង សុន សេន ក្រោយពីជជែកគ្នាពីការងារហើយគាត់សួរខ្ញុំ ក្រោយពីធ្វើការងាររួចហើយគាត់សួរខ្ញុំ ឌុច “បងប៉ុល គាត់ចង់ទៅមើលអាគេចោលគ្រាប់បែកប្រណាំង ។ គាត់ចង់ទៅមើលវិធីគេប្រលងប្រណាំងចោលគ្រាប់បែក តើគួរទៅឬក៏គួរកុំៗ?” ដល់អ៊ីចឹងទៅខ្ញុំថា ទេ ស្រេចនឹងបងទេ បើគាត់ចង់អញ្ជើញទៅ អញ្ជើញទៅចុះ ។ ដល់ទៅ

សុន សេន ថា "ឌុច ឯងអត់គិតលទ្ធភាពដែលវាបង្វិលខ្លួនមក ក្រោយមិនគប់គ្រាប់បែកទៅមុខ គប់គ្រាប់បែកមកក្រោយទេហ្អេ?" ដូច្នេះហើយបានយើងនិយាយថា គេប្រុងប្រយ័ត្នវាហួសពេក វាគិតតែដើរសង្ស័យគ្រប់តែគ្នា ដែល វន វ៉េត គាត់ថាទៅ ត្រដេវិច ខ្ញុំសូមរាយការណ៍បញ្ចប់ជូនការអត្ថាធិប្បាយនូវឃ្លាខាងដើមវាប៉ុណ្ណេះ ។

ស៖ អរគុណលោកច្រើន វាប្រហែលជាមិនសូវច្បាស់នៅក្នុងឯកសារបារាំង ។ ប្រហែលនេះជាអ្វីដែលគណបក្ស បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាគឺប្រើសម្រាប់ការពារខ្លួនឯង ហើយវាជាវិធីដែលខ្មាំងអាចកម្ទេចបក្ស នេះវាមានគោលគំនិតដូចគ្នានៅទីនេះ ។ ហើយខ្ញុំនឹងចូលទៅដល់សំណួរមួយទៀត ។ នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈនេះដែរ ទាក់ទងទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ លក្ខណៈសម្បត្តិដែលសមាជិកត្រូវតែមានដើម្បីចូលបក្ស ។ នៅក្នុងជំពូកទីពីរ លក្ខណៈសម្បត្តិ១០យ៉ាងដើម្បីចូលទៅក្នុងអង្គការដឹកនាំរបស់បក្ស ។ តើអ្វីទៅជាអង្គការដឹកនាំនៅទីនេះ វាមានន័យយ៉ាងម៉េច? បក្សយើងហៅថាជាអង្គការនោះ តើបក្សដែលថា យើងហៅអង្គការដឹកនាំនោះវាមានន័យយ៉ាងម៉េចដែរ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! អង្គការ*ឌីរីស្យង់ ឌុយប៉ាកទី* វាមានតាមកម្រិតជាន់ថ្នាក់របស់វា ។ អង្គការដឹកនាំគណៈកម្មាធិការសាខា អង្គការដឹកនាំរបស់បក្សមានកម្រិតជាន់ថ្នាក់របស់វា ទាបបំផុតគឺ អង្គការដឹកនាំគណៈកម្មាធិការសាខា ។ ខ្ញុំមិនដែលធ្លាប់ប្រើពាក្យ "អង់តែន" ទេណ៎ា អ្នកស្រីបកប្រែ ។ ថ្នាក់គណៈកម្មាធិការដឹកនាំសាខា ថ្នាក់ដឹកនាំគណៈ-- ខ្ញុំធ្លាប់ប្រើពាក្យថា *"ឡេឌីរីស្យង់ ដេកុម្មុយតេ ដឺសែលលុល ដឺកុម្មុយតេ ដឺសែលលុល ដឺគ្រុបឺដឺសែលលុល"* ។ បាទ, ហើយខ្ពស់ទៅទៀតគឺគណៈកម្មាធិការតំបន់ ខ្ពស់ពីនោះទៅទៀតគឺគណៈកម្មាធិការភូមិភាគ ខ្ពស់ពីនោះទៅទៀតគឺគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមបក្ស ។ ឯចំណែកឫសគល់របស់វានៅសាខា ដែលបារាំងហៅថា *"សែលលុល"* សាខាបក្ស ។ នេះខ្ញុំត្រឡប់ទៅក្រោមបំផុតជាឫសគល់ ។ នៅឫសគល់ហ្នឹងបារាំងគេហៅថា *"សែលលុល"* ខ្មែរយើងហៅថា "សាខាបក្ស" ។ សូមរំឭកបញ្ហានេះជូនជាប្រវត្តិ ជូនលោកចៅក្រម ដើម្បីជ្រាបអំពីជប់ "ខ" ជ្រើសរើសកម្មាភិបាលនេះ ។

លក្ខន្តិកៈឆ្នាំ១៩៧០ ចាប់ផ្តើមមានអាជប់ "ខ" ជ្រើសរើសកម្មាភិបាលនេះហើយ ។ មុននោះគេប្រើលក្ខន្តិកៈឆ្នាំ១៩៦០ ។ នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈឆ្នាំ១៩៦០ ហ្នឹងមានចែងច្បាស់ ខ្ញុំបានរៀននៅក្នុងវគ្គសម្ងាត់។ សមមិត្តណាចូលបក្សជាបក្ខជនពេញសិទ្ធិ បក្សគិតអាយុ បក្សគិតអាយុបក្សជូន ។ សមមិត្តណាមានអាយុបក្សជប់ឆ្នាំ-- (អត់ *ប៉ារីសម* ទេណ៎ា អ្នកបកប្រែ) ។ សមមិត្តណាមានអាយុបក្សជប់ឆ្នាំ បក្ស

ពិនិត្យបេក្ខភាពមជ្ឈិម ។ លក្ខន្តិកៈបក្សឆ្នាំ១៩៧០ ចាប់ផ្តើមជម្រុះអាហ្នឹងចោល លើកអាដប់ “ខ” នេះ ។

ដូច្នេះ វាជារបាំងមួយដែល ប៉ុល ពត គាត់រៀបចំដើម្បីទប់កុំឲ្យបក្ខជនណា ជារបាំង ជាកញ្ច្រែង ជាតម្រងមួយសម្រាប់ទប់កុំឲ្យបក្ខជនណា ដែលគាត់មិនជឿទុកចិត្តចូលមក១ ក្នុងមជ្ឈិមបក្ស និងជាវិធានការការពារបក្សមួយបែប ។

ដូច្នេះ លក្ខណៈសម្បត្តិសព្វដប់ “ខ” ដែលលោកចៅក្រមលើកឡើងនេះគឺ គឺជាការជ្រើសរើសអង្គការដឹកនាំគ្រប់ថ្នាក់ តាំងពីគណៈកម្មាធិការសាខា រហូតដល់គណៈកម្មាធិការតំបន់ រហូតដល់គណៈកម្មាធិការភូមិភាគ រហូតដល់គណៈកម្មាធិការមជ្ឈិម ។ ខ្ញុំសូមរាយការណ៍ជូន ឆ្លើយជូនអំពីសំណួរនេះប៉ុណ្ណេះ ។ សូមគោរព ។

[១៤:២២:២១]

សះ អ៊ីចឹង គឺវា គឺលើកឡើងថាវាជាបក្ស និងអង្គការដឹកនាំរបស់បក្ស ។ ដើម្បីឲ្យនីតិវិធីនេះកាន់តែច្បាស់ ខ្ញុំនឹងអានអំពីលក្ខណៈសម្បត្តិដប់យ៉ាង ដែលលោកបានជម្រាបយើង វាជារបាំងដែល ប៉ុល ពត បានប្រើដើម្បីចម្រោះ និងរារាំង ដែលបុគ្គលមួយចំនួន ដែលគាត់ចង់ដកចេញពីបក្ស ។

១) លក្ខខណ្ឌទីមួយ ឬក៏លក្ខណៈសម្បត្តិទីមួយ ខ្ញុំនឹងសង្ខេបថា គោលជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹងខាងមាគ៌ានយោបាយរបស់បក្ស ។

២) លក្ខណៈសម្បត្តិទីពីរ គឺជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹងខាងសតិអារម្មណ៍អធន់របស់បក្ស ។

៣) លក្ខណៈសម្បត្តិទីបី ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹងខាងសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងរបស់បក្ស ។

៤) លក្ខណៈសម្បត្តិទីបួន ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹង ខាងមាគ៌ាចាត់តាំង ដឹកនាំ និងធ្វើការងាររបស់បក្ស ។

៥) ទីប្រាំ ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹង ខាងការប្រុងប្រយ័ត្នបដិវត្តន៍របស់បក្ស រក្សាការសម្ងាត់ និងការពារកម្លាំងបដិវត្តន៍ ។

៦) លក្ខណៈសម្បត្តិទីប្រាំមួយ ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹងខាងឯករាជ្យម្ចាស់ការខ្លួនទីពឹងខ្លួន និងខ្លួនធ្វើជាម្ចាស់លើខ្លួនឯងរបស់បក្ស ។

៧) លក្ខណៈសម្បត្តិទីប្រាំពីរ ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹង ខាងការធ្វើ និងត្រួតពិនិត្យប្រវត្តិរូប និងជីវទស្សនៈបដិវត្តន៍ ។

៨) លក្ខណៈសម្បត្តិទីប្រាំបី ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹង ខាងវណ្ណភាព ។

១០) លក្ខណៈសម្បត្តិទីដប់ ជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹងខាងសីលធម៌រស់នៅ នៅស្អាតស្អំ និងស្អាតស្អំខាងនយោបាយ ។ លក្ខណៈសម្បត្តិមួយទៀតគឺ លទ្ធភាពកសាងខ្លួន និងទទួលនាទីដឹកនាំទៅអនាគត ។

ថាតើវាត្រឹមត្រូវនឹងឯកសារខ្មែរ ដែរឬទេ? ហើយសូមឲ្យលោកជួយពន្យល់ទៅលើឃ្លាទាំងអស់នេះប្រហែលជាឃ្លោងឃ្លា និងពាក្យទាំងអស់នេះវាពិបាកក្នុងការយល់បន្តិច ។

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ការបកប្រែជាភាសាបារាំង ដែលលោកអានអម្បាញ់មិញនេះត្រឹមត្រូវជាមូលដ្ឋានហើយ ។ ទីមួយ គឺមានគោលជំហរបដិវត្តន៍រឹងពឹង ខាងមាគ៌ានយោបាយរបស់បក្ស ។ គោលជំហរនយោបាយរឹងពឹងនេះ ខាងមាគ៌ានយោបាយរបស់បក្សនោះ គឺសំដៅការបែងចែកច្បាស់លាស់រវាងខ្មាំងនិងយើង, មិត្តនិងសត្រូវ ។ នេះម៉្យាង ។ ម៉្យាងទៀត យើងអនុវត្តឆ្វេង ហើយនិងយើងអនុវត្តស្តាំ ។ ពាក្យឆ្វេងនិងស្តាំ នេះជាពាក្យកាត់ទេ ពាក្យដែលគេធ្លាប់ប្រើជាទូទៅ បក្សកុម្មុយ-នីស្តផ្សេងទៀតគេប្រើ គេហៅថា “ឱកាសនិយមលម្អៀងស្តាំ និង ឱកាសនិយមលម្អៀងឆ្វេង” ។

នេះខ្ញុំសុំរាយការណ៍ជូនប៉ុណ្ណឹង លក្ខណៈសម្បត្តិទីមួយ ដែលគេទុកជាធំបំផុតនោះ ។ តាមពិតដែលហៅថា ឆ្វេង និង ស្តាំ នេះទាល់តែយើងធ្វើតាមគេគ្រប់ម៉ាត់ អាហ្នឹងបានវាមិនឆ្វេង វាមិនស្តាំ ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងចេះតែទាមទារចាប់មនុស្ស ឲ្យតែឮចម្លើយចាប់អាហ្នឹងគេហៅថា “ឆ្វេង” អាហ្នឹងគេហៅថា “ឆ្វេង” បើកាលណាយើងមិនព្រមឲ្យចាប់នរណាសោះអាហ្នឹងហៅថា “ស្តាំ” ។ គេខំសម្រុកដុតដៃដុតជើងធ្វើការងារ យើងដេករំភើយអាហ្នឹងគេហៅថា “ស្តាំ” ។ ហើយមានអង្គភាពខ្លះដល់ចង់សម្តែងឫទ្ធិមែនទែន សែងអ្នកឈឺតាមអង្រឹងយកទៅដាក់ឲ្យមើលគេកាប់ដីៗ យើងសែងអ្នកឈឺឲ្យទៅមើលគេអ្នកកាប់ដី ហើយរុញឲ្យទៅកាប់ម្តងម្កាលទៀតអាហ្នឹងហៅថា “ឆ្វេង” ។ បន្តិចទៀត យើងឃើញឧទាហរណ៍បញ្ហាហ្នឹងហើយ នៅហ្នឹងអង្គសវនាការយើងនេះ ។ នេះហើយដែលហៅថា គោលជំហររឹងពឹង គឺប្រយ័ត្នប្រយែងសព្វគ្រប់អ៊ីចឹង ស្អីខ្មាំង ស្អីមិត្ត យើងចែក ។ ជៀសវាងកុំឲ្យមេគេថាយើងឆ្វេង ជៀសវាងកុំឲ្យមេគេថាយើងស្តាំ អាហ្នឹងបានវាសុខ ។ នេះជាគោលការណ៍ធំ សម្រាប់គេជ្រើសរើសកម្មាភិបាលហើយ ។ សរុបមកអ្នក--

[១៤:៣១:៣៨]

ស៖ ដូច្នេះ នេះវាមានន័យថា សមាជិករបស់បក្សដែលមិនអាចអនុវត្តតាមគោលនយោបាយរបស់បក្សបាន គឺអ្នកឆ្វេង ឬយ៉ាងម៉េច?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! អ្នកដែលធ្វើឲ្យវាហួសហេតុ ធ្វើឲ្យមហាជនគេតក់ស្លុត ហ្នឹងហៅថា-- អ្នកដែលធ្វើហួសហេតុឲ្យមហាជនខ្លាចរអា ស្អប់ ហ្នឹងហើយដែលហៅថា "ឆ្វេង" នោះ ។ "ឆ្វេង" គឺធ្វើឲ្យខ្លាំង ពាក្យខ្មែរយើងនិយាយឲ្យស្រួលស្ដាប់ "ដុតឲ្យខ្លោច រោលឲ្យឆៅ" ។

ស៖ ថាតើបក្សសម្រិតសម្រាំងអ្នកដែលជ្រុលនិយម សំណួរច្បាស់នោះ គឺថាតើអ្នកដែលដឹកនាំដែលល្អបំផុត គឺអ្នកដែលឋិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង ឬយ៉ាងម៉េច? គឺអ្នកទាំងអស់នោះហើយ គឺថាអ្នកដែលអាចទុកចិត្តបាន ហើយអនុវត្តចំពោះគេបាន តើមានន័យដូច្នេះដែរឬទេ?

ឆ៖ សំណួរចុងក្រោយនេះ ត្រឹមត្រូវហើយ សំណួររបស់លោកចុងក្រោយនេះត្រឹមត្រូវហើយ ។ អ្នកដឹកនាំល្អ គឺអ្នកធ្វើមិនឲ្យលើស ធ្វើមិនឲ្យខ្វះ ។ គោលបំណងគឺប៉ុណ្ណឹង គេថាអីយើងធ្វើហ្នឹង ធ្វើកុំឲ្យលើស ធ្វើកុំឲ្យខ្វះ ។

ស៖ ហ្នឹងមិនមែនជារបាំងទេ វាជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវទៅវិញទេ ។

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ការបកប្រែ "*ហ្វាសាជ*" នេះមិនត្រូវតាមខ្មែរ ដែលខ្ញុំបានជម្រាបទេ ។ ខ្ញុំដល់ឮគេបកប្រែ "*ហ្វាសាជ*" អ៊ីចឹង ខ្ញុំខំប្រាប់ថា តម្រង, របាំង ។

[១៤:៣៦:៣២]

ស៖ ថាលោកខ្លួនឯងត្រូវបានគេដាក់រាំងចំពោះលក្ខខណ្ឌទាំងដប់ហ្នឹង តើលោកបានបំពេញទៅតាមលក្ខណៈសម្បត្តិហ្នឹងដែរឬទេ? ហើយហេតុអ្វីបានជាលោកបំពេញបាន?

ឆ៖ បក្ខជនគ្រប់រូបដែលមានវណ្ណៈភាពដើមមិនមែនជា កសិករ ហើយគ្មានខ្សែជាមួយនឹងអ្នកសំខាន់ត្រូវតែខំផ្ចិតផ្ចង់រៀនសូត្រតាមដប់(១០) ហ្នឹង ជាពិសេសបី(៣) ខាងដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាខំយ៉ាងណាក៏ដោយ មិនមែនគ្នាគេ គេមិនតម្លើងយើងទេ គេអត់តម្លើងយើងទេ ។ ហើយដល់យើងឃើញអ៊ីចឹង គេនិយាយពាក្យមួយម៉ាត់មកទៀត គេថាបើអ្នកឯង បើអ្នកឯងតាំងខ្លួនថាជា មាសទឹកដប់ៗ សូមមាសទឹកដប់នោះនៅឲ្យស្ងៀម កុំឆាឆៅគេ ។ ហ្នឹងហើយដែលខ្ញុំហៅថា ជាតម្រង ជាចម្រោះ ដែលគេរើសតែគ្នាគេឡើង អ្នកណាដែលមិនមែនគ្នាគេ គេទុកចោល តែគេមិនពេញចិត្តគេ មិនមែនគឺគ្នាគេ ធ្វើអីក៏ខុសដែរ ។

ស៖ ថាលោកជាក្រុមខាងណាដែរ?

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម! គេអាចចាត់ទុកខ្ញុំថា អ៊ីចឹងបានមែនៗ ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលលោកគ្រូ សុន សេន ទៅសមរភូមិបាត់ទៅ ពូនួន ឡើងមក ពូនួន ចុះមកទទួលៗ មានចម្លើយ

ឆ្លើយដាក់លោកគ្រូ សុន សេន ហួរហែ ។ ដូច្នេះ វាទៅជារឿងមួយដែលថា ខ្ញុំជាបក្សពួកខ្មែរអ្នកណា បានច្បាស់លាស់បានទេ ។ នេះសភាពការណ៍ពិតជាក់ស្តែង ហើយខ្ញុំក៏អត់ដែលបានឡើងថ្នាក់ចូលដល់ទៅមជ្ឈិម អត់ទាល់តែសោះ ហើយក៏មិនចង់ចូលដែរ ។ សុំតែមួយរស់ ភ័យខ្លាចតែមិនបានរស់ផង ។

ស៖ ក្នុងចំណោមឯកសារដែលទាក់ទងទៅនឹងមាគ៌ារបស់បក្ស យើងឃើញមានទង់បក្សបដិវត្តន៍ ហើយយើងឃើញមានឯកសារមួយនៅក្នុងទង់បដិវត្តន៍ ដែលវាលើកឡើងអំពីលក្ខន្តិកៈ ។ នេះជាឯកសារមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ គឺឯកសារ១១ ហើយលេខERN 0029614 ដល់ 002911557 ថាតើលោកដឹងដែរឬទេថា បុគ្គលណាគាត់សរសេរអត្ថបទនោះនៅក្នុងទង់បដិវត្តន៍នោះ ហើយមូលហេតុអ្វី?

ឆ៖ ខ្ញុំសូមគោរព រាយការណ៍ជូនដូចតទៅ៖ ទស្សនាវដ្តីផ្ទៃក្នុងមានពីរ ។ ទីមួយ គឺទង់បដិវត្តន៍សរសេរដោយ ប៉ុល ពត ផ្ទាល់ដៃ ខ្ញុំសូម-- ។ ឯចំណែកទស្សនាវដ្តីយុវជនបដិវត្តន៍ បើតាមខ្ញុំដឹងមកក្រោយថា អ្នកបង យន់ យ៉ាត ប្រពន្ធលោកគ្រូ សុន សេន ជាអ្នកសរសេរ ។ ទស្សនាវដ្តីទង់បដិវត្តន៍នោះ អូ! មិនដឹងមានតាំងពីជាតិណាមកទេ ពីដើមមានឈ្មោះថា "ទង់ក្រហម" ។ ដល់ក្រោយឆ្នាំ១៩៧០ បាន១ប្រែមកថា ទង់បដិវត្តន៍ អាទង់ក្រហមនុ៎ងប្រែមកជា បដិវត្តន៍ ។ ទិសដៅគឺ ប៉ុល ពត អប់រំបក្ខជនរបស់ខ្លួនប្រចាំខែតាមទស្សនាវដ្តីនេះ ។ ឯចំណែកទស្សនាវដ្តី "យុវជនបដិវត្តន៍" ទិសដៅគឺសរសេរអប់រំយុវជន យុវនារី ដែលមិនទាន់ចូលបក្ស ។ (មិនទាន់ចូលបក្ស១) ។

សូមរាយការណ៍ចប់ប៉ុណ្ណេះ អំពីទស្សនាវដ្តី ។

ស៖ នៅក្នុងទង់បដិវត្តន៍ដែលខ្ញុំលើកឡើងមុននេះ គឺទាក់ទងទៅនឹងវិន័យរបស់បក្ស ជាពិសេសការបញ្ចូលទទួលយកបក្ស និងការដេញចេញពីបក្ស ។ ហើយនៅក្នុងនោះ គឺវាទាក់ទងទៅនឹងមូលហេតុទាក់ទងទៅនឹងសតិអារម្មណ៍ផងដែរ ។ គឺត្រូវតែដឹកនាំតាម-- ដើរតាមបក្ស ដូច្នេះ តើលោកអាចបញ្ជាក់នៅក្នុងទីនេះដែរឬទេ?

[១៤:៤៧:៤៣]

ឆ៖ នេះវាជាគោលការណ៍១ដែលយើងខ្ញុំធ្លាប់ប្រើនៅក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាទេ ទាំងអស់ ។ មិនគិតគួរពិចារណាអីក៏ដោយ ត្រូវឈរលើមាគ៌ារបស់បក្ស គោលការណ៍របស់បក្ស ។ នេះខ្ញុំសូមឆ្លើយដោយខ្លីប៉ុណ្ណេះ ។

ស៖ ខ្ញុំអត់មានសំណួរទៀតទេ ទាក់ទៅនឹងការអនុវត្តន៍ នៃគោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលខ្ញុំសុំស្នើនៅពេលនេះ គឺយើងគួរតែចាប់ផ្តើមពិនិត្យទៅលើឯកសារទាក់ទងទៅនឹងអង្គហេតុដែលយល់ព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីឲ្យមានការអានទៅលើអង្គហេតុស្តីពីការអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ហើយបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់កថាខណ្ឌនីមួយៗ ជនជាប់ចោទអនុញ្ញាតឲ្យជម្រាបអង្គសវនាការថា តើជនជាប់ចោទគាត់ទទួលយកទៅលើអង្គហេតុនោះដែរឬទេ? ឬក៏គាត់មានការសង្កេតណាមួយ? ហើយនឹងថានឹងអាចមានសំណួរមួយចំនួនដើម្បីបំភ្លឺទៅលើអង្គហេតុដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ហើយនេះជាអ្វីដែលខ្ញុំស្នើសុំឲ្យដំណើរកិច្ចដូច្នេះ ហើយនៅពេលនេះ គឺខ្ញុំស្នើសុំឲ្យក្រឡាបញ្ជីធ្វើការអានកថាខណ្ឌនីមួយៗ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមភាគីទាំងអស់យកឯកសារដែលបានព្រមព្រៀងអង្គហេតុ ព្រមព្រៀងរវាងសហព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីការពារក្តី យកមកពិនិត្យ ។ ហើយសុំឲ្យមេធាវីការពារក្តីរៀបចំនូវឯកសារសម្រាប់កូនក្តីរបស់ខ្លួនផង ដើម្បីលោកបានពិនិត្យមើលឯកសារទាំងអស់នោះ ។

ជនជាប់ចោទមានឯកសារអំពីអង្គហេតុដែលបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយឬនៅ? សូមមេធាវីចាត់ចែងរៀបចំជូនដល់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីពិនិត្យ ។ ហើយនាពេលនេះ គឺយកតែចំណុចអង្គហេតុអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរ ស-២១ ។

សូមអញ្ជើញបន្តទៀតលោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក តើតម្រូវឲ្យការ-- បង្អង់ៗសិនរង់ចាំមើលជនជាប់ចោទរៀបចំឯកសារស្រួលបួលសិន ។

ជនជាប់ចោទបានរៀបចំឯកសារពិនិត្យមើលស្រួលបួលហើយឬនៅ?

រួចៗហើយឬនៅ ឯកសារដែលបានព្រមព្រៀងនោះ បានរៀបចំរួចហើយ ឬនៅ?

ជនជាប់ចោទ៖

ជម្រាបប្រសាសន៍លោកប្រធាន បានហើយ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោក ហ្សង់ម៉ាក តើតម្រូវឲ្យក្រឡាបញ្ជីអាននូវកថាខណ្ឌណាខ្លះ?

កថាខណ្ឌណាទៅ? កថាខណ្ឌ៥៨?

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ក្រឡាបញ្ជីគួរតែអានចេញពីឯកសារខ្មែរ ។ ដូច្នេះ ក្រឡាបញ្ជីមួយរូបក្នុងចំណោមក្រឡាបញ្ជីខ្មែរ គួរតែអានគឺនិយាយអំពីគោលនយោបាយនៃការកម្ទេចខ្មាំង ។ គឺចំណុចនេះមួយ ត្រូវតែអាន ។ ឧទាហរណ៍ យើងមានចំណុច៥៨ ហើយបន្ទាប់មកយើងផ្តល់វេទិកាទៅដល់ជនជាប់ចោទ ឲ្យបញ្ជាក់ ហើយបន្ទាប់មក យើងនឹងបន្តចូលទៅមកដល់កថាខណ្ឌ៥៩ តើច្បាស់ដែរឬទេ?

ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឲ្យក្រឡាបញ្ជីធ្វើការអានលើឯកសារនេះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី ចាប់ផ្តើមអាន ដោយអានតាមការកំណត់អម្បាញ់មិញនេះ គឺយើងអានមួយកថាខណ្ឌម្តង ។ ដើម្បីមានការសួរបញ្ជាក់ រួចហើយទើបបន្តទៅកថាខណ្ឌមួយទៀត ហើយបន្តបន្ទាប់ទៀត ។

[១៤:៥៤:០៧]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌ៥៨៖ តួនាទីជាចម្បងរបស់មន្ទីរ ស-២១ គឺការអនុវត្តមាគ៌ានយោបាយបក្សចំពោះខ្មាំង ដែលតាមរយៈមាគ៌ានេះ អ្នកទោសត្រូវតែកម្ទេចចោលជាដាច់ខាត ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ស៖ (គ្មានការបកប្រែ)

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម ត្រឹមត្រូវតាមគោលគំនិតខ្ញុំ ។

ស៖ ជនជាប់ចោទអាចបញ្ជាក់ដែរឬទេ?

ឆ៖ (អត់មានការបកប្រែ)

ស៖ យើងអត់ទទួលបានការបកប្រែនោះទេ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមឲ្យជនជាប់បញ្ជាក់ទៅលើអ្វីដែលខ្ញុំបានអាននេះ តើត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម កថាខណ្ឌ៥៨ នេះត្រូវហើយ ។

ស៖ យើងបន្តចូលទៅដល់កថាខណ្ឌបន្ទាប់ទៀត ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៥៩ ពាក្យថា “កម្ទេច” បានត្រូវប្រើ និងយល់ជាទូទៅថាជា “ការសម្លាប់” ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ លោកបាននិយាយទៅលើចំណុចអង្គហេតុនេះហើយ តែលោកអាចបញ្ជាក់ដែរឬទេ តើក្រៅពីពាក្យ “កម្ទេច” នេះ តើមានពាក្យអ្វីប្រើផ្សេងទៀតទេ សម្រាប់ពាក្យ “សម្លាប់” នោះ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ។ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ពាក្យ “កម្ទេច” នេះប្រើស្មើនឹងពាក្យ “សម្លាប់” ។ មុនឆ្នាំ១៩៧៣ បងវន គឺ វន វ៉េត ឲ្យខ្ញុំប្រើពាក្យ “ដោះស្រាយ” ។ ដូច្នេះ “ដោះស្រាយ, សម្លាប់ ឬកម្ទេច ឬវាយចោល” វាមានន័យប្រហែលគ្នា ។ គឺជីវិតមនុស្សម្នាក់ត្រូវគេយកទៅប្រហារ ហើយកប់ចោល ។ ឯចំណែកពាក្យដែលខ្មែរក្រហមប្រើពាក្យ “សម្រិតសម្រាំង” វាមានទិដ្ឋភាពផ្សេងពីនេះបន្តិច ។ គឺគេចាប់ គឺគេសម្រេចឲ្យចាប់មនុស្សពីក្នុងអង្គភាពបញ្ជូនទៅនគរបាល ។ នេះហៅថា “សម្រិតសម្រាំង” ។ សម្រិតសម្រាំងអង្គភាព គឺចាប់មនុស្សដែលគេសង្ស័យថាខ្មាំងចេញពីអង្គភាពនោះ ។ ទុកឲ្យអង្គភាពនោះស្អាតបរិសុទ្ធ តាមគំនិតគេ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ដូច្នេះ ការអានអាចបន្តទៀត ដោយយើងអាននៅលើកថាខណ្ឌ៦០ ។

[១៤:៥៩:០៩]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌ៦០ អ្នកទោសទាំងឡាយដែលបញ្ជូនមកមន្ទីរ ស-២១ ត្រូវតែសម្លាប់ទាំងអស់ ។ ដូចដែលគោលនយោបាយទូទៅនៅមន្ទីរ ស-២១ គឺមិនដោះលែងអ្នកទោសណាម្នាក់ឡើយ ។

ជនជាប់ចោទ៖

លោកចៅក្រមជាទីគោរព! កថាខណ្ឌ៦០ នេះត្រឹមត្រូវ ។ ខ្ញុំយល់ព្រម ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ដូច្នេះ យើងអាចបន្តអានទៀត ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌ៦១ ទោះបីមានអ្នកទោសមួយចំនួនត្រូវបានគេចាប់និងនាំខ្លួនមកមន្ទីរស-២១ ដោយភ័ន្តច្រឡំក៏ដោយ ក៏ត្រូវបានគេសម្លាប់ចោលដែរ ដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់និងសន្តិសុខ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

គឺខ្ញុំសូមឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានយោបល់បន្ថែមនៅឃ្លាបន្ទាប់នោះដើម្បីឲ្យជនជាប់ចោទមានការយល់

ទៅលើចំណុចនេះឲ្យច្បាស់ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

នៅទីនេះសូមបន្ថែមឃ្លាមួយចំនួននេះ ដកស្រង់ពីកថាខណ្ឌទី៣១ នៃដីកាដំណោះស្រាយ ។ ទោះបីជាមានសាក្សីម្នាក់ និងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពីររូប បានអះអាងថា ពួកគេអាចចាកចេញពីមន្ទីរស-២១ បានក៏ដោយ ក៏ភស្តុតាងក្នុងចំនួនភាគច្រើនលើសលប់នូវតែបង្ហាញថា គោលនយោបាយមន្ទីរស-២១ គឺមិនទុកជីវិតឲ្យអ្នកទោសណាម្នាក់ឡើយ ។ សក្ខីកម្មដែលថាអ្នកទោសបានត្រូវគេដឹកមកកាន់មន្ទីរស-២១ ដោយអចេតនា ក៏ត្រូវបានខ្មែរក្រហមប្រហារជីវិតចោលដែរ--

អ្នកបកប្រែ៖

លោកប្រធាន អ្នកបកប្រែបកមិនទាន់ទេ សូមឲ្យក្រឡាបញ្ជីសូមអានឃ្លាចុងក្រោយបន្តិចទាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

អរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំគិតថាជិតដល់ម៉ោងសម្រាកហើយ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើង គឺកថាខណ្ឌនិងយោបល់ដែលទើបតែបានអាននេះ គឺវែង ។ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៦០ នៃអង្គហេតុដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ក៏មានទៅលើយោបល់របស់ជនជាប់ចោទផងដែរ ។ ប៉ុន្តែ យើងអត់ឮទៅយោបល់នោះទេ ហើយជាការពិតយើងអាចត្រឡប់ទៅកថាខណ្ឌ៦០ ដើម្បីឲ្យយើងពិនិត្យមើលទៅលើយោបល់ផ្សេងៗរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលបានសរសេរនៅក្នុងនោះផងដែរ ។

[១៤:០២:៣៥]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ដោយឥឡូវ ដោយបរិយាកាសក៏ដូចជាតឹងតែងហើយដែរ ។ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសសម្រាកដប់ប្រាំនាទីហើយចាំចូលមកវិញ សឹមបន្តទៀត ហើយបន្តនូវចំណុចដែលមិនទាន់ច្បាស់នេះ ដើម្បីឲ្យច្បាស់នឹងមានការបញ្ជាក់ពីជនជាប់ចោទឲ្យបានច្បាស់នូវចំណុចនេះផង ។ ម៉ោងបីដប់ប្រាំនាទី អញ្ជើញចូលវិញ ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១៤:០៣ នាទីដល់ម៉ោង ១៥:២៧ នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តកិច្ចដំណើរការពិភាក្សាដេញដោលតទៅទៀត ។

ជាបន្តលោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី ឡើងអានម្តងទៀតនូវកថាខណ្ឌទី៦០ ដោយអានទាំងស្រុងតែម្តង ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី ៦០ --

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឈប់ៗ ! អញ្ជើញមានការអីហ្នឹង?

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ខ្ញុំជឿថា សហព្រះរាជអាជ្ញា មានឯកសារជាអេឡិចត្រូនិកនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ ។ ដូច្នេះ វាប្រហែលជាអាចឲ្យយើង អាចឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំឲ្យបញ្ចូលឯកសារជាអេឡិចត្រូនិក ដាក់ចូលនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ ហើយវានឹងជួយសម្រួលដល់ការអាន ហើយវាផ្តល់ភាពងាយស្រួលទៅដល់ជនជាប់ចោទ និងភាគីដទៃៗទៀតផងដែរ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

អរគុណលោកចៅក្រម ។ យើងប្រាកដណាស់មានឯកសារជាអេឡិចត្រូនិក ដូច្នេះហើយខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឲ្យលោកប្រធាន ឲ្យធ្វើការ សុំលោកប្រធាន សូមការអនុញ្ញាតពីលោកប្រធានឲ្យធ្វើការប្តូរចរន្តកុំព្យូទ័ររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

មន្ត្រីខាងរូបភាពសូមបង្វែរភ្ជាប់មកកុំព្យូទ័រខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចមានលទ្ធភាពក្នុងការដាក់បញ្ចាំងនូវឯកសារដែលមានការព្រមព្រៀងនេះ តាមទៅកញ្ចក់អេក្រង់ទូរទស្សន៍។

អញ្ជើញលោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី អាននូវកថាខណ្ឌទី៦០ សារជាថ្មីម្តងទៀតដោយអានទាំងស្រុងតែម្តង ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦០ អ្នកទោសទាំងឡាយដែលបញ្ជូនមកមន្ទីរស-២១ ត្រូវតែសម្លាប់ទាំងអស់ ។

ដូចដែលគោលនយោបាយទូទៅ នៅមន្ទីរ ស-២១ គឺមិនដោះលែងអ្នកទោសណាម្នាក់ឡើយ ។ នៅទីនេះ សូមបន្ថែមឃ្លាមួយចំនួននេះ ដកស្រង់ពីកថាខណ្ឌទី៣១ នៃដីកាដំណោះស្រាយ ។ ទោះបីជាមានសាក្សីម្នាក់ និងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពីររូប បានអះអាងថា ពួកគេអាចចាកចេញពីមន្ទីរស-២១ បានក៏ដោយ ក៏ភស្តុតាងចំនួនភាគច្រើនលើសលប់នៅតែបង្ហាញថា គោលនយោបាយមន្ទីរស-២១ គឺមិនទុកជីវិតឲ្យអ្នកទោសណាម្នាក់ឡើយ ។

សក្ខីកម្មដែលថា អ្នកទោសបានត្រូវគេដឹកមកកាន់មន្ទីរស-២១ ដោយអចេតនាក៏ត្រូវបានខ្មែរក្រហមប្រហារជីវិតចោលដែរ ។ ដើម្បីធានាភាពសម្ងាត់និងសន្តិសុខនោះ ពិតជាបានបញ្ជាក់ចំណុចនេះច្បាស់ណាស់ ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ស៖ ថាតើជនជាប់ចោទបញ្ជាក់ ថាវាត្រឹមត្រូវដែរឬទេចំពោះអ្វីដែលបានអាន? ឬក៏ជនជាប់ចោទ មានយោបល់ណាផ្សេងចង់លើកឡើងចំពោះអង្គហេតុនេះ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! កថាខណ្ឌ៦០ ដែលខ្ញុំសរសេរថា យល់ព្រមនេះ ខ្ញុំអត់កែប្រែទេ ។ គោលការណ៍គ្មានឲ្យដោះលែងអ្នកណាម្នាក់ទេ ចំណែកសាក្សីម្នាក់ បើតាមនេះខ្ញុំសូមជូនជាការសង្កេត ដល់លោកចៅក្រម ហើយរឿងលម្អិត យើងនឹងពិភាក្សាគ្នានៅវបៀបវារៈលើកក្រោយទៀត ។

សាក្សីម្នាក់នេះ CP សាក្សីម្នាក់នេះមានទិដ្ឋភាពដូចសាក្សី KW31 របស់ខ្ញុំពីមុនអ៊ីចឹង មិនៗមែនជាសាក្សីពិតប្រាកដទេ ។ ឯចំណែកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នឹងចាំដល់ជជែកគ្នាទៅក្រោយទៀត ។ ឯចំណែកឃ្លាមួយកំណាត់ចុងក្រោយ ខ្ញុំមានការឆ្ងល់ដែរ សក្ខីកម្មដែលថា អ្នកទោសត្រូវគេដឹកមកកាន់មន្ទីរស-២១ ដោយអចេតនា ក៏ត្រូវបានខ្មែរក្រហមប្រហារជីវិតចោលដែរ ដើម្បីធានាការសម្ងាត់ និងសន្តិសុខនោះពិតជាបានបញ្ជាក់ចំណុចនេះច្បាស់លាស់ណាស់ ។ សូមអានខាងក្រោម យល់ព្រម ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឲ្យអានមើលខាងក្រោមទៀត មុននឹងធ្វើអត្ថាធិប្បាយ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ខ្ញុំគិតថា យើងអាចបន្តអានកថាខណ្ឌបន្ទាប់ទៀត ។

[១៥:៣៤:៣៩]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦១ ទោះបីមានអ្នកទោសមួយចំនួនត្រូវបានគេចាប់ និងនាំខ្លួនមកមន្ទីរស-២១ ដោយ

ភ័ន្តច្រឡំក៏ដោយ ក៏ត្រូវបានគេសម្លាប់ចោលដែរ ដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់ និងសន្តិសុខ ។ បើតាម ឌុច គោលការណ៍ដែលរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌនេះ ជាគោលការណ៍ពិតប្រាកដ គឺទោះបីជាមនុស្សម្នាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយភ័ន្តច្រឡំក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែសម្លាប់ចោលដែរ ដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់ និងសន្តិសុខ ។ ក៏ប៉ុន្តែតាមការជម្រាបរបស់គាត់ មានតែមនុស្សម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយភ័ន្តច្រឡំ ។ មិត្តលីន បានសង្កេតឃើញមនុស្សម្នាក់នេះ ហើយថ្នាក់លើបានអនុញ្ញាតឲ្យដោះលែងម្នាក់នេះ ។ អំពីរឿងនេះ សូមអាន D16/6 និង D16/5 ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ស៖ ថាតើជនជាប់ចោទមានយោបល់បញ្ជាក់នៅលើហ្នឹងដែរឬទេ? ហើយលោកយល់ព្រមទៅលើអង្គហេតុនេះដែរឬទេ? ខ្ញុំគិតថាលោកបានរៀបរាប់អំពីរឿងរ៉ាវនៅព្រឹកនេះហើយ ។ ដូច្នេះ បើសិនជាលោកយល់ព្រមគឺវាជាការស្រេចទៅលើករណីនេះ ។

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! អាកថាខណ្ឌ៦១ វាពិតជាតំណ ពីកថាខណ្ឌ៦០ សរុបទាំងអស់ទៅ វាទៅជាអង្គភាពមួយដែលយើងខ្ញុំយល់ស្រប ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ដូច្នេះយើងអាចបន្តអានកថាខណ្ឌបន្ទាប់ទៀត ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦២ បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាបានគ្រប់គ្រងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ជាចម្បងតាមរយៈអង្គការរដ្ឋកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ អង្គការរដ្ឋបាលរបស់បក្ស និងកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា ។

ជនជាប់ចោទ៖

លោកចៅក្រមជាទីគោរព! កថាខណ្ឌនេះខ្ញុំបាទយល់ស្រប ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

កថាខណ្ឌបន្ទាប់ទៀត ។

[១៥:៣៧:៣១]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌ៦៣ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យឆ្នាំ១៩៧៦ និងលក្ខន្តិកៈបក្សបានផ្តល់អំណាចយ៉ាងធំទៅឲ្យគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ដោយរួមមាន លទ្ធភាពក្នុងការកំណត់

គោលនយោបាយបក្ស និងសិទ្ធិអំណាចបញ្ជាទៅថ្នាក់ភូមិភាគ និងតំបន់ ។

ជនជាប់ចោទ៖

ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រមជាទីគោរព! កថាខណ្ឌ៦៣ នេះខ្ញុំបាទយល់ស្រប ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ ពីការជំហររបស់យើងដែលបានយល់ ថាតើគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ គឺជាគណៈកម្មាធិការមួយដែលសំខាន់បំផុត ឬក៏មានគណៈកម្មាធិការណាមួយទៀតដែលសំខាន់?

ឆ៖ សូមគោរពលោកចៅក្រមជាទីគោរព! អចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមបក្ស ទូលាយបន្តិច ។ អ្នកដែលមានអំណាចពិតប្រាកដ សូមទោស គណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមបក្សទូលាយបន្តិច ។ ឯចំណែកគណៈកម្មាធិការ តូចមួយទៀតនៅក្នុងនុង់ ដែលមានអំណាចពិតប្រាកដ គឺអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមបក្ស ។ មួយ គឺអចិន្ត្រៃយ៍ដែលមានអំណាច ឯចំណែកមួយទៀតមានអំណាចដែរ ក៏ប៉ុន្តែអំណាចក្នុងការអនុវត្តតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អចិន្ត្រៃយ៍ ។ អចិន្ត្រៃយ៍គេអ្នកសម្រេច ខាងមជ្ឈិមជាអ្នកអនុវត្ត។ នេះសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណឹង ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

សូមបន្តអានកថាខណ្ឌបន្តទៀត ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦៤ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង គឺអនុគណៈកម្មាធិការនៃគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ឬហៅថា គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ជាអ្នកដើរតួនាទីជា អង្គភាពប្រកបដោយសិទ្ធិអំណាចធំបំផុត និងខ្ពស់បំផុតរបស់រដ្ឋ ។

[១៥:៤០:០០]

ជនជាប់ចោទ៖

លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ខ្ញុំសូមឯកភាព ខ្ញុំបានជម្រាបលោកអម្បាញ់មិញ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

សូមអានកថាខណ្ឌបន្តទៀត ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦៥ សេចក្តីសម្រេចមួយរបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍កាលពីថ្ងៃទី៩ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៧៥ បានតែងតាំង ប៉ុល ពត ជាមេបញ្ជាការជាន់ខ្ពស់កងទ័ព និង សុន សេន ជានាយសេនាធិការ និងខាងផ្នែកសន្តិសុខ ។

ជនជាប់ចោទ៖

សូមជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម! ក្នុងកថាខណ្ឌទី៦៥នេះ ខ្ញុំបាទបានសរសេរថា យល់ព្រម ក៏ប៉ុន្តែនៅពេលនោះ ខ្ញុំបាទ មិនទាន់មានឯកសារថ្ងៃ៩ តុលា ឆ្នាំ១៩៧៥ ទេ ។ ឥឡូវដល់មានឯកសារនេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតអានជូនអង្គប្រជុំដូចតទៅ ៖

១) សមមិត្តលេខា សំដៅ ប៉ុល ពត សមមិត្តលេខា ។

ចំណុច២ ទទួលរួមយោធា និងសេដ្ឋកិច្ច ។ នៅក្នុងឯកសារការប្រជុំអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមថ្ងៃ៩ ខែ១០ ឆ្នាំ១៩៧៥ ERN00019108 នៅក្នុងបន្ទាត់ទីមួយ ។ នៅក្នុងបន្ទាត់ទីដប់ មានសរសេរថា៖

១) សមមិត្តលេខា ទទួលរួមយោធា និងសេដ្ឋកិច្ច ។ ដូច្នេះវាច្បាស់ជាងនេះបន្តិច ពីព្រោះ ប៉ុល ពត ស្អីក៏នៅលើគាត់សម្រេចដែរ ។ នេះសូមបញ្ជាក់ជូនលោកចៅក្រមប៉ុណ្ណេះ ដោយគោរព ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ ថាតើលោកអាចផ្តល់លេខយោងឲ្យបានច្បាស់លាស់ចំពោះឯកសារនេះបានដែរឬទេ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព ឯកសារនេះចំណងជើងដាក់ថា "ការប្រជុំអចិន្ត្រៃយ៍ ថ្ងៃ៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ១៩៧៥" លេខជាភាសាខ្មែរ 00019108 ដល់ 00019126 ។ ជាភាសាអង់គ្លេស 00183393 ដល់ 00183408 ។ ឯកសារជាភាសាបារាំង 00292668 ដល់ 00292886 ។ ឃ្លាដែលខ្ញុំបានអានអំមិញ នៅក្នុងទំព័រ00019108ជាភាសាខ្មែរ នៅបន្ទាត់ទីដប់ ។ "សមមិត្តលេខាទទួលរួម

(ដកឃ្លា) យោធា និងសេដ្ឋកិច្ច" ។

ដូច្នេះ បើកាលណាសរសេរបីតួនាទីរបស់គាត់បានៗវាគ្រប់តួនាទីរបស់ ប៉ុល ពត ក្នុងការដឹកនាំ អចិន្ត្រៃយ៍ ។

[១៥:៤៤:៣៥]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

មានបញ្ហាអីទៅលោកមេធាវី?

លោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ៖

លោកចៅក្រម ថាតើយើងខ្ញុំអាចសុំលេខ ERN ជាភាសាអង់គ្លេងម្តងទៀតទេ ដោយសារតែយើងចាប់អត់ទាន់ ។ ដូច្នេះសូមអនុញ្ញាតលោកប្រធានធ្វើការបញ្ជាក់ ឲ្យបញ្ជាក់លេខ ERN ជាភាសាអង់គ្លេសឡើងវិញ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជនជាប់ចោទអាចបញ្ជាក់លេខ ERN ឯកសារអំមិញនេះជាភាសាអង់គ្លេសម្តងទៀតបានដែរឬទេ? សូមប្រាប់ម្តងទៀតណ៎ា ។

ជនជាប់ចោទ៖

សូមអរគុណ លោកប្រធាន សូមទទួលបញ្ជា ។ ជាភាសាអង់គ្លេស ERN00183393 ដល់ 00183408 ។ សូមអស់ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ បេ៊ត៖

អរគុណ សូមអភ័យទោសដែលខ្ញុំកាត់ពាក្យទៀតហើយ ។ វាហាក់ដូចជាមានបញ្ហាក្នុងការអានទៅលើយោបល់ដែលមាននៅក្នុងកថាខណ្ឌនោះ ។ ឯកសារនៅក្នុងកុំព្យូទ័ររបស់យើង គឺឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលត្រូវបានថតចម្លង ហើយឯកសារថតចម្លងនោះ គឺវាមានលក្ខណៈព្រឹលៗ ។ ហើយដោយសារតែនៅក្នុង*អេក្រង់*របស់យើង គឺវាមានពណ៌បៃតងខ្ចី ។ ដូច្នេះហើយគឺវាអត់ឃើញច្បាស់នោះទេ ។ ដូច្នេះគឺខ្ញុំនឹងធ្វើការ*ព្រីន* ឬក៏ថតឯកសារនេះជាឯកសារមួយទៀតដែលមានលក្ខណៈដាក់ជាអក្សរខ្មៅឲ្យបានច្បាស់ ដើម្បីឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានឲ្យបានច្បាស់លាស់ទៅលើចំណុចនេះ ។

[១៥:៤៧:១០]

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ឌុច តើលោកគិតថា យើងគួរតែបន្តទៀតក្នុងខណៈពេលដែលឯកសារនេះកំពុងតែរៀបចំ ឬក៏យើងបន្តទៅមុខយ៉ាងម៉េច?

ដូច្នេះនៅពេលនេះ ខ្ញុំសូមឲ្យក្រឡាបញ្ជីធ្វើការបន្តអានទៀត ។ យើងចូលទៅលើកថាខណ្ឌលេខ ៦៦ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

កថាខណ្ឌទី៦៦ មន្ទីរស-២១ ជាផ្នែកមួយ-- ជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃរចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយយោធារបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា នៅថ្នាក់មជ្ឈិមដែល ឌុច បានហៅថា “អង្គការមជ្ឈិមបក្ស គណៈកម្មាធិការមជ្ឈិម ឬគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍” ។ បើតាម ឌុច ជាការត្រឹមត្រូវជាងដែលត្រូវនិយាយថា ស-២១ ស្ថិតនៅក្រោមការចាត់តាំង ចាត់ការរបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមជាជាងស-២១ ស្ថិតនៅថ្នាក់មជ្ឈិម ។ ពិតមែនហើយប្រសិនបើ ឌុច ផ្ទាល់ខ្លួនជាសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិម អាចសរសេរថា ស-២១ ស្ថិតនៅថ្នាក់មជ្ឈិម ប៉ុន្តែគាត់មិនមែនជាសមាជិកមជ្ឈិមទេ ។

[១៥:៤៨:៥២]

ជនជាប់ចោទ៖

លោកចៅក្រមជាទីគោរព១! ខ្ញុំសូមបន្ថែមជូនជាការពិនិត្យបញ្ជាក់លើ អំណះអំណាងរបស់ខ្ញុំក្រោមកថាខណ្ឌ៦៦នេះ ។ ដោយអានជូនមាត្រា៨ នៃលក្ខន្តិកៈបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ សូមអានជូនមាត្រា៨ នៃលក្ខន្តិកបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ ច្បាប់ជាភាសាខ្មែរទំព័រ៣៤ “ចំពោះតំបន់ណា ឬអង្គការណាដែលមានលក្ខណៈពិសេសខាងនយោបាយក្តី ខាងយោធាក្តី ខាងសេដ្ឋកិច្ចក្តី ខាងវប្បធម៌ក្តី ខាងវប្បធម៌សង្គមកិច្ចក្តី អាចចាត់តាំងជាផ្នែកដោយឡែក ដោយគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមទទួលភារៈដឹកនាំដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលតាមខ្សែចាត់តាំងជាក់ស្តែង” ។ នេះវាបញ្ជាក់គោលការណ៍ដែលគេបង្កបង្កើតស-២១ ទុកប្រើក្បែរខ្លួនគេ មិនមែនស-២១ ជាផ្នែកមួយនៃរចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយយោធារបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅថ្នាក់មជ្ឈិមទេ ។

ពាក្យមន្ទីរ “ស-២១” ជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃរចនាសម្ព័ន្ធនយោបាយយោធារបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅថ្នាក់មជ្ឈិមមិនត្រូវទេ ទាល់តែយើងនិយាយដូចខ្ញុំបានអះអាងរួចមកហើយ ដោយសំអាងលើមាត្រា៨ ជាភស្តុតាងស្រាប់ ។ មាត្រា៨នេះ សូមអានជូនម្តងទៀត “ចំពោះតំបន់ណា ឬអង្គការណាដែលមានលក្ខណៈពិសេស ខាងនយោបាយក្តី ខាងយោធាក្តី ខាងសេដ្ឋកិច្ចក្តី ខាងវប្បធម៌សង្គមកិច្ចក្តី អាចចាត់តាំងជាផ្នែកដោយឡែក ដោយគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមទទួលភារៈដឹកនាំដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលតាមខ្សែចាត់តាំងជាក់ស្តែង” ។ ដូច្នេះអា ស-២១ នេះ វាមិនមែនជាមជ្ឈិមទេ ។ សូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោកស្រីចៅក្រម ខាតវ៉ាយថ៍ ។

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយថ៍៖

អរគុណលោកចៅក្រម ។ ខ្ញុំហាក់ដូចជាពិបាកក្នុងការតាមការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេស ហើយខ្ញុំមិនដឹងថា តើការបកប្រែបារាំងយ៉ាងណានោះទេ ។ ដូច្នេះហើយ គឺខ្ញុំអត់ដឹងថា បារាំងបកល្អជាងឬក៏យ៉ាងម៉េច? ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឱ្យជនជាប់ចោទនិយាយឡើងវិញនូវអ្វីដែលគាត់បានលើកឡើង ដើម្បីឱ្យយើងបានយល់ឱ្យល្អ ហើយនៅក្នុងភាសាអង់គ្លេសគឺយើង ដើម្បីឱ្យយើងបានយល់ឱ្យបានល្អជាងនេះក៏ដូចជាភាសាបារាំងផងដែរ ។

ជនជាប់ចោទ៖

សូមអរគុណលោកជំទាវ ខាត់វ៉ាយថ៍ ដែលបានសូមឱ្យខ្ញុំបញ្ជាក់ ។ កថាខណ្ឌ៦៦ នេះខ្ញុំបាទបានសរសេរថា យល់ព្រមមួយផ្នែក ។ បានន័យថា មួយផ្នែកទៀត ខ្ញុំអត់យលព្រមទេ ។ យល់ព្រមមួយផ្នែកថា ស-២១ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់មជ្ឈិម ។ ត្រង់ឱ្យនិយាយថា នៅថ្នាក់មជ្ឈិមមិនត្រូវទេ ។ នៅថ្នាក់មជ្ឈិមទាល់តែរូបខ្ញុំបាទផ្ទាល់ជាសមាជិកមជ្ឈិមពេញសិទ្ធិ ។

ដូច្នេះ ការដែលខ្ញុំបាទបានអធិប្បាយបដិសេធហើយនៅក្នុងកថា-- ពីក្រោមកថាខណ្ឌនេះ យើងខ្ញុំរក្សាដដែល គ្រាន់តែពេលនេះលើកយកមាត្រា៨ នៃលក្ខន្តិកៈបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៧៦ យកមកអះអាងថែម ។ ដូចដែលខ្ញុំបានអានអម្បាញ់មិញនេះ ។ ខ្ញុំជឿងថា ខ្ញុំមិនបាច់អានជូនលោកជំទាវទៀតទេ ។ សូមទោស ឬយ៉ាងម៉េច?

សូមអរគុណ សូមចប់ ។

[១៥:៥៣:៤៩]

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយថ៍៖

គឺខ្ញុំចង់ឱ្យលោកលើកយោបល់របស់លោក ដែលលោកបាននិយាយទាក់ទងទៅនឹងមាត្រាទី៨ នៃលក្ខន្តិកៈរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាឆ្នាំ៧៦ គឺទាក់ទងទៅនឹងស-២១ ទាក់ទងទៅនឹងការរៀបចំស-២១ ។ លោកនិយាយថា វាមិនមែនជាផ្នែកនៃរចនាសម្ព័ន្ធរបស់គណៈអចិន្ត្រៃយ៍នោះទេ គឺយើងសូមឱ្យលោកមើលទៅលើមាត្រា-- បើសិនជាយើងមើលមាត្រាទី៨ គឺមានការលើកឡើងថា មានការរៀបចំដោយគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ។ តើខ្ញុំយល់នូវអ្វីដែលលោកបានផ្តល់យោបល់នេះ ត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

ជនជាប់ចោទ៖

ជម្រាបប្រសាសន៍លោកជំទាវ ស-២១ រៀបចំដោយអចិន្ត្រៃយ៍តាមគោលការណ៍មាត្រា៨ ។ តាមគោលការណ៍មាត្រា៨ អចិន្ត្រៃយ៍មករៀបចំ ស-២១ ជាសកម្មភាពជាក់ស្តែង ការចុះមកចាត់តាំង ស-២១ នៅថ្ងៃ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៥ ជាភស្តុតាងស្រាប់ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ស-២១ វាមិនមែនជាអង្គការយោធានយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា នៅថ្នាក់មជ្ឈិម មិនមានន័យថា នៅថ្នាក់មជ្ឈិម ។ អង្គការនយោបាយយោធានៅថ្នាក់មជ្ឈិម ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនលោកជំទាវគឺ ក្រសួងការពារប្រទេស-- (សូមទោស) ហ្នឹងហើយក្រសួងការបរទេស និងអគ្គសេនាធិការក្រសួងការបរទេស វាជាអង្គការនយោបាយ ។ ឯចំណែកអង្គការយោធាវាគឺ គឺអគ្គសេនាធិការ អាហ្នឹងនៅថ្នាក់មជ្ឈិម អ្នកដឹកនាំក្រសួងនេះគេជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ឯចំណែកខ្ញុំបាទមិនមែនជាអង្គការនយោបាយយោធារបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅថ្នាក់មជ្ឈិមទេ គឺជាគណៈកម្មាធិការសាខាដែលមជ្ឈិមបញ្ជាដោយផ្ទាល់នេះ ។ លោកជំទាវមើល! ដោយគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមទទួលភារៈដឹកនាំដោយផ្ទាល់ ។ គឺមជ្ឈិមទទួលភារៈដឹកនាំ ស-២១ នេះដោយផ្ទាល់ គឺ សុន សេន គាត់អញ្ជើញចុះមកផ្ទាល់ នេះវាខុសគ្នាត្រង់ហ្នឹង ។ មួយ សុន សេន គាត់ជាប្រធានមួយខ្ញុំ ស-២១ សុន សេន គាត់មកដឹកនាំបញ្ជាដោយផ្ទាល់ នេះវាខុសគ្នាប៉ុណ្ណោះ ។ សូមជម្រាបបញ្ជាក់ខាងចាត់តាំង គឺវាខុសគ្នាស្រឡះដូចមេឃនិងដី ។

សូមគោរពរាយការណ៍ជូនបញ្ជាក់ លោកជំទាវប៉ុណ្ណោះ ដោយគោរព ។

[១៥:៥៧:១២]

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ទាក់ទងទៅនឹងចំណុចនេះ តើលោកអាចប្រាប់យើងបានដែរឬទេ ប្រសិនបើលោកដឹង? ថាតើវាមានទំនាក់ទំនងពិសេសទាក់ទងទៅនឹងគណៈមជ្ឈិម ជាមួយនឹងមន្ទីរសន្តិសុខផ្សេងៗ ឬមួយក៏យ៉ាងម៉េច ឬក៏ការទំនាក់ទំនងនេះ គឺវាមានលក្ខណៈពិសេសចំពោះស-២១?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ស-២១ៗ ធ្វើការក្រោមបញ្ជាលោកគ្រូ សុន សេន បុគ្គលទីប្រាំពីររបស់បក្ស ។ ចំណែក នគរបាលទាំងអស់នៅភូមិភាគនិរតីរបស់ តាម៉ុក ស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជារបស់តាម៉ុក គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជាផ្ទាល់របស់ តាម៉ុក ។ ហើយសូមបញ្ជាក់ជូនលោកប្រធានថា តាម៉ុកជាបុគ្គលទីបួនរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ ឯចំណែក នគរបាលភូមិភាគបូព៌ាស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជារបស់បង ភឹម, សោ ភឹម ហៅ សោ យ៉ាន់ នោះ ។ ដូច្នេះ សោ យ៉ាន់ គាត់ជាបុគ្គលទីបី របស់បក្ស

កុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។

[១៥:៥៩:១៧]

ចំណែកឯនគរបាលភូមិភាគផ្សេងទៀត ឧទាហរណ៍ នគរបាលភូមិភាគបស្ចឹមស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់បង ស៊ី, ជូ ជេត ឈ្មោះដើម ជូ ជេត ។ ជូ ជេត គាត់ជាសមាជិកមជ្ឈិមពេញសិទ្ធិ ។ ឯចំណែកនគរបាលភូមិភាគពាយ័ព្យ នគរបាលភូមិភាគកណ្តាល នគរបាលភូមិភាគឦសាន នគរបាលភូមិភាគពាយព្យ សុទ្ធតែនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងផ្ទាល់របស់លេខាភូមិភាគ ។

ដោយឡែក នគរបាលនៅហ្នឹងតំបន់ពិសេស ដូចយ៉ាងតំបន់កំពង់សោមស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងផ្ទាល់របស់ ប៉ុល ពត ។ ដូច្នេះ ទាំងអស់ នគរបាលទាំងអស់នេះស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកប្អូនក្រុមនុំង ។ ដូច្នេះ នគរបាល ស-២១ វាអត់អីពិសេសជាងគេ វាអត់ដើរតួជាកំពូលអីគេទេ ។

ស៖ អ្វីដែលលោកលើកឡើងនៅទីនេះ មន្ទីរសន្តិសុខនីមួយៗ គឺត្រូវបានគ្រប់គ្រង ឬក៏ទទួលបង្គាប់បញ្ជាដោយសមាជិកមកពីគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ។ អ្វីដែលខ្ញុំចង់ដឹងនោះ គឺថាតើវាមានឋានានុក្រមនៅក្នុងចំណោមមន្ទីរសន្តិសុខទាំងអស់នោះដែរឬទេ? ហើយថាតើស-២១ មានតួនាទីជាក់លាក់ណាមួយនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធនៃមន្ទីរសន្តិសុខទាំងអស់នេះដែរឬទេ?

[១៦:០២:០១]

ឆ៖ លោកចៅក្រមទីគោរព! សូមអរគុណលោកដែលបានលើកសំណួរនេះ។ ខ្ញុំមានប្រាថ្នាចង់ខ្ញុំមានប្រាថ្នានឹងបញ្ជាក់ជូនតុលាការយូរហើយ គ្មាន-- ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា មន្ទីរនគរបាលភូមិភាគនីមួយៗចំណុះឲ្យលេខាភូមិភាគ ។ លេខាភូមិភាគ ហើយមន្ទីរនគរបាលភូមិភាគនីមួយៗទាក់ទងគ្នាមិនបានទេផ្ទាល់មិនបានទេ ។ ស-២១ គ្មានសិទ្ធិទាក់ទងនឹងមន្ទីរនគរបាលភូមិភាគបូព៌ាទេ ដោយផ្ទាល់ទេ ។

ឯកសារដែលខ្ញុំបាទបានលើកបង្ហាញពីថ្ងៃមុន ជាភស្តុតាងស្រាប់ ។ ដំបូង ខ្ញុំសរសេរស៊ីញ៉េឯកសារនេះទៅជូនខាងលើ ជូនមេខ្ញុំ ។ ឯកសារនេះជាចម្លើយសារភាពរបស់ ឡុង មុយ ហៅ ជួន ដល់មេខ្ញុំអានហើយ សរសេរជូនទៅ ប៉ុល ពត ឲ្យគាត់សម្រេច ដល់ ប៉ុល ពត សម្រេចហើយបាន សុន សេន គាត់យកទៅចាត់ចែងឲ្យទៅបូព៌ា ។ ផ្ញើឯកសារហ្នឹងទៅបូព៌ា នេះឯកសារនោះ ខ្ញុំបានអនុញ្ញាតសុំលោកប្រធានបញ្ជាំងតាមអេក្រង់នេះ ។ នេះវាជាហេតុផលមួយបញ្ជាក់ថា ខ្ញុំ ស-២១ គ្មានសិទ្ធិទាក់ទងនឹងនគរបាលភូមិភាគបូព៌ាទេ ឯករាជ្យរៀងខ្លួន ដាច់ដោយឡែករៀងខ្លួន ។ ខ្ញុំក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ សុន សេន គេក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ សោ ភឹម ដាច់ដោយឡែកគ្នាស្រឡះ ។ កំពូលជួបគ្នា

គឺ ប៉ុល ពត តាមខ្សែរយៈបក្សពីក្រោមឡើងលើ ពីលើចុះក្រោម ។

[១៦:០៦:០៥]

ដោយហេតុនេះហើយបានជាខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ស-២១ មិនមែនជាអង្គការនយោបាយយោធាថ្នាក់មជ្ឈិមទេ ។ ជាអង្គការសន្តិបាលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់មជ្ឈិមដូចគេដូចឯង ។ នគរបាលភូមិភាគបូព៌ាក៏មជ្ឈិមគ្រប់គ្រង នគរបាលភូមិភាគនិរតីក៏អចិន្ត្រៃយ៍គ្រប់គ្រង ទាំងអស់ នគរបាលទាំងអស់សុទ្ធតែម្ចាស់គេគ្រប់គ្រង ភូមិភាគគេគ្រប់គ្រង ។ ដូច្នេះខ្ញុំសូមសរុបមកវិញ គឺស-២១ មិនមែនជាអង្គការនយោបាយយោធាថ្នាក់មជ្ឈិមទេ តែជាអង្គការសន្តិបាលដែលមជ្ឈិមគ្រប់គ្រង ។

ស៖ ថាតើ ស-២១ គឺវាផ្ទុយពីមន្ទីរសន្តិបាលផ្សេងទៀត ឬក៏យ៉ាងម៉េច? ឬក៏មន្ទីរសន្តិសុខមួយនេះ គឺយកចូលតែមនុស្សដែលមកពីគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ឬក៏មកពីអង្គការដឹកនាំរបស់បក្ស នៅពេលដែលអ្នកទាំងអស់នោះ ត្រូវបានកម្ទេច ថាតើនេះជាលក្ខណៈពិសេសរបស់ស-២១ ទៅនឹងចំណុចនេះ ឬយ៉ាងម៉េច? ហើយថាតើមន្ទីរសន្តិសុខផ្សេងៗទៀត គឺគេទទួលអ្នកទោសមកពីតាមភូមិភាគ ក្រៅពីខ្សែក្បត់ដែរឬទេ? ថាតើ ស-២១ ទទួលអ្នកទោសមកពីគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់ ឬយ៉ាងម៉េច?

[១៦:០៩:១៨]

ឆ៖ ស-២១ វាជាឧបករណ៍របស់មជ្ឈិម របស់អចិន្ត្រៃយ៍ៗ ។ ទីពីរ វាស្ថិតនៅភ្នំពេញ ទីតាំងរបស់ស-២១ ទៅទីស្នាក់មជ្ឈិមមិនដល់ប្រាំគីឡូទេ ខ្សែទូរស័ព្ទទាក់ទងគ្នាជាប់ ។ ដោយប្រការនេះហើយដែលអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិម គេឲ្យពួកសមាជិកមជ្ឈិមដែលត្រូវចាប់ចងមកនៅស-២១ ដើម្បីគេស្រួលណែនាំគេស្រួលបញ្ជា ស្រួលចាត់ចែង តាមគោលការណ៍ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៨ នៃលក្ខន្តិកៈនេះស្រាប់ ។

ទីពីរ ចំពោះមនុស្សដែលគេប្រមូលពីភូមិភាគផ្សេងៗ មិនមែនប្រធានស-២១ សម្រេចសុំប្រមូល ឬក៏មន្ទីរមានសិទ្ធិទៅទារពីមន្ទីរនគរបាលផ្សេងៗមកចូល ស-២១ អត់មានទេ ។

ដូច្នេះ មន្ទីរស-២១ វាមានអ្នកទោសមកពីភូមិភាគផ្សេងទៀតមែន ពីព្រោះអំណាចរបស់អចិន្ត្រៃយ៍ វាធំគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស ។ ដូច្នេះ វាៗប្រមូលអ្នកទោសពីភូមិភាគផ្សេងទៀត យកមកដាក់នៅទីនេះ ដើម្បីវត្ថុបំណងមួយច្បាស់លាស់របស់គេ ។ ដូច្នេះ អាអ្នកដែលចាប់សមាជិកមជ្ឈិមក៏មិនមែនស-២១ សម្រេចចាប់ ។ ហើយទីពីរ ដែលប្រមូលមនុស្សយកមកចូលស-២១ ហ្នឹងក៏មិនមែនស-២១ សម្រេចសុំ ។

សរុបមក លក្ខណៈពិសេសរបស់ស-២១ មកអំពីអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមបក្ស វាជាកំពូលដឹកនាំកិច្ចការឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងមូលនៅកម្ពុជា ។ ដូច្នេះ របស់ដែលវាប្រើឲ្យ ស-២១ ធ្វើវាមានលក្ខណៈប្លែកពីមន្ទីរនគរបាលផ្សេងទៀត ពីព្រោះតួនាទីរបស់វាជាកំពូល ។

សរុបមក មន្ទីរនគរបាលផ្សេងទៀតដឹកនាំដោយគណៈកម្មាធិការសាខាដូចគ្នា ។ ខ្ញុំលេខាគណៈកម្មាធិការមួយ គេលេខាគណៈកម្មាធិការមួយ នេះដែលដូចគ្នា ។ គ្មានអ្នកណាមានសិទ្ធិបញ្ជាឆ្លងគ្នាទៅវិញ ទៅមកបានទេ កំបុត-ក ។ ដូច្នេះ គ្មាន *អ៊ីយេរ៉ាស៊ី* រវាងមន្ទីរសន្តិបាលទាំងអស់ទូទាំងប្រទេសទេគ្មាន ។ គ្មានមន្ទីរនគរបាលណាមានសិទ្ធិទៅបញ្ជា មន្ទីរនគរបាលណាផ្សេងទៀតបានទេ ។

សូមរាយការណ៍បញ្ចប់ ជាការអធិប្បាយជូនលោកចៅក្រមតែប៉ុណ្ណោះ ។ សូមគោរព ។

[១៦:១៦:២០]

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

គឺយើងដឹងច្បាស់ហើយ គឺគ្មានការទំនាក់ទំនងផ្ទាល់រវាងមន្ទីរសន្តិសុខនោះទេ ។ យើងយល់ហើយថាមន្ទីរសន្តិបាលទាំងឡាយ គឺស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង់របស់គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ហើយតាមអ្វីដែលខ្ញុំយល់ត្រឹមត្រូវនោះ គឺវាមានលក្ខណៈជាក់លាក់ទៅនឹងទីតាំង និងភូមិសាស្ត្ររវាងស-២១ ហើយនឹងគណៈអចិន្ត្រៃយ ហើយភាពនៅជិតផ្នែកទីតាំងភូមិសាស្ត្រនេះ គឺបានកើតចេញជាតួនាទីពិសេសដែលមិនមាននៅក្នុងមន្ទីរសន្តិបាលផ្សេងៗទៀត ។

ស៖ ដូច្នេះ ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកជម្រាបប្រាប់ខ្ញុំថា តើលោកបានដឹងដែរឬទេ? ឧទាហរណ៍ថាមន្ទីរសន្តិសុខនៅភូមិភាគបូព៌ា ដែលគាត់មានអ្នកទោសយកមកពីមជ្ឈិម ឬក៏ឧត្តរ? ហើយតួនាទីពិសេសចំពោះ ស-២១ នោះ គឺដោយសារភាពនៅកៀកទីតាំងភូមិសាស្ត្រ?

[១៦:១៧:៤១]

ឆ៖ ជម្រាបប្រសាសន៍លោកចៅក្រម! បើនិយាយអំពី *ស្ពេស៊ីហ្វិក* បើនិយាយអំពីលក្ខណៈជាដែលចៅក្រមមានប្រសាសន៍ហៅថា *ស្ពេស៊ីហ្វិក ស៊ីតេ* ហ្នឹង ។ ស-២១ វា មានលក្ខណៈប្លែកៗ ដោយវាបោះទីតាំងនៅជិតអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិម ហើយវាជាឧបករណ៍ផ្តាច់ការរបស់អចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិម ដែលមានអំណាចប្រមូលមនុស្សយកមកឲ្យពីគ្រប់ភូមិភាគ ។

ដូច្នេះ វាជាសមត្ថភាពរបស់អចិន្ត្រៃយ៍ វាមិនមែនជាឋានៈ វាមិនមែនអំណាចរបស់ស-២១ ទេ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ដូច្នេះ យើងនឹងបន្តការអានតទៀតនៅកថាខណ្ឌបន្ទាប់ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឲ្យក្រឡាបញ្ជីធ្វើការបន្តអានទៅលើកថាខណ្ឌបន្ទាប់នោះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឥឡូវនេះ ដល់ពេលវេលា ដល់ពេលវេលាត្រូវសម្រាកពេលរសៀលហើយ ហើយកិច្ចការកថាខណ្ឌនៅជាច្រើន ដែលត្រូវអានទៀត ទោះបីយើងបន្តការអានទៀតក៏មិនចប់ដែរ ។ អ៊ីចឹងគឺ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសផ្អាកសវនាការសម្រាប់ថ្ងៃនេះ ត្រឹមនេះ ។ ហើយសវនាការនឹងលើកទៅបន្ត នៅព្រឹកថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ វេលាម៉ោងប្រាំបួនព្រឹក ។

ហើយទន្ទឹមនឹងនេះ ក៏អង្គជំនុំជម្រះសូមជម្រាបជូនដល់ភាគីផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះបានចេញសម្រេចកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទនៃដំណើរការសវនាការ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់ថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ រួចហើយ ហើយបានដាក់បញ្ជូនទៅតាម*អាជ្រេស* តាម*អ៊ីម៉ែល* របស់ភាគីរួចហើយ ។

អនុរក្សមន្ទីរឃុំឃាំង នាំជនជាប់ចោទទៅកាន់មន្ទីរឃុំឃាំងវិញ ហើយឲ្យនាំគាត់មកកាន់សាលសវនាការនេះ នៅព្រឹកថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ឲ្យបានមុនម៉ោងប្រាំបួន ។ ហើយភាគីដូចគ្នា គឺសូមអញ្ជើញចូលរួមតាមកាលកំណត់ដូចបានជម្រាបជូន ៕

[សវនាការផ្អាកនៅម៉ោង ១៦:២១ នាទី]